

JAARVERSLAG

2021

STICHTING H³O

voor

christelijk peuterwerk, kinderopvang,
primair en voortgezet onderwijs

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	4
2	VERSLAG COLLEGE VAN BESTUUR.....	5
2.1	ALGEMEEN INSTELLINGSBELEID	5
2.2	BELEIDSVOORNEMENS EN -REALISATIE 2021	7
2.2.1	Strategische doelstellingen	7
2.2.2	Tussenevaluatie strategisch beleid 2019-2023	9
2.2.3	Jaardoelstellingen en realisatie 2021	11
2.3	ONDERWIJSKWALITEIT	19
2.3.1	Onderwijskundig beleid en opbrengsten	19
2.3.2	Nationaal programma onderwijs	28
2.3.3	Waardering	29
2.4	PERSONEELS- EN ORGANISATIEBELEID EN MIDDELEN	30
2.4.1	Personeels- en organisatiebeleid.....	30
2.4.2	Middelen	33
2.4.3	Van prestatiebox naar strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten	35
2.4.4	Werkdrukmiddelen PO.....	35
2.4.5	Convenantsmiddelen VO.....	37
2.5	FINANCIEEL BELEID	37
2.5.1	Ontwikkelingen en risico's.....	37
2.5.2	Risicobeheersingsstelsel	40
2.5.3	Risicobeheersingsmaatregelen	41
2.5.4	Allocatie van middelen / verdelingsmodel	43
2.5.5	Wenselijke omvang weerstandsvermogen.....	45
2.5.6	Financiële positie per 31 december 2021	47
2.5.7	Analyse resultaat 2021.....	51
2.5.8	Investerings-, financieringsbeleid en treasuryverslag	52
2.5.9	Continuïteitsparagraaf.....	53
2.6	ONDERTEKENING COLLEGE VAN BESTUUR.....	59
2.7	VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	60
3	GECONSOLIDEERDE JAARREKENING.....	62
3.1.	GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (na resultaatbestemming).....	62
3.2.	GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021	63
3.3.	GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2021	63
3.4.	ALGEMENE TOELICHTING.....	64
3.4.1.	Activiteiten	64
3.4.2.	Continuïteit.....	64
3.4.3.	Consolidatie en verbonden partijen	65
3.4.4.	Kasstroomoverzicht	66
3.4.5.	Schattingen	66
3.5.	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA	66
3.5.1.	Algemeen	66
3.5.2.	Materiële vaste activa	67
3.5.3.	Financiële vaste activa	67
3.5.4.	Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	68
3.5.5.	Vorderingen.....	68
3.5.6.	Liquide middelen	68
3.5.7.	Eigen vermogen	68
3.5.8.	Voorzieningen	70
3.5.9.	Kortlopende schulden.....	70
3.6.	GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT.....	70
3.6.1.	Algemeen	70
3.6.2.	Opbrengstverantwoording	71

3.6.3.	Overheidssubsidies	71
3.6.4.	Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	71
3.6.5.	Personeelsbeloningen.....	71
3.6.6.	Bijzondere posten.....	71
3.6.7.	Financiële baten en lasten	72
3.7.	TOELICHTING OP GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2021	72
3.7.1.	Activa	72
3.7.2.	Passiva.....	75
3.8.	TOELICHTING OP GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021 ...	79
3.8.1.	Toelichting op de baten	79
3.8.2.	Toelichting op de lasten.....	81
3.8.3.	Toelichting op de financiële baten en lasten	86
3.8.4.	Belastingen.....	86
3.8.5.	Resultaat deelnemingen	87
3.9.	ENKELVOUDIGE BALANS STICHTING H ₃ O PER 31 DECEMBER 2021	87
3.10.	ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN STICHTING H ₃ O 2021	88
3.11.	STAAT VAN BATEN EN LASTEN SECTOREN H ₃ O 2021	88
3.12.	ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT STICHTING H ₃ O 2021	90
3.13.	NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	91
4	OVERIGE TOELICHTING	92
4.1.	VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING	92
4.2.	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	93
4.3.	MODELLEN	93
5	OVERIGE GEGEVENS	100
5.1.	CONTROLEVERKLARING	100
6.	BIJLAGEN.....	105
	BIJLAGE 1 – LEERLINGENAANTALLEN VO/PO/HP EN AANTAL GROEPEN PW/KO	105
	BIJLAGE 2 – STAAT VAN RESERVES.....	106
	BIJLAGE 3 – VERKLARENDE LIJST VAN AFKORTINGEN	108

1 INLEIDING

Stichting H₃O legt met dit jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleid in 2021 en de resultaten hiervan. 2021 is het derde uitvoeringsjaar van het strategisch plan 2019-2023. Het jaarverslag is in eerste instantie bedoeld voor de Raad van Toezicht en de externe stakeholders, daarnaast voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (www.minocw.nl). Het laat zien hoe H₃O vorm gegeven heeft aan haar beleid, en hoe beschikbaar gestelde middelen zijn ingezet.

Het jaarverslag bestaat uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 1 is de inleiding opgenomen. In hoofdstuk 2 wordt aan de hand van de speerpunten in het jaarplan 2021 verslag gedaan van de activiteiten in het bestuursverslag en is de continuïteitsparagraaf met het verslag van de Raad van Toezicht opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de financiële verantwoording met de integrale jaarrekening. Hoofdstuk 4 bevat de overige toelichting, zoals de resultaatbestemming en de verplicht voorgeschreven modellen, en hoofdstuk 5 de controleverklaring van de accountant. Tenslotte is een aantal bijlagen toegevoegd betreffende de gegevens van de rechtspersoon, de staat van reserves en een verklarende lijst van de gebruikte afkortingen. Zoals gebruikelijk heeft de accountantscontrole in goed overleg plaatsgevonden en heeft onze accountant Mazars een managementletter bij de tussentijdse controle en accountantsrapportage bij de jaarrekening uitgebracht.

De minister van OCW voor basis- en voortgezet onderwijs heeft de schoolbesturen gevraagd in het jaarverslag 2021 enkele vastgestelde maatschappelijke thema's toe te lichten. Stichting H₃O heeft ervoor gekozen om deze thema's te behandelen binnen de bestaande indeling van het bestuursverslag. De thema's zijn als volgt terug te vinden in bestuursverslag:

VO:

- Strategisch personeelsbeleid (HRM), zie subparagraaf 2.4.1.
- Passend onderwijs, zie subparagraaf 2.3.1.
- Allocatie van middelen, zie subparagraaf 2.5.4.
- Toetsing en examinering, zie subparagraaf 2.3.1.
- Convenantsmiddelen, zie subparagraaf 2.4.5
- Nationaal Programma Onderwijs, zie subparagraaf 2.3.2

PO:

- Strategisch personeelsbeleid (HRM), zie subparagraaf 2.4.1.
- Passend onderwijs, zie subparagraaf 2.3.1.
- Allocatie van middelen, zie subparagraaf 2.5.4.
- Werkdruk, zie subparagraaf 2.4.4.
- Onderwijsachterstanden, zie subparagraaf 2.3.1.
- Nationaal Programma Onderwijs, zie subparagraaf 2.3.2

Dit jaarverslag is geschreven nadat vrijwel alle corona-maatregelen zijn vervallen maar we nog dagelijks te maken hebben met de gevolgen van de corona-crisis. Opnieuw zijn wij het afgelopen jaar onder de indruk geraakt van de grote inzet en deskundigheid van de medewerkers van H₃O. Wij willen onze medewerkers op deze plaats nogmaals van harte bedanken en onze welgemeende waardering uitspreken: uw inzet voor de ouders, de leerlingen en de kinderen is bewonderenswaardig.

Dirk van der Bijl en Frans Cornet
College van Bestuur stichting H₃O

2 VERSLAG COLLEGE VAN BESTUUR

2.1 ALGEMEEN INSTELLINGSBELEID

Gegevens rechtspersoon

Naam	:	Stichting H ₃ O voor christelijk peuterwerk, kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs
Adres	:	Kolfstraat 120
Postadres	:	Postbus 151
Plaats	:	3300 AD Dordrecht
Telefoon	:	078-8905000
E-mail	:	secretariaat@h3o.nl
Internetsite	:	www.h3o.nl
Bestuursnummer	:	30582
Voorzitter College van Bestuur	:	drs. J. Ramaker (tot en met 31 maart 2021 bevoegd) drs. D. van der Bijl MME (bevoegd vanaf 1 april 2021)
Lid College van Bestuur	:	F.N. Cornet MLE (vanaf 1 april 2021)
Controller	:	drs. L.H.M. van Stiphout
Telefoon	:	078-8905008
E-mail	:	rvanstiphout@h3o.nl

Organisatie

Juridische structuur

De organisatie heeft de stichtingsvorm als rechtspersoon. De stichting is opgericht op 1 januari 2006; de oudste rechtsvoorganger is opgericht in 1876. Aan de stichting is een steunstichting verbonden: Stichting Steun Christelijk Onderwijs Dordrecht (SCOD).

Vanaf 2 januari 2017 is H₃O enige bestuurslid van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht (bestuursnummer 41466) in de persoon van de voorzitter College van Bestuur. De Raad van Toezicht van H₃O is tevens benoemd tot Raad van Toezicht van deze stichting. De stichting houdt een praktijkschool, de Hans Petrischool, in stand.

Organisatiestructuur

H₃O heeft een bestuursmodel met een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. H₃O kent drie sectoren: primair onderwijs, voortgezet onderwijs en kinderopvang. Het College van Bestuur voert maandelijks overleg met de directies. Het College van Bestuur en het bestuurssecretariaat zijn gevestigd in het bestuursbureau, evenals ondersteunende diensten op het gebied van P&O, communicatie, ICT, huisvesting en financiën.

Kernactiviteiten

H₃O draagt de verantwoordelijkheid voor dertien locaties voor peuteropvang, acht locaties voor buitenschoolse opvang, twee kinderdagverblijven, tien Integrale KindCentra (IKC's), een school voor speciaal basisonderwijs en een brede scholengemeenschap van vmbo tot en met gymnasium. De activiteiten vinden plaats op basis van het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2022 'Kleur bekennen. Samen innoveren, verschillend profileren'. In de begroting 2020 zijn de beleidsvoornemens en de daarvoor benodigde middelen met elkaar in verband gebracht. In dit jaarverslag worden de beleidsvoornemens en de realisatie met elkaar vergeleken. Zoals hierboven aangegeven draagt H₃O vanaf 2017 tevens de verantwoordelijkheid voor een school voor praktijkonderwijs.

Nevenfuncties College van Bestuur

De voorzitter College van Bestuur van stichting H3O tot 1 april 2021, dhr. Ramaker, is eigenaar van Ramaker Holding BV. Hierin is zijn pensioen ondergebracht vanuit de tijd dat hij werkzaam was als zelfstandig adviseur. Binnen deze BV worden geen activiteiten meer uitgevoerd. Dhr. Ramaker was qualitate qua voorzitter College van Bestuur van de stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht en statutair directeur van Facilitair Bedrijf Dordrecht BV. Verder is hij voorzitter van de christelijke omnivereniging DESTO uit Utrecht. Hij ontvangt hiervoor geen vergoeding.

De nieuwe voorzitter College van Bestuur van stichting H3O vanaf 1 april 2021, dhr. van der Bijl, heeft twee onbezoldigde nevenfuncties: lid Raad van Advies van het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) Zuid-Holland en lid bestuur Hermusfonds voor auditief en communicatief beperkten. Het nieuwe lid College van Bestuur vanaf 1 april 2021, dhr. Cornet, heeft geen nevenfuncties. Dhr. van der Bijl is vanaf 1 april 2021 qualitate qua voorzitter College van Bestuur van de stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht en vanuit deze functie tevens statutair directeur van Facilitair Bedrijf Dordrecht BV.

Goed bestuur

Code

De stichting past de code goed onderwijsbestuur van de VO-Raad toe. Deze is in 2019 geactualiseerd. Aan de 4 'pas-toe-bepalingen' (lidmaatschapseisen VO-Raad) wordt voldaan. De code goed onderwijsbestuur VO 2019 wordt jaarlijks gemonitord in hoeverre aan alle aspecten van deze code wordt voldaan. Bij veranderingen of geconstateerde tekortkomingen worden maatregelen genomen om te blijven voldoen aan de bepalingen uit deze code.

Naast het College van Bestuur houdt de Raad van Toezicht zich eveneens bij haar werkzaamheden aan de code goed onderwijsbestuur VO 2019, waarbij de werkwijze in een reglement is vastgelegd.

Managementstatuut

Op basis van het managementstatuut zijn de directeuren verantwoordelijk voor het door hen gevoerde beleid, binnen de door het College van Bestuur vastgestelde kaders en goedgekeurde jaarplannen en begrotingen. Directeuren van IKC's zijn ook verantwoordelijk voor de opvanglocaties gevestigd in de school.

Klachten

Bij de landelijke klachtencommissie werd in 2021 een klacht ingediend door ouders/verzorgers. Deze is ongegrond verklaard. Overige klachten werden op bestuurs-, school- of locatieniveau afgehandeld.

Bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen zijn geen klachten en geschillen binnen gekomen. De klachten- en geschillenregeling Kinderopvang en Peuterspeelzalen wordt vanaf 1 januari 2016 uitgevoerd door deze commissie waar H3O zich bij aan heeft gesloten.

2.2 BELEIDSVOORNEMENS EN -REALISATIE 2021

2.2.1 Strategische doelstellingen

Het jaar 2021 is het derde jaar van het strategisch beleidsplan 2019-2023 'Kleur beken-
nen, Samen innoveren, Verschillend profileren.'

Leer je gelukkig

H3O bekennt kleur. Wij staan voor goede christelijke opvang en goed onderwijs in Dordrecht. Het gaat ons om het geluk van kinderen, nu en in de toekomst. Onze medewerkers spelen daarbij een sleutelrol. Zijn zij gelukkig in hun werk, dan profiteren de leerlingen daarvan. In het strategisch beleidsplan beschrijven we waar de komende vier jaar onze prioriteiten liggen. Dat doen we vanuit de vertrouwde missie, visie en waarden.

MISSIE

H3O biedt vanuit de christelijke identiteit een ontwikkelingsproces op maat, waarin medewerkers hun talenten ontdekken, ontplooien en benutten om kinderen en jonge mensen zich te laten ontwikkelen tot verantwoordelijke, goed toegeruste wereldburgers.

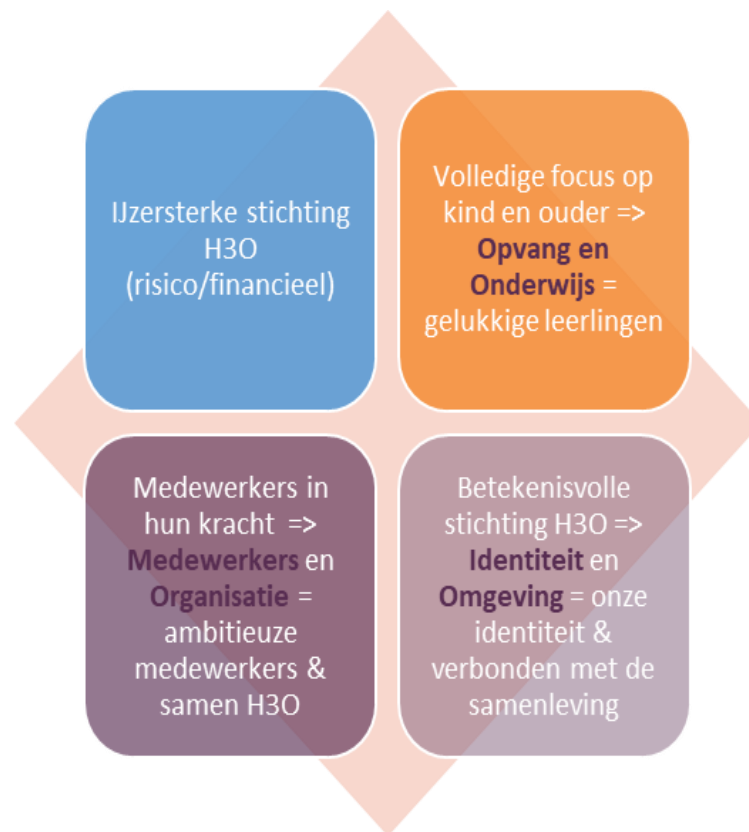
VISIE

H3O werkt aan een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn, waarin hoofd, hart en handen de leidraad vormen voor samen leven, werken en leren. H3O biedt warmte en veiligheid voor kinderen van 0 tot 18 jaar in een uitdagende, inspirerende omgeving. H3O is een betrouwbare, lerende organisatie die intern en extern verantwoording aflegt.

WAARDEN

H3O is professioneel, innovatief, dynamisch en opbrengstgericht. Medewerkers zijn inclusief denkend, ruimte gevend, ambitieus, trots op de organisatie, open, respectvol, verantwoordelijk en solidair.

STRATEGISCH KADER

DE 15 DOELSTELLINGEN VOOR DE PLANPERIODE 2019-2023

De strategische agenda van H3O bevat de visie en ambities die al onze opvang- en onderwijslocaties delen. Geen opvang- en onderwijslocatie is echter hetzelfde. H3O-locaties staan voor uiteenlopende uitdagingen. Daarom maken zij allemaal ook een eigen schooljaarplan. Deze plannen geven richting aan de locatie specifieke invulling van onze gedeelde uitgangspunten en de wijze waarop locaties zich willen profileren. Bijvoorbeeld op een specifiek onderwijsprofiel of onderscheidende thema's als wetenschap en techniek, duurzaamheid, cultuur en diversiteit. De strategische agenda van H3O biedt daarvoor het kader én de ruimte.

Thema 1: Opvang en onderwijs – gelukkige leerlingen

1. Iedere vestiging ontwikkelt zich naar 'goed' op het kwaliteitskader van de inspectie.
2. Iedere vestiging heeft een heldere, onderscheidende, profilering die aansluit bij de behoeften van leerlingen en ouders.
3. Dankzij een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn voor 2- tot 18-jarigen en onze interne wervingskracht stromen leerlingen soepel door van onze kinderopvang naar onze IKC's en ons voortgezet onderwijs.
4. Iedere vestiging heeft een heldere, onderscheidende, profilering –waarbij voor innovatie permanente aandacht is- die aansluit bij de behoeften van leerlingen en ouders.

Thema 2: Medewerkers – ambitieuze medewerkers

5. In alle scholen heerst een lerende cultuur waarin opleiden in de school een structurele plaats heeft.

6. Medewerkers kunnen een H³O -beurs aanvragen voor persoonlijke ontwikkelingsdoeleinden die bijdragen aan zichtbare innovatie.
7. Elke medewerker beschikt over een actueel bekwaamheidsdossier.
8. Direct leidinggevenden stimuleren dat medewerkers het bekwaamheidsdossier inzetten voor hun persoonlijke professionele ontwikkeling.
9. Medewerkers waarderen hun school/locatie met een 7 of hoger.

Thema 3: Omgeving – verbonden met de samenleving

10. Elke school heeft een beredeneerd aanbod voor burgerschapsvorming.
11. Op elke school neemt het contact met vervolgopleidingen, maatschappelijke instellingen en bedrijven een prominente plaats in bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding.

Thema 4: Identiteit – onze identiteit

12. H³O inspireert medewerkers door regelmatig aandacht te besteden aan identiteit, met verschillende werkvormen.
13. Al onze opvanglocaties en scholen besteden op eigen wijze systematisch en thematisch aandacht aan identiteit.

Thema 5: Organisatie – samen H³O

14. H³O beschikt over een expertisecentrum waar onze medewerkers kennis delen en elkaar inspireren.
15. Met periodieke onderwijs- en inspiratiebijeenkomsten voor alle medewerkers versterken we het H³O-gevoel.

In subparagraaf 2.2.2 staat kort de tussenevaluatie van het strategisch beleid 2019-2023 opgenomen.

2.2.2 Tussenevaluatie strategisch beleid 2019-2023

- Het eerste halfjaar van het jaar 2021 heeft in het teken gestaan van afscheid van de voorzitter College van Bestuur. Daarnaast de indiensttreding van een nieuwe voorzitter College van Bestuur per 1 maart 2021 en een lid College van Bestuur per 1 april 2021. In dit eerste halfjaar hadden de maatregelen rondom Covid-19 een enorme impact op alle plannen en activiteiten voor de programmagroepen. De weergave over de voortgang geeft hierdoor een vertekend beeld en staat opgenomen tot en met tweede kwartaal 2021 (zie hierna subparagraaf 2.2.3. waarin de jaardoelstellingen en realisatie 2021 staat beschreven).
- Gelet op alle ontwikkelingen heeft het College van Bestuur eind juni 2021 een voorstel voorgelegd aan de directeuren van de opvang- en onderwijslocatie om de doelstellingen vanuit het strategisch beleidsplan te trechteren en daarbij een focus aan te brengen voor het jaar 2022. Dit heeft als doel om in 2022 nog een 'laatste boost' aan het strategisch beleidsplan te geven. Dit houdt in dat gedurende het laatste halfjaar van het jaar 2021 de focus op de toekomst lag ('Thinking back looking forward'), waarbij aandacht werd gegeven aan de voorbereiding en de vaststelling van het stichtingsjaarplan 2022 in plaats van daadwerkelijk acties ondernemen.
- Het strategisch beleidsplan (zowel missie/visie/waarden alsmede doelstellingen) is veelomvattend geformuleerd en geeft daardoor weinig sturing. Een (onderwijs-) organisatie moet en wil per definitie heel veel, maar je kunt niet overal goed in zijn. Een strategisch beleidsplan moet daarom helpen door aan te geven wat *onder alle omstandigheden* prioriteit heeft. Het gevaar van een te breed geformuleerd strategisch beleidsplan is dat er op veel fronten weinig bereikt wordt. En dat laatste is op dit moment enigszins de stand van zaken van het strategisch beleidsplan van stichting H³O.

- In het strategisch beleidsplan staan doelstellingen, acties en criteria door elkaar heen. Voorbeelden:
doelstelling 5: In alle scholen heerst een lerende cultuur is een **doel**.
doelstelling 6: Medewerkers kunnen een H³O-beurs aanvragen is een **actie**.
doelstelling 7: Elke medewerker beschikt over een actueel bekwaamheidsdossier is een **actie/indicator**.
doelstelling 9: Medewerkers waarderen hun school met een 7 of hoger is een **indicator**.
Dat heeft als gevolg dat wanneer een geplande actie niet uitgevoerd is (om welke reden dan ook), het hogere doel ook niet bereikt wordt. Beter is om in het strategisch beleidsplan alleen het hogere doel te benoemen en de acties jaarlijks af te stemmen op de werkelijkheid. Op deze manier is de kans groter dat het hogere doel bereikt wordt. In deze tijd moet een organisatie *wendbaar* zijn. Die wendbaarheid bereik je door het doel gefocust voor ogen te houden en onder alle omstandigheden vanuit de kernwaarden te blijven werken. In deze tijd waarin de ontwikkelingen zich steeds sneller opvolgen, kun je acties niet jaren van tevoren plannen. Het strategisch beleidsplan kan dan eerder beknellend werken in plaats van richtinggevend.
- Het kwadrant linksboven van het strategisch kader (ijzersterke stichting op risicomangement en financieel management) is bovengemiddeld goed gerealiseerd. De stichting is financieel 'in control' en financieel gezond. Ook onderwijskundig is de stichting 'in control'. Onder meer door het 'ZO-document' (zicht op ontwikkeling) hebben we systematisch zicht op de leerresultaten en leerlingenpopulatie. Daarnaast werken alle scholen planmatig aan hun onderwijs(-ontwikkeling). Daarnaast wijdt het strategisch beleidsplan nagenoeg geen enkel actiepoint aan het 'in control' zijn. Het wordt alleen benoemd als een strategisch kader. En juist op dit gebied zijn er grote resultaten bereikt. Dat bewijst het gelijk van de voorgaande bullets: een gefocust strategisch doel levert uiteindelijk meer op dan een rij geplande concrete acties!
- Behaalde resultaten in voorgaande jaren:
 - ✓ Er is een H³O-kwaliteitskader vastgesteld.
 - ✓ Om de scholen te ondersteunen bij hun kwaliteitszorg is het ZO-document opgesteld. Dat is een format waarmee de scholen 'zicht op ontwikkeling' van hun leerlingen hebben (waarderingskader inspectie standaard OP2).
 - ✓ Door de coronapandemie is er een grote kwaliteitsslag gemaakt rondom digitaal onderwijs en op alle PO en VO-locaties is afstandsonderwijs opgezet en uitgevoerd.
 - ✓ Binnen H³O hebben de medewerkers laten zien flexibel om te kunnen gaan met alle uitdagingen, wat maakt dat er rondom thema 2; 'ambitieuze medewerkers', gesteld kan worden dat er een lerende cultuur heerst en medewerkers innovatief zijn. De verwachting is, mede door deze ambitieuze medewerkers, dat de opgelopen vertragingen door de coronapandemie op verschillende vlakken gedurende het schooljaar 2021-2022 ingelopen zijn.
 - ✓ Medewerkers waarderen hun school/locatie met een 7 of hoger (medewerkers PO 7,86; medewerkers kinderopvang 7,81; medewerkers OP VO 7,0 en medewerkers OOP VO 7,1).
 - ✓ Binnen H³O zijn drie H³O-beurzen uitgegeven voor mooie innoverende initiatieven (implementeren kind gebaren in de kinderopvang, verbeteren aansluiting van het vak Engels in groep 8 naar het Engels in de brugklas van het Insula College, en onderzoek naar leermiddelen die tijdens het afstandsonderwijs op het VO aantoonbaar positief hebben bijgedragen aan de leerprestaties en ontwikkeling van leerlingen).
 - ✓ In de afgelopen periode hebben we in verschillende samenstellingen gesproken over 'het verhaal' van H³O en 'Leer je gelukkig'. Verschillende medewerkers zijn hiervoor geïnterviewd. Waarom doen we wat we doen? Waar staan we voor en waar gaan we voor? 'Wat is werkgeluk?' Door het bundelen van deze mooie verhalen is het boekje 'Leer je gelukkig' ontstaan en is uitgereikt aan alle medewerkers tijdens de startbijeenkomst van het schooljaar 2021-2022.

- ✓ De doorstroom van leerlingen van de basisscholen naar het Insula College steeg naar 42,7%.
- ✓ Personeel: 6 zij-instromers (4 PO en 2 VO) in dienst met ingang van het schooljaar 2021-2022 (2020-2021: 5)
- ✓ Er is een bijdrage geleverd aan het verbeteren van het risicobeheersingsstelsel en te nemen risicobeheersingsmaatregelen. Het systeem van risicomanagement functioneert inmiddels naar behoren. Er zijn nog twee risico's (fiscale risico's inhuren derden en contractmanagement/aanbestedingswetgeving). Er zijn inmiddels acties uitgezet om de beheersing van deze risico's verder te verbeteren om zo binnen afzienbare termijn te komen tot een 'in control' statement.

De volgende subparagraaf geeft inzicht in de jaardoelstellingen voor het jaar 2021 en daarbij de stappen die in het jaar zijn gezet en gerealiseerd. Zoals aangegeven geeft de weergave een vertekend beeld.

2.2.3 Jaardoelstellingen en realisatie 2021

Op basis van de hiervoor genoemde 15 strategische doelstellingen zijn voor het jaar 2021 jaardoelstellingen beschreven. Deze jaardoelstellingen zijn per thema (strategische pijler) benoemd met daarbij het behaalde resultaat, zie hiervoor de leeswijzer.

Er zijn doelstellingen opgenomen die SMART te maken zijn en hebben een duidelijke termijn. Er zijn ook doelstellingen opgenomen die minder scherp te definiëren zijn en geven vooral een proces en richting aan. Deze doelen zijn beschrijvend opgenomen. Daarnaast zijn er doelstellingen die per schooljaar staan opgenomen en niet per kalenderjaar.

LEESWIJZER

De rapportage richt zich op het realiseren van de doelstellingen, zoals afgesproken in het strategisch beleidsplan 2019-2023. Voor het jaar 2021 zijn op basis van deze doelstellingen jaardoelstellingen geformuleerd.

De kolom "Behaald" geeft met vier kleuren een signalering aan:

Rood geeft aan dat het behalen van de jaardoelstelling sterk achterloopt en in gevaar komt.

Oranje geeft aan dat het behalen van de jaardoelstelling niet op koers ligt.

Geel geeft aan dat het bereiken van de jaardoelstelling haalbaar is eventueel door bijsturing

Groen geeft aan dat de jaardoelstelling behaald is.

Thema 1

Opvang en onderwijs – gelukkige leerlingen

Iedere vestiging ontwikkelt zich naar 'goed' op het kwaliteitskader van de inspectie		
Onderwijsproces		
Op schoolniveau zijn binnen alle locaties (PO en VO) doelstellingen geformuleerd ten aanzien van formatief toetsen, waarbij ingespeeld wordt op talentgericht onderwijs en kansengelijkheid.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	- Schooljaar 2021-2022 start met verlengd brugklasjaar samenwerking tussen groepen 8 en Insula VO. - Alle scholen starten schooljaar 2021-2022 met een doorstroomprogramma PO/VO. Middels populatieschets zijn leerlingen opgegeven voor het activiteiten aanbod. - Het document formatief toetsen is vastgesteld en gedeeld met alle directeuren. Deze dienen op schoolniveau nader doelen/acties te verwerken aan de hand van de gestelde kaders. Hiermee wordt deze doelstelling verlegd van bestuursniveau naar schoolniveau. Op dit niveau dienen de directeuren hun locaties wel onderscheidend te profileren. Deze stap wordt gezet gedurende schooljaar 2021-2022.	
Op schoolniveau wordt gewerkt vanuit een didactisch onderbouwde werkwijze, aansluitend bij de leerling populatie, met specifieke aandacht voor het tegengaan van onderwijsachterstanden.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Met alle directeuren/ib'ers zijn gesprekken gevoerd m.b.t. schoolscan en inzet NPO-middelen. Directeuren hebben een onderbouwd plan van aanpak voorgelegd aan de CvB in juli 2021.	
PO op basis van bovengenoemde didactische werkwijze worden specifieke bekwaamheden beschreven en door leerkrachten in ontwikkeling gebracht.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Is in ontwikkeling, verder concretisering m.b.t. specifieke bekwaamheden vindt plaats in schooljaar 2021-2022.	
Schoolklimaat		
Sociale veiligheid wordt jaarlijks gemeten en behaalt hierbij een stichting breed gemiddelde van 8.0		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Stichting breed gemiddelde 8.0	In maart 2021 – MARAP 2 (managementrapportage) - was de sociale veiligheid een gespreksonderwerp met de directeuren. Blijft focuspunt in de organisatie.	
Onderwijsresultaten		
PO groep 8 resultaten zijn boven het gemiddelde van de scholengroep.		
VO percentielen per vak ontwikkelen zich in een positieve trendlijn ten opzichte van zichzelf.		
Tussenresultaten PO: deze zijn in lijn met de schoolpopulatie.		
Tussenresultaten VO: deze zijn in lijn met de schoolpopulatie.		
Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Lijnen uitgezet om intensievere samenwerking tussen directie/ib/teamleiders te bevorderen. Met als doel schoolambities/onderwijsaanbod/populatie sterker op elkaar af te stemmen. PO-tandembijeenkomsten georganiseerd, startend schooljaar 2021-2022. Voor directie/ib, thema 1; onderwijskundig leiderschap. Teamleiders VO worden schooljaar 2021-2022 geprofessionaliseerd m.b.t. analyseren toets resultaten, doel; stevige sturing en aansluiting op populatie.	

Kwaliteitszorg en ambitie

Collegiale visitatie/audits en collegiale consultatie hebben een vaste, cyclische plek in de jaarkalender.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	De audits zijn door covid-19 doorgeschoven naar schooljaar 2021-2022, een nieuwe planning is gemaakt. Professionalisering auditoren is gepland, ook wordt een nieuwe groep auditoren opgeleid, hiervoor is een werving gestart en uit de 20 reacties worden er 4 tot auditor geschoold.	

Stichting H³O heeft in uitwerking van de missie van het SBP (Samen innoveren, verschillend profileren) een visie op innoveren binnen haar stichting en verantwoordt zich van de wijze waarop vestigingen gezamenlijk en individueel hieraan bijdragen.

Iedere vestiging heeft in uitwerking van de missie van het SBP (Samen innoveren, verschillend profileren) een heldere, onderscheidende profilering, die aansluit bij de behoeften van haar leerlingen en ouders.

Iedere school heeft een beredeneerde profilering en onderneemt in samenhang met de stichting passende initiatieven om deze intern en extern uit te dragen.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Deze doelstelling is vanuit strategisch/tactisch niveau ingevuld vanuit bestuurlijk niveau. Vanaf schooljaar 2021-2022 wordt de verdere inkleuring per school op schoolniveau belegd.	

Dankzij een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn voor 2- tot 18-jarigen en onze interne wervingskracht stromen leerlingen soepel door van onze kinderopvang naar onze IKC's en ons voortgezet onderwijs

Warme en digitale overdracht van peuteropvang naar basisschool naar VO.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Regisseur Kinderopvang aangesteld m.i.v. 1 september 2021 om (o.a.) samen met adviseur kwaliteit verder impuls te geven aan deze doelstelling.	

Jaarlijks overleg po-leerkracht groep 8 met mentoren VO op leerling overdracht (oktober/november).

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Als gevolg van covid-19 komt dit thema in het schooljaar 2021-2022 aan bod. Directeuren PO/VO hebben al wel stappen gezet richting intensievere samenwerking, kansrijk adviseren, warme overdracht.	

Elk jaar wordt er een vakinhoudelijke leerlijn centraal gesteld, startend met Engels.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Docent Engels VO heeft periodiek lesgegeven en onderzoek gedaan binnen het PO. Plan van aanpak m.b.t. verbinding lessen Engels PO en VO. Schooljaar 2021-2022 wordt dit plan van aanpak opgepakt.	

Jaarlijks wordt er een schoolkeuze onderzoek gehouden onder leerlingen en ouders van groep 7/8 van onze PO-scholen, hierin worden o.a. de verschillende aspecten van de werving van de verschillende locaties van het Insula College beoordeeld.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Als gevolg van covid-19 komt dit thema in het schooljaar 2021-2022 aan bod.	

Elk jaar wordt er na het analyseren van deze onderzoeken een actieplan in de maand juli opgesteld om de interne wervingskracht te optimaliseren.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Herziening van het actieplan voor het schooljaar 2020-2021 is opgesteld in mei 2021. In het schooljaar 2021-2022 verdere uitwerking.	

Thema 2

Medewerkers – ambitieuze medewerkers

In alle scholen heerst een lerende cultuur waarin opleiden in de school een structurele plaats heeft
Elke medewerker beschikt over een actueel bekwaamheidsdossier
Direct leidinggevenden stimuleren dat medewerkers het bekwaamheidsdossier inzetten voor hun persoonlijke professionele ontwikkeling

In kaart brengen van de diverse gesprekkencycli (PO, VO, KO), basisdraaiboek opstellen (in 2020/2021).

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Door covid-19 is het vertraagd. Daarnaast discussie over gesprekkencyclus binnen Insula College. Dit thema wordt in het schooljaar 2021-2022 verder uitgewerkt.	

Training gespreksvoering (2021).

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Door covid-19 is de training uitgesteld.	

Gesprekkencyclus vastgelegd in Bardo (90%).

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Norm 2019: 50% Norm 2020: 75% Norm 2021: 90%	Resultaat: 45% (nieuwe) directeuren en medewerkers worden getraind en gestimuleerd.	

Medewerkers kunnen een H3O beurs aanvragen voor persoonlijke ontwikkelingsdoeleinden die bijdragen aan zichtbare innovatie

Maart en november 2021 worden de H3O beurs aanvragen en reacties geëvalueerd. Bijsturing waar nodig.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	<u>Pioniersbijeenkomst</u> gehouden op 22 maart 2021 met als doel: Kennis nemen van de drie innovatieprojecten; Ervaringen uitwisselen; Onderzoek naar behoefte voor volgende bijeenkomst of ondersteuning; Feedback vanuit organisaties/locaties. <u>Evaluatie</u> binnen de beoordelingscommissie op 18 mei 2021.	

Medewerkers waarderen hun school/locatie met een 7 of hoger

Eind mei 2021 heeft elke school, naar aanleiding van een analyse van de tevredenheidsonderzoeken van november 2020, in het jaarplan omschreven welke acties worden ondernomen ter verbetering van het resultaat.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	In elk schooljaarplan staan acties opgenomen.	

Thema 3

Omgeving – verbonden met de samenleving

Elke school heeft een beredeneerd aanbod voor burgerschapsvorming

Binnen H3O wordt een doorgaande burgerschapslijn opgezet met daarbij ruimte voor schoolaccenten.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Subsidieaanvraag aangescherpt en opnieuw ingediend bij wederhoor. Scholen VO hebben plan van aanpak rondom burgerschapsonderwijs. Kalenderjaar 2022 wordt het plan van aanpak geconcretiseerd per locatie.	

Op elke school neemt het contact met vervolgopleidingen, maatschappelijke instellingen en bedrijven een prominente plaats in bij loopbaanoriëntatie en –begeleiding

Er is structureel aandacht voor de contacten met externen, dit onderwerp komt cyclisch terug in de zogenaamde MARAP.

Norm voor 2020-2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.		

Thema 4

Identiteit – onze identiteit

H3O inspireert medewerkers door regelmatig aandacht te besteden aan identiteit, met verschillende werkvormen

18 en 19 maart 2021: tijdens tweedaagse directeuren een inspirerende middag waarin persoonlijke verhalen naar voren komen en ideeën zijn om eigen medewerkers te gaan inspireren.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Geen ruimte op de agenda. Tweedaagse had geen doorgang als gevolg van covid-19. Opnieuw inplannen in schooljaar 2021-2022.	

24 maart 2021: is er een gezamenlijke middag voor alle medewerkers, waarin er een inspirerende spreker is omtrent identiteit met werkvormen.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Geen doorgang als gevolg van covid-19. Er is een gezamenlijk dag ingepland op 5 oktober 2022.	

In juli 2021 ligt er een eerste versie van de minimale eisen die H3O stelt aan haar scholen rondom het besteden van aandacht aan de christelijk identiteit.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Gelet op covid-19 en bestuurswisseling in maart/april geen invulling aan gegeven. De ambitie: We hebben een kleurrijke christelijke identiteit wordt uitgewerkt in schooljaar 2021-2022.	
Al onze opvanglocaties en scholen besteden op eigen wijze systematisch en thematisch aandacht aan onze identiteit		
In het voorjaar van 2021 en 2022 (dag is nog niet bekend) zorgt de programmagroep Identiteit voor een H3O-breed initiatief rondom de dag van de hoop (Verus).		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Dit wordt meegenomen bij de uitwerking van de ambitie van het jaar 2022: We hebben een kleurrijke christelijke identiteit.	
September 2021-2022 is er in het jaarplan van elke school opgenomen wat men aan levensbeschouwing doet en met welke materialen.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Zie hiervoor omschreven.	

Thema 5

Organisatie – samen H3O

H3O beschikt over een expertisecentrum waar onze medewerkers kennis delen en elkaar inspireren		
Op basis van behoeftepeiling expertisecentrum onder medewerkers eerste opzet (eerste kwartaal 2021).		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Er wordt vanaf 2022 gebruik gemaakt van het KIEN Kennis Platform.	
In september 2021 is er een memo met aanbevelingen voor het opzetten en inrichten van een expertisecentrum in 2022.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.		
Vanaf november 2021 wordt gestart met het inrichten van het expertisecentrum, gereed augustus 2022.		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.		
Met periodieke onderwijs- en inspiratiebijeenkomsten voor alle medewerkers versterken we het H3O-gevoel.		

Aanvullende aandachtspunten

Naast genoemde jaardoelstellingen hadden onderstaande activiteiten de aandacht in het jaar 2021.

Informatiesystemen: stimuleren en verbeteren gestandaardiseerd gebruik		
Totstandkoming dashboard H3O control indicatoren: 1e en 2e kwartaal 2021		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	De control-/risico-indicatoren verder uitgewerkt in de begroting 2021 en de bijstelling begroting 2020.	
Rapportage control indicatoren compleet: vanaf 3e kwartaal 2021		
Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.		

Sleutelfunctionarissen en –taken: vaststellen en maatregelen nemen

Afronden beleidsnotitie: 1^e kwartaal 2021

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Het voorstel en de beleidsnotitie zijn goedgekeurd in Stuurgroep Strategie vergadering van 24 maart 2021.	

Invoering maatregelen: 2^e kwartaal 2021

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Zie hiervoor omschreven.	Voor de korte termijn zijn 2 maatregelen goedgekeurd door het CvB in de vergadering van 8 maart 2021: de voormalige adjunct-directeur Leerpark wordt voor 2021/2022 coördinator leerlingenadministratie/ applicatiebeheerder voor geheel Insula College en dit schooljaar wordt gebruikt om de functie verder uit te werken en nieuwe coördinator aan te trekken. Verder wordt een regisseur kinderopvang aangesteld om de kwaliteit van en coördinatie binnen de sector Kinderopvang te verbeteren. Daarnaast worden bij de evaluatie van de vergaderstructuur bestaande netwerken binnen H30 meer verbonden aan directeuren overleggen om doelen, taken en verantwoordelijkheden te verduidelijken en kennisuitwisseling te stimuleren om het risico van uitval van sleutelfunctionarissen te mitigeren.	

Jaarverslag: onderwijskwaliteit invoegen en voor profilering/PR inzetten

Onderwijsverslag invoegen in jaarverslag 2019 gerealiseerd (voorjaar 2020). Wenselijkheid verder invullen horizontale verantwoording door publieksversie jaarverslag: afronden beleidsnotitie in 3^e kwartaal 2021.

Norm voor 2021	Resultaat 2021	Behaald
Q3 2021: wenselijkheid horizontale verantwoording publieksversie jaarverslag (beleidsnotitie gereed)	Jaarverslag 2020 met onderwijsverslag opgesteld en goedgekeurd in RvT van 23 juni 2021. Aanvullende actie: bepalen wenselijkheid publieksversie jaarverslag om horizontale verantwoording verder in te vullen wordt in schooljaar 2021-2022 opgepakt.	

2.3 ONDERWIJSKWALITEIT

2.3.1 Onderwijskundig beleid en opbrengsten

1. Kwaliteitsontwikkeling binnen H3O
 - 1.1. Onderwijsproces
 - 1.2. Veiligheid en schoolklimaat
 - 1.3. Onderwijsresultaten
 - 1.4. Kwaliteitszorg en ambitie
2. Uitgevoerde activiteiten
 - 2.1 Vrijroosteren leraren
 - 2.2 Extra hulp voor de klas / Inhaal- en ondersteuningsprogramma's
 - 2.3 Doorstroomprogramma's
 - 2.4 Passend Onderwijs
 - 2.5 Onderwijsachterstanden
 - 2.6 VMBO Techniek
 - 2.7 Kinderopvang
3. Gerealiseerde prestaties
 - 3.1 PO, eindtoets en referentieniveaus taal/rekenen
 - 3.2 VO, toetsing en examinering

1. Kwaliteitsontwikkeling binnen H3O

In 2019 is de start gemaakt met de doorontwikkeling van de H3O-scholen richting de waardering 'goed', volgens het waarderingskader van de onderwijsinspectie. Op de vier kwaliteitsgebieden van het waarderingskader voor scholen zijn ambities vastgesteld en activiteiten georganiseerd om de directeuren en hun teams te ondersteunen en te stimuleren m.b.t. de doorontwikkeling richting 'goed'. Vanaf augustus 2021 is er een vernieuwd onderzoekskader opgesteld door inspectie. Binnen H3O hebben alle directeuren PO en VO een bijeenkomst bijgewoond waarin het hernieuwde kader is toegelicht en waarin de verschillen zijn geaccentueerd.

1.1 Kwaliteitsgebied 1: onderwijsproces (OP)

Op dit kwaliteitsgebied hebben de scholen stappen gezet rondom het in beeld brengen van hun populatie en hierop ambities gesteld die passend zijn bij de schoolweging en het spreidingsgetal. Tijdens een tandembijeenkomst, georganiseerd voor directeuren en internbegeleiders van het primair onderwijs is er focus gelegd op het stellen van doelen en het doelgericht werken vanuit je schoolambitie. Per locatie wordt hier vervolg aan gegeven, passend bij de gestelde schooldoelen en ambities van het team.

Binnen H3O brengen alle scholen de ontwikkeling in beeld van hun leerlingen middels het 'Zo- document'. In dit document staan de onderwijsresultaten centraal, maar ook de ontwikkeling op sociaal-emotioneel vlak. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten wordt hierop afgestemd en veel H3O scholen zetten in op professionalisering van hun team op dit onderdeel. Bijvoorbeeld middels het werken vanuit het EDI (expliciete directe instructiemodel), het DPL (doordacht passend lesmodel) of het 4D-model (data-duiden-doelen-doen).

In 2021 stond wederom het Corona-afstandsonderwijs centraal. Alle scholen hebben ingezet op het voorzetten van het onderwijs, hetzij op digitale wijze, hetzij in een hybride variant. De scholen hebben laten zien wederom flexibel te zijn en vanuit enorme gedrevenheid het onderwijs voortgang te laten vinden. Daarnaast hebben een aantal H3O-scholen de onderwijstijd verlengd, mede vanuit het inzet-

ten van gelden die zijn toegekend vanuit het Dordts leerprogramma. Leerlingen ontvangen buiten lestijd culturele, sportieve, maar ook educatieve lessen die zijn afgestemd op waar de leerlingen binnen de schoolse tijden mee werken in het primaire proces. Zo wordt de koppeling gelegd naar taal, lezen en rekenen en wordt hiermee een eventuele ontstane achterstand ingelopen. Tot slot is er in 2021 kansrijk geadviseerd en is er een verlengde brugklas ontstaan vanuit de samenwerking tussen onze PO-scholen en het Insula College.

1.2 Kwaliteitsgebied 2: veiligheid en schoolklimaat (VS)

Binnen H3O worden er jaarlijks tevredenheidsmetingen uitgezet onder medewerkers, ouders en leerlingen. Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van Vensters en Zien!. Vanuit deze monitoring komt een algemeen tevreden beeld naar voren. Tevens zijn er m.b.t. de schoolscan voor het NPO-programma gesprekken gevoerd op schoolniveau rondom het welbevinden van leerlingen. Op basis hiervan kan gesteld worden dat leerlingen op sociaal-emotioneel vlak het fysieke onderwijs gemist hebben. Er worden uitspraken gedaan rondom eenzaamheid en angsten. Hier wordt op ingezet vanuit de NPO-middelen. Scholen hebben in 2021 extra teamdagen en uitjes met leerlingen georganiseerd, naast de vele activiteiten rondom sociale vorming.

1.3 Kwaliteitsgebied 3: onderwijsresultaten (OR)

Om goed zicht te hebben op de resultaten is het noodzakelijk dat men op de scholen voldoende kennis heeft van de verschillende analysemogelijkheden binnen Parnassys (PO) en SomToday (VO). In 2021 hebben de teamleiders van het VO de mogelijkheid gekregen een 2-daagse cursus te volgen rondom Cumlaude, het analyseprogramma van SomToday. Binnen het PO wordt, zoals al eerder beschreven, het ZO-document gebruikt voor de monitoring van de resultaten. Intern begeleiders gaan in gesprek met leerkrachten om de resultaten, zoals gemeten middels het LVS van Cito te analyseren. Vervolgens vinden er gesprekken plaats met de directeur om zo met elkaar ambities en doelen vast te stellen.

In 2021 is de oriëntatie gestart naar een passend LVS voor zowel het PO als het VO. Op dit moment gebruiken alle H3O scholen hiervoor Cito. Met de doorontwikkeling naar de 'Leerling in beeld' toetsen is ook de mogelijkheid ontstaan naar een ander LVS over te stappen. Er zijn presentaties verzorgd door Boomtestuitgevers, bureau ICE (bekend van de IEP) en Cito-leerling in beeld. Daarnaast is er informatie ingewonnen bij DIA. In 2022 of 2023 maken scholen de keuze voor een LVS dat past bij hun schoolambitie en populatie.

Naast zicht op didactische resultaten, is het ook belangrijk zicht te hebben op de sociale en maatschappelijke competenties. Hiervoor is in 2021 intensief ingezet op het in beeld brengen van het burgerschapsonderwijs in het VO. Er is een relatie gelegd naar twee maatschappelijke organisaties die samen met de 3 VO-locaties aan de slag gaan rondom een vijftal maatschappelijke kaders; gezondheid, klimaat, diversiteit, gelijke kansen en maatschappij.

1.4 Kwaliteitsgebied 4: kwaliteitszorg en ambitie (SKA)

Binnen H3O zijn we ambitieus. Met alle scholen werken we toe naar 'goed' op het waarderingskader van de onderwijsinspectie. Hiervoor zijn sinds 2019 al verschillende stappen gezet, echter door Corona zijn er ook diverse zaken in pauzestand gezet. Hieronder valt onder andere de audit- en visitatiecyclus van H3O. Omdat het onvoldoende mogelijk was om binnen elkaars scholen groepsobservaties uit te voeren is deze cyclus onderbroken. Wel is de behoefte uitgesproken naar een solide beeld van de basiskwaliteit van de H3O scholen. Omdat er gedurende 1,5 jaar geen audit/visitatie uitgevoerd kon worden, dient hierin een inhaalslag gemaakt te worden. In 2021 zijn er gesprekken gevoerd met verschillende externe partijen om de basiskwaliteit van H3O onder de loep te nemen. Middels gesprekken met

het auditorenteam en de programmagroep onderwijskwaliteit is de keuze gemaakt een externe in te huren. In 2022 zullen alle scholen van H3O een zelfevaluatie invullen middels een inspectiescan en vervolgens ontvangen alle scholen een audit. Hiervoor is 2021 het oriëntatie- en voorbereidingsjaar geweest.

Daarnaast zijn de jaarlijkse marap-gesprekken weer gevoerd vanuit de thema's HR, financiën en kwaliteit. Tijdens deze gesprekken staan o.a. de visie en ambities centraal van de scholen en worden de jaarplannen gemonitord per school. H3O-scholen profileren zich ieder op verschillende thema's. Waar de ene school ontwikkelt naar een specifieke W&T-school (met Wetenschap en Techniek als centrale basis van het onderwijs), ontwikkelt de andere zich richting volledig Unit-onderwijs.

Op bestuurlijk niveau wordt vanuit het strategisch beleidsplan toegewerkt naar 5 pijlers; ontwikkeling naar 'goed' op waarderingskader van inspectie, scholen hebben een onderscheidende profilering, er wordt gewerkt vanuit een doorlopende leerlijn van 2-18, we hebben een beredeneerd aanbod voor burgerschapsvorming en er is sprake van een stevige loopbaanoriëntatie en begeleiding. Ondanks corona zijn binnen alle strategische pijlers stappen gezet (zie paragraaf 2.2.).

2. Uitgevoerde activiteiten

De coronacrisis had in 2020 en 2021 een grote invloed op het maatschappelijke leven en ook op scholen is de invloed van corona heel groot geweest en is dat nog steeds. Binnen H3O heeft corona gezorgd voor uitdagingen en nieuwe onderwijsperspectieven. Er is in korte tijd een grote kwaliteitsslag gemaakt rondom digitaal onderwijs en op alle PO en VO locaties is afstandsonderwijs opgezet en uitgevoerd. De focus heeft daarbij vooral gelegen op het in beeld houden van de leerlingen en het volgen van de groei/stagnering met betrekking tot de verschillende kernvakken. Binnen H3O hebben de medewerkers laten zien flexibel om te kunnen gaan met alle uitdagingen, wat maakt dat er rondom thema 2; 'ambitieuze medewerkers', gesteld kan worden dat er een lerende cultuur heerst en medewerkers innovatief zijn.

Naast het werken aan de strategische pijlers van H3O, dient er ook geacteerd te worden op actuele en bijkomende elementen in het onderwijs. Daarvoor lopen er verschillende subsidies binnen H3O, van waaruit er gewerkt wordt aan kwalitatief hoogstaand onderwijs door professionele leerkrachten. Binnen H3O vinden wij het belangrijk dat er sprake is van een doorgaande leerlijn tussen de opvang, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Daarom is er in 2021 wederom subsidie aangevraagd voor bijv. PO/VO-doorstroom. Tot slot streven wij naar passend onderwijs voor al onze leerlingen. Hiervoor is een goede samenwerking nodig met het samenwerkingsverband. Regionaal werken we samen met andere schoolbesturen in het kader van VMBO-Techniek. Specifiek voor H3O is de sector kinderopvang. Hieronder een verdere toelichting per item waar intensief op is ingezet in 2021. Op de middelen van het nationaal programma onderwijs (NPO) wordt ingegaan in de volgende subparagraaf.

2.1 Vrijroosteren leraren

Deze subsidie is de afgelopen 2 jaren ingezet op technisch lezen in het PO. Drie OAB-scholen van H3O maken gebruik van deze subsidie en zij hebben 5 leerkrachten vrijgeroosterd die zich volledig inzetten op het versterken van het technisch leesonderwijs. In 2021 is de professionalisering middels een externe specialist afgerond. De leerkrachten hebben kennis opgehaald die zij doorzetten naar de eigen teams. Middels intervisies houden deze leerkrachten elkaar en hun kennis up to date en bespreken ze kansen en uitdagingen voor hun locaties. In 2022 is het speerpunt deze ontwikkeling op technisch lezen door te trekken naar de andere H3O-scholen. Middels een kennisnetwerk en de begeleiding van de taal-/leesspecialisten willen we binnen H3O het technisch leesonderwijs sterker positioneren.

2.2 Extra hulp voor de klas / Inhaal- en ondersteuningsprogramma's

De H3O-scholen hebben allemaal gebruik gemaakt van deze subsidies. Vanuit deze gelden zijn er o.a. onderwijsassistenten ingezet die in kleine groepjes met leerlingen werken, met als doel eventuele achterstanden in te lopen. Zowel buiten schooltijd, als onder schooltijd hebben leerlingen gewerkt aan het vergroten van hun woordenschat, het automatiseren van rekenen en het versterken van technisch lezen. Er is met name ingezet op het primaire proces om de basis weer op orde te brengen. Daarnaast is ook de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal gesteld. Middels samenwerkingsvormen en inzet van sport, muziek en cultuur is de verbinding tussen leerlingen verstevigd.

2.3 Doorstroomprogramma's

Wederom een subsidiestroom waarmee H3O de leerlingen ondersteunt bij de voorbereiding op de doorstroom vanuit PO richting het VO. Met de samenwerking van een externe partij is gewerkt aan het versterken van de executieve vaardigheden, het verstevigen van de cognitieve basis en het voorbereiden van leerlingen op sociaal-emotioneel terrein. Dit alles gebeurt in samenwerking met de drie Insula-locaties van H3O. Daarnaast heeft het Insula College in 2021 tevens doorstroomprogramma's ingezet voor vmbo-havo en vmbo-mbo. Tevens is een pilot praktijkgericht programma GL en TL gestart.

2.4 Passend Onderwijs

In het kader van passend onderwijs maakt H3O deel uit van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Dordrecht. Middels individuele-, groeps- en schoolarrangementen worden onze scholen ondersteund door het SWV om invulling te geven aan het Passend Onderwijs. Binnen de basisondersteuning dienen scholen de begeleiding van leerlingen zelfstandig te verzorgen, echter zodra er begeleidingsbehoeften zijn bij leerlingen die buiten deze basisondersteuning vallen, wordt er een beroep gedaan op de expertise van het SWV.

Alle H3O-scholen weten de weg naar het SWV goed te vinden. Op verschillende terreinen worden de scholen ondersteund vanuit expertise van het SWV. Zowel op sociaal-emotioneel niveau, als op de executieve functies wordt veel begeleiding ingekocht. Daarnaast wordt er ingezet op bewegend leren en een sterker fundamenteel niveau rondom didactiek. Mooi om te zien is de inzet op zowel uitdagend niveau aan de 'bovenkant' (hoogbegaafdheid), als talenten versterken op handelend niveau (klusklas).

Wanneer het, ondanks de ondersteuning van het SWV, niet lukt het onderwijs passend te maken op de behoeften van een leerling, wordt er een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO of SO aangevraagd bij het SWV. In 2021 zijn er 10 leerlingen naar het SO doorverwezen, 14 leerlingen naar het SBO (echter; er zijn ook 24 herindicaties afgegeven), 4 leerlingen naar SBO+ (ook hier zijn er 20 herindicaties afgegeven) en 3 leerlingen zijn verwezen naar SBO jrk (jeugd risico kind). In vergelijking met de andere Dordtse schoolbesturen zijn deze cijfers gemiddeld. Echter, het streven is een teruglopend aantal verwijzingen te zien. De afgelopen jaren is er sprake van een gelijke hoeveelheid TLV-aanvragen, het doel; terugdringen van TLV's wordt hiermee dus nog niet behaald. Komend schooljaar (in 2022) wordt er een nieuw ondersteuningsplan gepubliceerd door het SWV, hierin wordt het niveau van de basisondersteuning herschreven en de begeleiding in de breedte- en diepteondersteuning wordt anders vormgegeven. Dit alles met als doel het Passend Onderwijs op de Dordtse scholen sterker te funderen.

2.5 Onderwijsachterstanden

Door de bekostigingsformule die vanaf 2019 van kracht is, uitgaande van de schoolweging van een school, komen 5 basisscholen in aanmerking voor extra gelden in relatie tot het bestrijden van onderwijsachterstanden. Deze vijf scholen hebben aansluitend een schoolspecifiek projectplan opgemaakt 'actief inspelen op onderwijsachterstanden'. In dit plan staat duidelijk omschreven welke doelstellingen de school nastreeft met de extra vrijgekomen middelen. Naast doelstellingen wordt er gewerkt vanuit de PDCA-cyclus om de middelen aansluitend te verantwoorden. Het thema onderwijsachterstanden is daarnaast een gespreksonderwerp in de marap-cyclus. De directeur legt daarin verantwoording af over de ingezette middelen en legt dit vast in het projectplan. Voorbeelden hierbij zijn: verlenging onderwijstijd voor taal-lezen, inzet onderwijsassistent, implementatie preventieprogramma BOUW (stimulans taal-leesontwikkeling) in de onderbouw.

Bij het Insula College locatie Leerpark worden middelen voor LWOO en Leerplusarrangement ingezet om in de onderbouw de groepsgrootte te verkleinen om ervoor te zorgen dat met name de leerlingen met een LWOO- beschikking voldoende aandacht krijgen. Daarnaast is er een onderwijsassistent die de docenten ondersteunt bij het didactische proces. Voor leerlingen die moeite hebben met het maken van huiswerk in de thuissituatie wordt de mogelijkheid geboden om op een aantal momenten op school onder begeleiding, van een docent die hiervoor wordt gefaciliteerd, het huiswerk te maken.

2.6 VMBO techniek

In de regio Dordrecht hebben scholen voor VMBO waaronder ook Insula College Leerpark, VSO en Praktijkonderwijs, gesteund door het bedrijfsleven én het MBO, een samenwerkingsverband gemaakt. Enerzijds om de kwaliteit van het technisch onderwijs te verbeteren, anderzijds om de motivatie van leerlingen voor de techniek te vergroten. Het is opvallend dat de werkgelegenheid in de techniek enorm is toegenomen en de belangstelling voor technische opleidingen in het VMBO daalt.

Via de subsidie Sterk Techniek Onderwijs heeft de regio Dordrecht ook dit jaar middelen ontvangen om bovengenoemde doelen te bereiken en de samenwerking tussen de betrokken scholen zowel PO, VO als MBO en het bedrijfsleven te verbeteren. Het bedrijfsleven draagt 10% bij aan de genoemde middelen; zij bieden gastlessen, meer stages, geven trainingen en adviseren de scholen. Op 1 januari 2020 is het project gestart met een doorlooptijd van vier jaar (2020-2023). Door Covid-19 zijn met name de gezamenlijke activiteiten tussen het bedrijfsleven en de scholen vertraagd. Wanneer mogelijk wordt deze samenwerking opnieuw opgepakt.

2.7 Kinderopvang

Kwaliteitsplan 4 pijlers POV

In 2020 en 2021 is er geïnvesteerd in het kwaliteitsplan Kinderopvang waarbij de focus in de eerste plaats op de peuteropvang ligt. Hiermee wordt een financieel gezonde sector peuteropvang nagestreefd. De inhoud van het plan bestaat uit vier pijlers waar elke peuteropvanglocatie mee werkt: gezonde opvang, woordenschaataanbod via de methode LOGO-3000, doorgaande lijn peuters-kleuters, en ouderbetrokkenheid. Alle pedagogisch medewerkers binnen de peuteropvang hebben een training gevolgd om het woordenschaataanbod structureel en planmatig aan bod te laten komen. De methode LOGO-3000 is hiermee op elke locatie geïmplementeerd. Mede om het kwaliteitsplan te borgen is in 2021 een regisseur kinderopvang aangesteld.

Uitbreiding VE van 10 naar 16-uur spelen

In 2020 is ervaring opgedaan met pilots 16 uur spelen voor VE-peuters. Vanaf 1 augustus 2020 is de wettelijke verplichting voor het aanbieden van 16 uur VE ingegaan. De ervaringen die zijn opgedaan met de pilots zijn gebruikt om vanaf januari 2021 16 uur spelen uit te rollen op alle peuteropvang locaties van H3O.

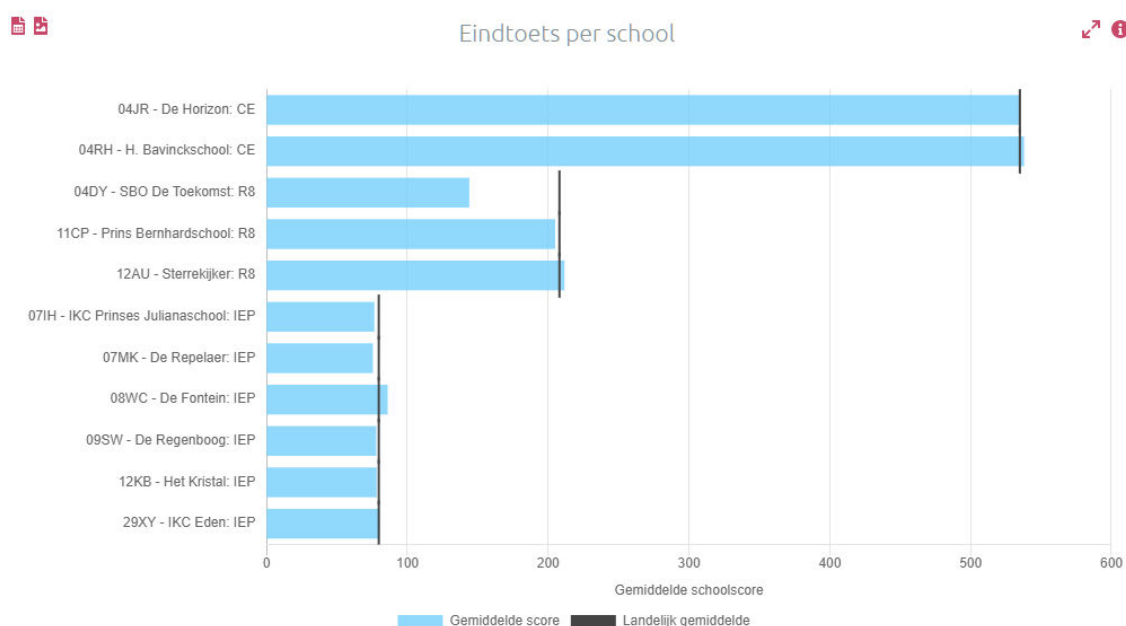
Locatie-overstijgende vakantieopvang

De BSO maakt tijdens de vakantie gebruik van een locatie-overstijgend BSO-aanbod op 4 vooraf vastgestelde locaties. In de vakanties worden verschillende BSO's samengevoegd om zodoende een rendabel en inhoudelijk aanbod te kunnen bieden. In 2021 is een verbeteringslag gerealiseerd. Dit omvat onder andere het activiteitenaanbod, uitwerking van de basisgroepen en het werken met bereikbaarheidsdiensten om beter in te kunnen spelen op mogelijke vervanging.

3. Gerealiseerde prestaties

Een van de kerntaken van ons onderwijs is dat we leerlingen kennis en vaardigheden bijbrengen. In onderstaande tabellen wordt een weergave getoond van de behaalde resultaten van onze PO en VO scholen in 2021. Daarnaast zijn deze resultaten onderwerp van gesprek geweest tijdens het eerste IB-netwerk van schooljaar 2021-2022, in september 2021. Dit met als doel de data te duiden, de kwaliteitsdialoog te voeren en de intern begeleider te ondersteunen en stimuleren rondom het schoolplan voor schooljaar 2021-2022. Tevens zijn er in 2021 gesprekken gevoerd tussen de adviseur onderwijskwaliteit en de directeuren rondom de onderwijsresultaten met als doel de schoolscan inhoudelijke verdieping te geven en het NPO-plan te voeden per locatie.

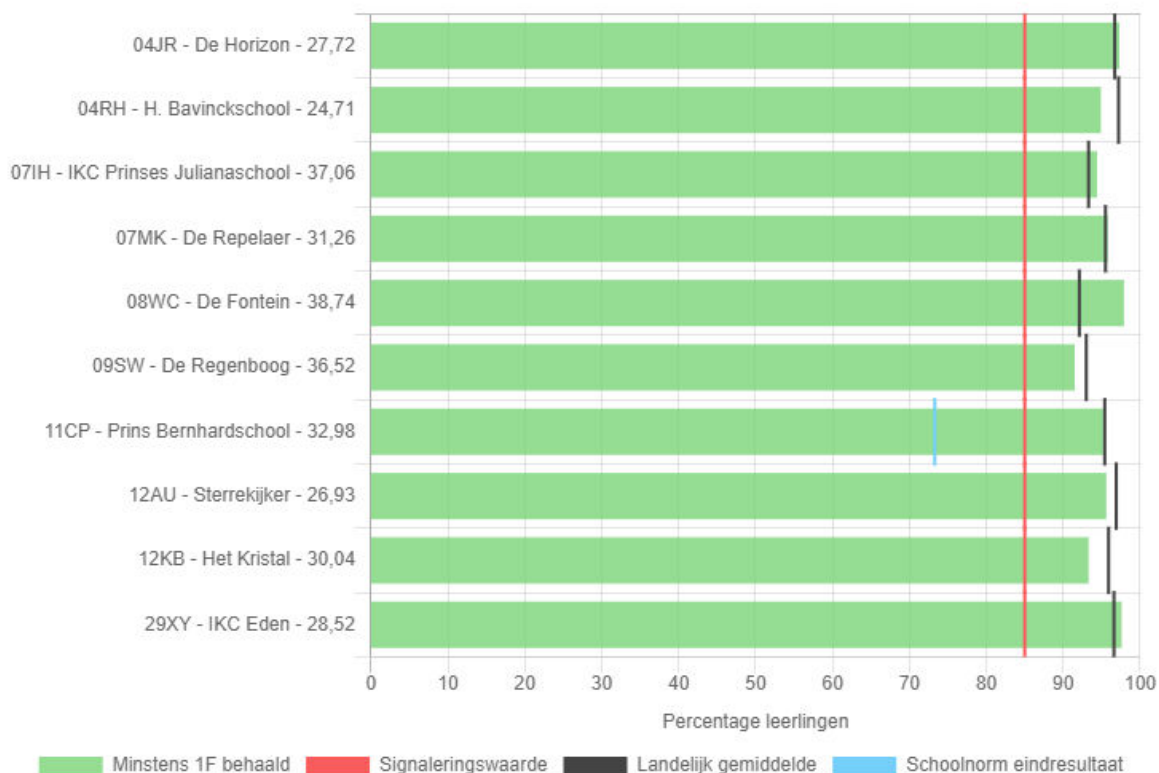
3.1 PO eindtoets 2021 en referentieniveaus taal/rekenen

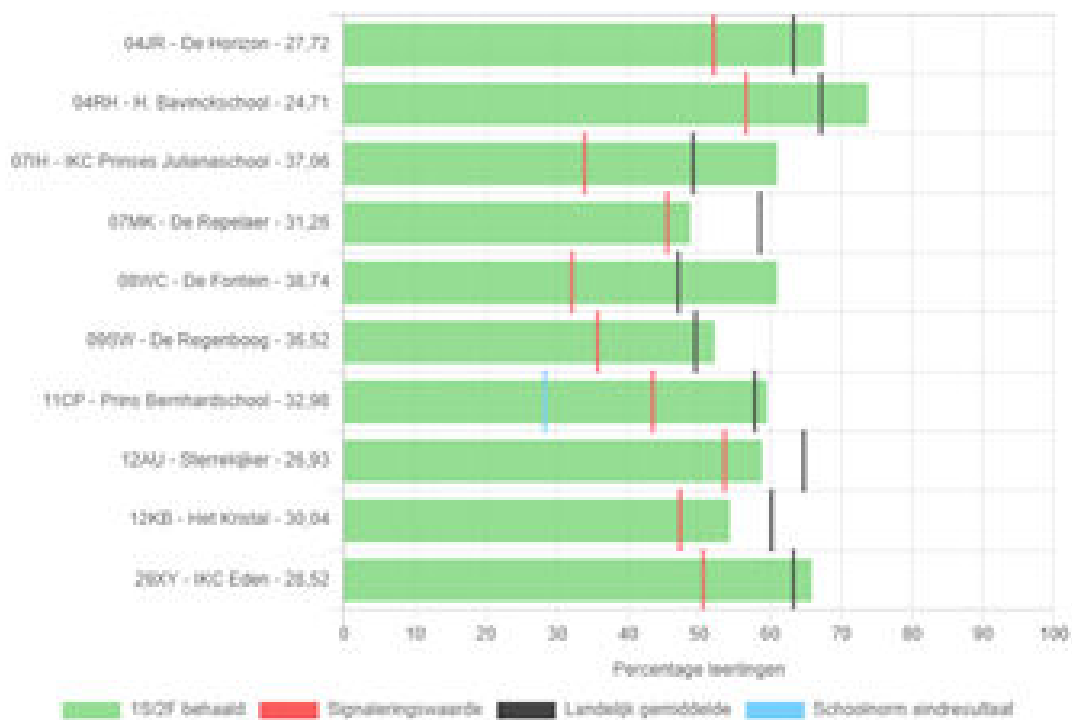
Naar aanleiding van bovenstaande tabel kunnen we concluderen dat onze PO-scholen allemaal een eindresultaat behalen dat te vergelijken is met het landelijk gemiddelde resultaat. Enkele scholen scoren net onder het landelijk gemiddelde, echter voor deze scholen geldt dat zij een populatie hebben die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. Deze scholen krijgen vanuit het onderwijsachterstanden beleid extra middelen om deze leerlingen te begeleiden. De norm m.b.t. het landelijk gemiddelde wordt niet weggezet tegen de schoolweging van een school, dit geeft een licht vertekend beeld richting onze OAB-scholen. Daarnaast geven de uitstroomgegevens m.b.t. de referentieniveaus een specifiek beeld:

Percentage minstens 1F afgelopen 3 jaar

Percentage 1S/2F afgelopen 3 jaar

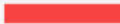
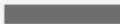
Sinds 2020 sturen we binnen H3O op de resultaten middels het nieuwe onderwijs resultatenmodel. Hierin staan de referentieniveaus 1F en streefniveaus 2F (taal) en 1S (rekenen) centraal.

Vanuit bovenstaande tabellen kunnen we concluderen dat alle scholen de landelijke signaleringswaarde (85%-norm) op het 1F-niveau behaalt. Tevens kunnen we stellen dat, op enkele scholen na, de H3O scholen het gemiddelde niveau behaalt dat passend is voor hun schoolweging. Een resultaat waar we trots op zijn.

Ook met betrekking tot de resultaten op het streefniveau 1S en 2F zijn we tevreden. Alle scholen behalen de, voor hun schoolnorm geldende, signaleringswaarde. Echter, wanneer we de resultaten van onze scholen vergelijken met het landelijk gemiddelde van vergelijkbare scholen qua schoolnorm, zien we dat een aantal scholen ambitieuzere doelen mag stellen.

3.2 VO toetsing en examinering 2021

Wat is het slaagpercentage per onderwijssoort 2020-2021?

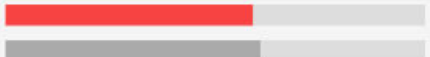
		Slaagpercentage 2020-2021	Landelijk gemiddelde	Percentiel	Aantal deelnemers	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
vmbo-b		 100,0%	99,3 %	100	27	98%	95%	95%	95%	100%
Insula College vmbo	02CI-001	 100,0%	99,3 %	100	27	98%	95%	95%	95%	100%
vmbo-k		 98,2%	99,0 %	23	55	97%	94%	98%	100%	98%
Insula College vmbo	02CI-001	 98,2%	99,0 %	22	55	97%	94%	98%	100%	98%
vmbo-(g)it		 97,9%	96,4 %	62	190	92%	89%	92%	98%	98%
Insula College vmbo	02CI-001	 90,9%	96,4 %	9	22	100%	91%	96%	100%	91%
Insula College mavo	02CI-002	 98,8%	96,4 %	63	168	92%	88%	91%	97%	99%
havo		 93,5%	90,7 %	72	139	80%	90%	84%	96%	94%
Insula College havo/vwo	02CI-000	 93,5%	90,7 %	65	139	80%	90%	84%	96%	94%
vwo		 88,3%	94,0 %	8	60	82%	92%	83%	100%	88%
Insula College havo/vwo	02CI-000	 88,3%	94,0 %	13	60	82%	92%	83%	100%	88%

Legenda percentielscore

- Percentielscore 75 of hoger (25% best presterende scholen)
- Percentielscore tussen 25 en 75
- Percentielscore 25 of lager (25% slechtst presterende scholen)
- Percentielscore (nog) niet bepaald

Binnen het voortgezet onderwijs worden de resultaten altijd in relatie tot elkaar bekeken. Zo kent een opzichzelfstaand getal weinig waarde. Immers, een lager slagingspercentage kan beïnvloed worden door een hogere mate van kansrijk adviseren. Dit geldt ook voor het driejaarsgemiddelde van het centraal examen. Wanneer er gekeken wordt naar de 3 verschillende tabellen, in relatie tot elkaar, zijn wij zeer tevreden met de resultaten die onze locaties behalen. Er is samenwerking tussen de PO-scholen van H3O en de 3 Insula-locaties en er wordt kansrijk geadviseerd. In 2021 is de verlengde brugklasperiode gestart waardoor leerlingen meer tijd krijgen om zichzelf te ontwikkelen en te groeien binnen hun niveau. Tevens worden leerlingen intensief begeleid vanuit de PO/VO-doorstroomsubsidie waardoor wij onze leerlingen optimale kansen bieden tot groei en ontwikkeling, zowel cognitief als sociaal emotioneel en binnen de executieve vaardigheden.

Wat is het driejaarsgemiddelde van het centraal examen per onderwijssoort binnen uw bestuur?

		Examen driejaarsgemiddelde 2018-2020		18-19	20-21
vmbo-b					
Insula College vmbo	02CI-001		6,44	6,28	6,59
vmbo-k					
Insula College vmbo	02CI-001		6,10	6,32	5,85
vmbo-(g)t					
Insula College vmbo	02CI-001		5,90	6,09	5,62
Insula College mavo	02CI-002		6,40	6,41	6,37
havo					
Insula College havo/vwo	02CI-000		6,39	6,37	6,41
vwo					
Insula College havo/vwo	02CI-000		6,26	6,19	6,36

Legenda

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

N.B. Voor sommige scholen is niet mogelijk om het gemiddelde centraal examen en de bijbehorende norm te bepalen. Dit kan komen doordat er niet minimaal twee schooljaren met 30 of meer vakscores beschikbaar zijn of doordat er voor 2020-2021 minder dan 30 vakscores beschikbaar zijn.

Wat is de onderwijspositie in leerjaar 3 t.o.v. het basisschooladvies (gebaseerd op de laatste drie schooljaren) voor de scholen binnen uw bestuur?

School en vergelijkingsgroep		Driejaarsgemiddelde		18-19	19-20	20-21
Insula College havo/vwo (havo / vwo)	02CI-000		11,46 % 4,75 %	2,08 %	15,87 %	14,29 %
Insula College mavo (vmbo (g)t)	02CI-002		-4,09 % -7,60 %	-5,52 %	-2,31 %	-4,07 %
Insula College vmbo (vmbo breed en vmbo breed / havo)	02CI-001		32,79 % -10,05 %	22,08 %	37,21 %	38,10 %

- Schoolscore, op of boven de norm
- Schoolscore, onder de norm
- Inspectienorm voor uw school

2.3.2 Nationaal programma onderwijs

In 2021 is het NPO-programma geïntroduceerd door OCW, met als doel het 'wegwerken van achterstanden, ontstaan door corona'. Binnen H3O is daarvoor onderstaand proces afgesproken:

Voor zomervakantie 2021:

- ☐ Schoolscan door directeuren en hun teams
- ☐ Adviesgesprek met adviseur Onderwijs & Kwaliteit
- ☐ Bespreking concept-jaarplan (NPO-plan) met lid CvB

Na zomervakantie 2021:

- ☐ Vaststellen jaarplan/NPO-plan met instemming van de MR
- ☐ Startgesprek met lid CvB, vaststellen 3 speerpunten jaarplan/NPO-plan

Halverwege schooljaar 2021 – 2022:

- ☐ Schoolbezoek door voorzitter CvB
- ☐ Driegesprek tussen controller/adviseur Onderwijs & Kwaliteit/lid CvB
- ☐ Voortgangsgesprek met lid CvB
- ☐ Midtermreview directeur/IB-er/staf/voorzitter CvB

Eind schooljaar 2021 - 2022

- ☐ Evaluatiegesprek met lid CvB

Alle scholen hebben een schoolscan uitgevoerd. Op basis hiervan hebben de scholen hun jaarplan opgesteld en deze is besproken met en goedgekeurd door de MR. Gedurende schooljaar 2021-2022 wordt er door de scholen aan deze punten gewerkt en tijdens een mid-term review in maart 2022 is de voortgang besproken. Bij de verschillende scholen van H3O worden de middelen ingezet voor vrijwel alle interventies. Voor een substantieel deel van de gemaakte NPO-kosten geldt dat deze worden ingezet voor meerdere categorieën interventies, omdat de categorieën interventies aanvullend op elkaar zijn. Om een goed beeld te krijgen van de inzet van de NPO-middelen zijn binnen de H3O-administratie specifieke kostendragers aangemaakt.

Voor het Insula College is voor het schooljaar 2021/2022 het basisbedrag per leerling reeds in 2021 door OCW volledig bevoorschot (82,3% van de toegezegde middelen voor het schooljaar 2021/2022) en als aanvullende bekostiging verplicht als baten 2021 bij H3O genomen. Het resterende deel volgt in 2022. Uitgaande van een evenredige besteding zou 5/12de voor de periode augustus-december 2021 overeenkomend met 41,7% moeten zijn bevoorschot. Besteed in augustus tot en met december 2021 bij het Insula College is 16,0% van de toegezegde middelen.

Bij het PO is wel 5/12de oftewel 41,7% voor de periode augustus-december 2021 bevoorschot en als aanvullende bekostiging bij de baten 2021 van H3O verantwoord. Bij de 11 basisscholen van H3O is 16,1% besteed van de toegezegde middelen besteed.

Een deel van de bevoorschotte middelen kon daarmee nog niet worden ingezet met name vanwege het lerarentekort. De nog niet ingezette NPO-middelen zijn toegevoegd aan een specifieke bestemmingsreserve NPO ten behoeve inzet in latere jaren. Samengevat is het overzicht van de toegezegde, bevoorschotte, ingezette en nog in te zetten NPO-middelen als volgt:

	VO Insula College	PO 11 basisscholen
NPO-middelen schooljaar 2021/2022	€ 1.932.583	€ 2.653.027
waarvan baten 2021	€ 1.590.231	€ 1.105.428
Gemaakte kosten 2021	€ 309.783	€ 426.581
waarvan kosten personele inzet	€ 258.831	€ 254.816
waarvan kosten inhuur van derden (PNIL)	€ 46.601	€ 77.892
waarvan scholingskosten	-	€ 27.886
waarvan afschrijvingskosten	€ 1.576	€ 8.787
waarvan kosten leermiddelen	€ 2.775	€ 57.200
Bestemmingsreserve 2021	€ 1.280.448	€ 678.847

2.3.3 Waardering

De tevredenheidsonderzoeken onder medewerkers worden tweejaarlijks afgenomen. In 2020 zijn deze onderzoeken binnen H3O uitgevoerd. De resultaten worden besproken tussen de schoolleiders en het bestuur. Onze scholen nemen naar aanleiding van de resultaten van deze onderzoeken acties op in het schoolplan en het jaarprogramma. In de volgende tevredenheidsonderzoeken, welke gehouden worden in 2022, gaan we zien welke resultaten de genomen acties hebben opgeleverd.

Medewerkerstevredenheid VO

De OP medewerkers van het VO geven onze scholen gemiddeld een 7,0 (in 2018 was dit 6,8). Het landelijk gemiddelde is 7,0.

De OOP medewerkers van het VO geven onze scholen gemiddeld een 7,1 (in 2018 was dit 6,7). Het landelijk gemiddelde is 7,4.

De gebruikte onderzoeksmethode in het VO maakt het niet mogelijk om scores per thema weer te geven, alleen per vraag. De omvang daarvan is echter te groot om hier op te nemen. De uit de antwoorden gedestilleerde verbeterpunten worden uiteraard vertaald in acties.

Medewerkerstevredenheid PO

De medewerkers van het PO geven onze scholen gemiddeld een 7,86 (in 2018 was dit 7,63). Het landelijk gemiddelde is 7,72. In onderstaande tabel staat een overzicht van de tevredenheidsscores per thema die het personeel aan de scholen van Stichting H3O geeft.

Het bestuur			Referentie
	Pelling 2020	Pelling 2018	Alle scholen
1. Schoolklimaat	7,8	7,7	7,6
2. Pedagogisch klimaat	7,8	7,6	7,6
3. Externe communicatie	7,4	7,4	7,4
4. Management	7,9	7,3	7,6
5. Leerstofaanbod & Leermiddelen	6,9	7,2	7,0
6. Loopbaanmanagement	7,4	7,1	7,2
7. Interne communicatie	7,2	6,9	7,0
8. Organisatie	7,1	6,9	7,2
9. Werkklimaat	7,3	6,7	6,9
10. Primaire arbeidsvoorwaarden	7,1	6,7	6,8
11. Secundaire arbeidsvoorwaarden	6,7	6,6	6,8
12. Schoolgebouw	6,7	6,6	6,8

Medewerkerstevredenheid Opvang

De opvanglocaties van H3O krijgen van medewerkers een gemiddeld rapportcijfer van 7,81. In onderstaande tabel staat een overzicht van de tevredenheidsscores per thema die het personeel aan de opvanglocaties van Stichting H3O geeft.

Het bestuur		Deze pelling
1. Pedagogisch klimaat		7,5
2. Leerstofaanbod & Leermiddelen		7,3
3. Organisatie		6,9
4. Gebouw		6,8
5. Klimaat		7,3
6. Externe communicatie		7,1
7. Interne communicatie		6,6
8. Primaire arbeidsvoorwaarden		7,0
9. Loopbaanmanagement		7,0
10. Secundaire arbeidsvoorwaarden		6,1
11. Werkklimaat		6,9
12. Management		7,6

2.4 PERSONEELS- EN ORGANISATIEBELEID EN MIDDELEN

2.4.1 Personeels- en organisatiebeleid

Aantallen en leeftijdsopbouw medewerkers

In de onderstaande tabellen staan het aantal medewerkers en de equivalenten (fte) weergegeven (inclusief vervangingsaanstellingen).

Kinderopvang

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totaal aantal	81	83	80	76	81	83	83	82	86	89	90	89
Totale FTE	42,7	42,6	42,4	42,7	43,8	44,6	45,0	40,9	45,4	47,8	48,9	49,3

Primair - en Voortgezet Onderwijs

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totaal aantal	558	560	564	560	560	560	556	562	563	565	594	626
Totale FTE	426,1	430,0	431,1	432,7	430,8	436,7	438,6	449,3	449,7	453,2	454,4	456,3

Leeftijdopbouw

In de onderstaande tabellen wordt de leeftijdsopbouw weergegeven.

Kinderopvang

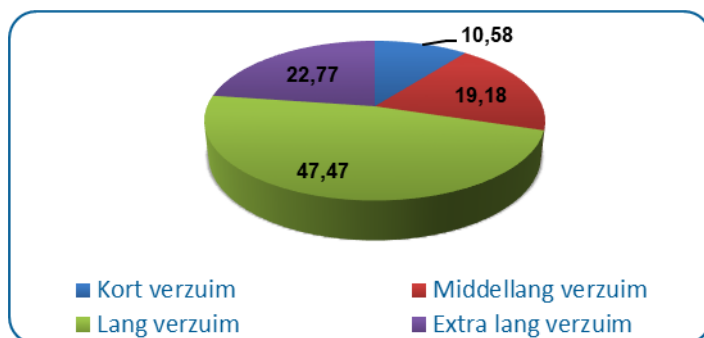
Categorie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0 - 20	3	3	3	3	5	5	4	3	5	4	3	2
20 - 30	18	17	16	13	15	16	18	15	16	20	21	22
30 - 40	14	14	14	14	14	15	15	14	18	19	19	18
40 - 50	17	19	19	18	18	18	17	19	18	18	18	18
50 - 60	26	26	25	25	26	26	25	27	25	23	24	24
60 - 65	3	4	3	3	3	3	4	4	4	5	5	5
65 en ouder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Primair en Voortgezet Onderwijs

Categorie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0 - 20	1	2	2	2	2	6	5	0	4	5	21	40
20 - 30	86	87	86	87	88	83	82	94	93	91	105	115
30 - 40	158	160	157	152	155	152	150	157	161	162	159	160
40 - 50	116	116	119	120	119	122	121	117	113	115	117	118
50 - 60	132	131	134	133	131	131	130	130	132	131	134	136
60 - 65	44	40	41	43	44	44	46	46	43	43	43	42
65 en ouder	21	24	25	23	21	22	22	18	17	18	15	15

Ziekteverzuim en WIA

Het verzuimpercentage bedroeg in 2021: 5,73% exclusief zwangerschapsverlof en zwangerschap gerelateerd verzuim. Er waren 997 ziekmeldingen. In onderstaande tabel wordt weergegeven welk percentage van het ziekteverzuim kort middellang, lang en extra lang verzuim betrof.

Er hebben zeven medewerkers een WIA-aanvraag bij het UWV ingediend. Op basis van de aanvragen hebben drie medewerkers een (vervroegde) IVA en drie medewerkers een WGA beschikking ontvangen. Er is één loonsanctie toegekend.

Uit- en instroom

In 2021 zijn er 123 medewerkers uit dienst gegaan en er zijn 171 nieuwe medewerkers in dienst getreden. Dit aantal is inclusief 50 studenten ten behoeve van het Halma Ondersteuningsteam voor het terugdringen van onderwijsachterstanden in het kader van het nationaal programma onderwijs.

Reden uitstroom

Reden	Kinderopvang	Primair onderwijs	Voortgezet onderwijs	Totaal
Eigen verzoek (art. 3.10)	15	34		49
Einde van rechtswege (vervanging art. 3.8)		3		3
Einde van rechtswege (art. 10.a.1 lid3a)			13	13
Einde van rechtswege (art. 3.8)		13		13
Ontbinding door kantonrechter wegens een wettelijke grond			2	2
Ontslag wegens het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd (art. 10.a.1 lid3b)		4	7	11
Ontslag wegens langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid (art. 10.a.6 lid2b)	1	4	3	8
Ontslag wegens langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid (art. 3.11 lid b)				
Overlijden (art. 10.a.1 lid3c)				
Verzoek medewerker (art. 10.a.1 lid 2a)			24	24
Totaal	16	58	49	123

Strategische personeelsplanning

AOW leeftijd

In 2022 is de AOW leeftijd vastgesteld op 66 jaar en 7 maanden, in 2023 66 jaar en 10 maanden en in 2024, 2025 en 2026 is de AOW leeftijd vastgesteld op 67 jaar.

Medewerkers hebben het recht bij ABP en PFZW om voor hun AOW gerechtigde leeftijd met keuzepensioen te gaan. Dit recht geldt vanaf 60 jaar.

Op basis van de leeftijdsgebonden en niet leeftijdsgebonden uitstroom wordt jaarlijks de vervangingsbehoefte voor de komende vijf jaren geformuleerd, waarbij de focus ligt op de werving van pedagogisch medewerkers, leerkrachten en docenten.

Werving en opleiding

Via de aspirant opleidingsschool Insula College (voortgezet onderwijs) wordt zoveel mogelijk ingespeeld op zogenoemde tekortvakken. Op dit moment zijn er 25 docenten in opleiding. Er is daarnaast een zij-instromer die een tweedegraads volgt.

Er zijn 10 docenten geschoold als werkplekbegeleider t.b.v. de begeleiding voor de docenten in opleiding.

Sinds 2018 zijn verschillende partijen in de regio met elkaar het project 'Passie voor Primair Onderwijs Drechtsteden' gestart. Het centrale doel is het behouden en borgen van kwalitatief goed onderwijs aan de leerlingen in de regio Drechtsteden.

In 2021 is de samenwerking tussen Stichting H3O en de Opleiding Leraar Basisonderwijs van de Christelijke Hogeschool Ede en 48 andere christelijke schoolbesturen onderstreept met een samenwerkingsovereenkomst.

Het bovenstaande heeft er mede tot geleid dat in het primair onderwijs er 5 zij-instromers, 10 pupillen, 16 onderwijsassistenten en 2 pedagogisch medewerkers in opleiding tot leerkracht zijn.

Er volgden 2 leerkrachten de opleiding tot basis- of vakbekwaam schoolleider.

Individuele - en organisatie ontwikkeling

Bevoegdheden

In onderstaand overzicht wordt het percentage bevoegdheden in het voortgezet onderwijs weergegeven. Een deel van onbevoegden is reeds studierend voor een bevoegdheid.

	bevoegd	benoembaar	onbevoegd
Halmaheiraplein	84%	7%	9%
Koningstraat	90%	10%	0%
Leerpark	61%	0%	39%

Bron: centerdata

Het streven van het Insula College is om naast bevoegde docenten altijd een deel onbevoegde docenten in stand te houden om altijd de mogelijkheid van werken-leren aan te bieden aan docenten in opleiding (opleidingsschool), anderzijds om niet of anders opgeleide potentiële medewerkers de kans te geven in het onderwijs te gaan werken (zij-instromers of Leraar van Buiten).

Tweedegraads docenten worden gestimuleerd om een ander vak erbij te leren of om een eerstegraad opleiding te volgen.

Drijfverentest

Ook in 2021 is de ODC meting (afkorting voor Odin Development Compass) ingezet om inzicht te krijgen in de persoonlijke talenten van medewerkers. De ODC meting neemt niet alleen een individu onder de loep, maar is ook waardevol voor de samenstelling van een excellerend team.

Binnen stichting H3O wordt de meting ingezet bij de individuele medewerkers en bij het team. Tevens hebben de leidinggevendenden een meting gedaan en een individuele terugkoppeling ontvangen. Alle startende leerkrachten binnen het primair onderwijs zijn gecoacht.

2.4.2 Middelen

Financiële middelen

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

Huisvesting

H3O is nauw betrokken bij de doordecentralisatie van de verantwoordelijkheid voor nieuwbouw van onderwijshuisvesting naar de gezamenlijke schoolbesturen in het primair onderwijs. De hiervoor nieuwe rechtspersoon Arcade is opgericht per 1 oktober 2020, overeenkomsten zijn getekend en per 31 december 2020 zijn vrijwel alle schoolgebou-

wen van de betrokken schoolbesturen en de gemeente Dordrecht overgedragen aan Arcade. Arcade is per 1 januari 2021 gestart met haar werkzaamheden. Concreet betekent dit dat Arcade niet alleen juridisch maar ook economisch eigenaar van de huidige gebouwen en terreinen is geworden, verantwoordelijk is voor renovatie en nieuwbouw en dat de gemeente alleen nog de financiering hiervoor levert vanuit de in het gemeentefonds ontvangen huisvestingsmiddelen. Het risico voor de financiering en exploitatie van de gebouwen ligt bij Arcade en niet bij de schoolbesturen.

De nieuwbouw van de Regenboog Noordendijk is inmiddels in uitvoering onder de verantwoordelijkheid van Arcade en wordt medio 2022 opgeleverd. Nieuwbouw voor het Kristal en de Prins Bernhardschool is helaas vertraagd als gevolg van noodzakelijk flora- en faunaonderzoek. De voorbereidingen lopen wel door. Het Kristal is begin 2021 met beide locaties een tijdelijke locatie aan de Eulerlaan betrokken, zodat de locatie Heimerstein vrij is voor nieuwbouw.

Het overleg over de doordecentralisatie in het VO is in 2016 helaas mislukt, doordat andere VO-schoolbesturen in Dordrecht zich hieraan niet wilden committeren. Inmiddels is het overleg met de gemeente Dordrecht over de huisvestingssituatie in het voortgezet onderwijs in Dordrecht weer opgestart en wordt door de gemeente een nieuw integraal huisvestingsplan (IHP) voor het VO voorbereid.

De VMBO-gebouwen in het Leerpark van Insula en het Stedelijk Dalton Lyceum (SDL) hebben samen een te grote capaciteit (ongeveer 1.150 leerlingen) gezien het daadwerkelijke aantal VMBO-leerlingen (682 per 1 oktober 2021). Gevolg is een groot tekort op de huisvestingskosten. Een deel van het samenwerkingsgebouw was al in medegebruik gegeven aan het Da Vinci College om de huisvestingskosten terug te dringen. Vanaf de zomer 2020 is het medegebruik van het Da Vinci College in het samenwerkingsgebouw verder uitgebreid.

Vanaf maart 2021 is de uitvoering van het meerjarig onderhoud bij H3O in opdracht gegeven aan Arcade. Bij de verschillende locaties van H3O zijn werkzaamheden uitgevoerd conform de meerjarige onderhoudsplanning. De meerjarige onderhoudsplannen worden in 2022 door Arcade geactualiseerd.

ICT

Het kalenderjaar 2021 is een lastig jaar geworden. De corona-pandemie heeft naast veel (persoonlijk) leed en verstoring van de onderwijsontwikkeling van kinderen en leerlingen, ook een groot effect gehad op de vervangingscyclus van hardware. Door toeleveringsproblemen is de plaatsing van de hardware voor op de scholen (zoals ingekocht in maart 2021) ernstig vertraagd. De ingekochte artikelen werden in het laatste kwartaal van 2021 bij KIEN uitgeleverd en daardoor liep de plaatsing op de scholen nog door tot in 2022. Deze leveringsproblemen hebben tevens effect op de vervanging van de technische apparatuur in de scholen (denk aan de WiFi access points en switches). Ook deze vervangingscyclus is onder druk gekomen en dat houdt in dat we langer met de huidige apparatuur door moeten werken. Uiteraard volgt KIEN de ontwikkelingen nauwlettend (ten aanzien van optimalisatie van de huidige apparatuur én de toelevering van de nieuwe apparatuur) en kunnen we verwachten dat in 2022 een start met de vervanging wordt gemaakt.

In december 2021 heeft de Algemene Ledenvergadering akkoord gegeven op het project KIEN Kennis (voorheen KIEN Leren), waarbij de nadruk zal in eerste instantie op de online Academy worden gelegd. Onze stichting heeft zich gecommitteerd aan dit initiatief; in 2022 zal KIEN Kennis tot eerste resultaat gaan leiden.

De inrichting, opbouw en uitrol van de Microsoft365 omgeving voor onze stichting is vertraagd. Het bestuur van KIEN heeft eerder de intentie uitgesproken om in samenwerking met alle leden, toe te gaan werken naar ondersteuning t.a.v. opbouw en implementatie

en het samenstellen van een generiek inrichtingsmodel dat ook recht moet doen aan de gebruikswensen van ieder afzonderlijk lid. Zowel KIEN als de leden beschikken niet over deze expertise; KIEN heeft geruime tijd een vacature voor 'samenwerkingsconsulent' open staan. In 2021 hebben geen geschikte kandidaten interesse in deze nieuwe functie getoond. In februari 2022 heeft een geschikte kandidaat zich aangediend. Daarnaast is recent met een externe consultant overeenstemming bereikt over een tijdelijke inhuur.

In 2021 heeft onze stichting verdere stappen gezet met de inregeling van de AVG. Naast continue aandacht voor de noodzakelijke verwerkersovereenkomsten, is ook de applicatie Privacy Control Center (door KIEN ingekocht) in gebruik genomen. In deze PCC worden alle externe leveranciers, hun bedrijfsmiddelen en de verwerkersovereenkomsten centraal verwerkt. Met dit PCC ontstaat zo een centrale database van verwerkingen en overeenkomsten. Hierdoor kan H3O aan betrokkenen inzicht geven over de verwerkte persoonsgegevens en heeft de functionaris voor de gegevensbescherming een goed zicht op die ontwikkelingen binnen H3O. Tevens is later in 2021 in het PCC een toetsingskader ingevoerd; met dit kader worden de maatregelen vastgelegd om de risico's betreffende AVG te beheersen.

Binnen KIEN gaan we uit van 55 statements uit het toetsingskader informatiebeveiliging en privacy onderwijs. Deze statements betreffen alle privacy-statements en de informatie-beveiligings-statements die de meest directe relatie tot privacy hebben. De statements zijn opgedeeld in de volgende onderwerpen: IBP-beleid, transparantie/informerende betrokkenen, gebruik ICT-middelen en bewustwording, autorisaties en authenticaties, dataregister, beveiligingsincidenten - dataregister en technische/organisatorische maatregelen - naleving.

Daarnaast neemt H3O deel aan het landelijke Netwerk Informatiebeveiliging en Privacy po/vo. Dit netwerk is een initiatief van Sivo en heeft als doel om 'samenwerkend met elkaar, de kennis te verbreden'.

2.4.3 Van prestatiebox naar strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten

Vanaf 2012 worden door het ministerie van OCW de zogenaamde prestatiebox-middelen beschikbaar gesteld. Elke schooldirecteur (PO) c.q. locatiedirecteur (VO) heeft in het kader van de planning- en controlcyclus een plan opgesteld voor de inzet van deze middelen. Dit is besproken met het College van Bestuur en na eventuele aanpassing goedgekeurd ter uitvoering. Deze prestatieboxmiddelen werden beschikbaar gesteld op basis van bestuurlijke akkoorden tussen OCW en VO-raad resp. PO-raad. De bestuurlijke akkoorden zijn in 2020 geëvalueerd en vanwege het realiseren van de doelstellingen is het merendeel van de prestatiemiddelen toegevoegd aan de lumpsum personeel vanaf het kalenderjaar 2021 (VO) resp. het schooljaar 2021/2022 (PO). Voor de nog niet gerealiseerde doelstellingen in het kader van strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten zijn nieuwe regelingen in het leven geroepen vanaf het kalenderjaar 2021 (VO) resp. het schooljaar 2021/2022 (PO).

In 2021 zijn prestatieboxmiddelen beschikbaar gesteld in het PO over de periode januari tot en met juli 2021 (€ 382.943), middelen strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten in het VO over het gehele jaar 2021 (€ 267.511 op basis van € 96,28 per leerling en nog eens € 21,67 per leerling extra voor terugdringen verzuim) en middelen strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten in het PO over augustus tot en met december 2021 (€ 114.649 op basis van € 94,20 per leerling voor het gehele schooljaar). Voor deze middelen geldt dat per school een bestedingsplan is voorgelegd aan de MR en goedgekeurd.

2.4.4 Werkdrukmiddelen PO

Voor het terugdringen van de werkdruk van leerkrachten in het primair onderwijs heeft het kabinet vanaf het schooljaar 2018/2019 extra rijksvergoeding beschikbaar gesteld.

Voor het schooljaar 2020/2021 werd het bedrag per leerling vastgesteld op € 254,49 per leerling voor reguliere basisscholen en € 381,74 per leerling voor het SBO. Het bedrag voor schooljaar 2021/2022 werd verhoogd naar € 258,67 per leerling voor reguliere basisscholen en € 388,01 per leerling voor het SBO.

Conform het met de vakbonden en de PO-raad gesloten werkdrukakkoord heeft bij elke school het team een analyse uitgevoerd waar de knelpunten zitten die medewerkers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor voorzien. Het team heeft vervolgens zelf bepaald welke maatregelen er in hun school worden genomen om de werkdruk te verminderen. Het bestedingsplan wat op basis hiervan is opgesteld is ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de MR. In het overzicht hieronder is per school een samenvatting opgenomen van de voor de schooljaren 2020/2021 en 2021/2022 goedgekeurde bestedingsplannen. Naast deze bestedingsplannen zijn ook verschillende niet-financiële maatregelen ingezet om de werkdruk te verminderen.

School / middelen	Bestedingsplannen 2020/2021 en 2021/2022
SBO De Toekomst € 64.995	• 2020/2021: Inzet 0,4 fte OOP conciërge en 1,2 fte OOP onderwijsassistent voor extra ondersteuning in de groepen • 2021/2022: Idem
De Horizon € 58.085	• 2020/2021: Inzet 0,75 fte OP om ondanks de leerlingendaling extra groep te kunnen maken. • 2021/2022: Idem
De Dr.H.Bavinckschool € 87.105	• 2020/2021: Inzet 0,8 fte OP en 0,6 fte OOP onderwijsassistent verdeeld over 2 locaties • 2021/2022: Idem
Prinses Julianaschool € 51.433	• 2020/2021: Inzet 0,7 fte OP om extra groep te kunnen maken. • 2021/2022: Idem
De Repelaer € 66.317	• 2020/2021: Inzet 0,9 fte OP (inclusief inhuur externe gymdocent) en 0,2 fte OOP onderwijsassistent verdeeld over 2 locaties voor extra ondersteuning en deels vrij roosteren van leerkrachten, waardoor er meer ruimte is voor kinderen die extra aandacht nodig hebben • 2021/2022: Idem
De Fontein € 66.647	• 2020/2021: Inzet 0,9 fte OP verdeeld over 2 locaties om ondanks leerlingendaling extra groep te kunnen maken, waardoor het groepsgemiddelde lager wordt en meer tijd beschikbaar is voor individuele leerlingen • 2021/2022: Idem
De Regenboog € 61.361	• 2020/2021: Inzet 0,05 fte OP en 1,0 fte OOP onderwijsassistent verdeeld over 2 locaties voor extra ondersteuning leerkrachten en inhuur gymleerkracht voor 0,2 fte OP. • 2021/2022: Idem
EBS Eden € 50.640	• 2020/2021: Inzet 0,7 fte OP voor meer handen in de groepen • 2022/2022: Idem
Prins Bernhardschool € 58.315	• 2020/2021: Inzet 0,5 fte OP gymleerkracht en 0,5 fte OOP conciërge/onderwijsassistent voor ontlasten leerkrachten en meer ondersteuning voor instructie en begeleiding kinderen • 2021/2022: Idem
De Sterrekijker € 110.706	• 2020/2021: Inzet 0,5 fte OP (gym)leerkracht voor extra handen in de klas en 1,55 fte OOP onderwijsassistent voor de midden- en bovenbouw, zodat werkplezier toeneemt met een hoger gevoel van tevredenheid en voldoening • 2021/2022: Idem
Het Kristal € 97.639	• 2020/2021: Inzet 1,3 fte OP om extra handen in de groepen te realiseren, het voeren van gesprekken met ouders en externen onder schooltijd en het gemakkelijker afnemen van toetsen • 2021/2022: Idem.

2.4.5 Convenantsmiddelen VO

Op basis van het 'convenant extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijs-personeel in het funderend onderwijs 2020-2021' van minister Slob van OCW met werkgevers- en werknemersorganisaties is in december 2019 aanvullende bekostiging uitgekeerd. De wijze van besteding is door de directie met actieve betrokkenheid van het onderwijzend personeel afgestemd. Binnen het Insula College wordt de aanvullende bekostiging ingezet om een opleidingsschool te worden over de jaren 2020 tot en met 2023. De Hans Petrischool zet in op een arbo-plan om met een teambrede aanpak het ziekteverzuim te verlagen.

2.5 FINANCIËEL BELEID

2.5.1 Ontwikkelingen en risico's

In deze subparagraaf worden ontwikkelingen en risico's genoemd waarvan het vermoeden bestaat dat die zich kunnen voordoen, maar waarvan de financiële omvang (nog) niet gekwantificeerd kan worden. In de subparagrafen 2.5.2. en 2.5.3. worden het risico-beheersingsstelsel en risicobeheersingsmaatregelen beschreven. Op basis van de geconstateerde risico's en de risicobeheersingsmaatregelen is een weerstandsvermogen en daarbinnen een buffer van een bepaalde omvang nodig (zie subparagraaf 2.5.5.). Waar van toepassing is de toelichting inzake de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht (bevoegd gezag van de Hans Petrischool) te vinden in het afzonderlijk uitgebrachte jaarverslag (zie www.hanspetri.nl).

Leerlingaantallen PO en VO

De inkomsten worden grotendeels bepaald door het aantal leerlingen. Het realiseren van een bepaalde omvang van leerlingaantallen binnen de scholen is geen doel op zich, maar wel noodzakelijk voor een efficiënte bedrijfsvoering. Door het voeren van beleid op de doorgaande lijn van 0 – 18+ jaar kan een kind/leerling worden gestimuleerd zijn of haar onderwijscarrière binnen H3O te (ver)volgen. Het realiseren van de geraamde leerlingaantallen kan ook deels afhankelijk zijn van de kwaliteit en capaciteit van gebouwen en andere niet te beïnvloeden externe omstandigheden. De realiteitswaarde van de leerlingprognoses is onderwerp van gesprek in elk overleg met een directeur in het kader van de planning- & control cyclus. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de scholen met de leerlingaantallen.

Primair onderwijs

Sinds 2009 is het aantal leerlingen in Dordrecht op basisscholen incl. SBO in de leeftijd 4-12 jaar tot en met 1 oktober 2021 gedaald met 1.553 (13,5%). De verwachting uit de leerlingenprognoses primair onderwijs van voorjaar 2016 was dat de daling op gemeentelijk niveau voorbij is en het leerlingenaantal zou stabiliseren. Inmiddels is bekend dat de demografische krimp in het PO zich toch doorzet. Uit de nieuwe leerlingenprognoses van de gemeente Dordrecht blijkt het aantal reguliere basisschoolleerlingen te dalen van 9.800 in 2019 naar 8.900 in 2029 (- 900, - 9%).

Het gerealiseerde leerlingenaantal op 1 oktober 2021 bij H3O is conform de geraamde daling in de begroting 2021 uitgekomen op 2.878 (- 43 ten opzichte van de vorige telling). Het marktaandeel van H3O is vrijwel gelijk gebleven op 28,9%. Voor het schooljaar 2022/2023 is voorzichtigheidshalve uitgegaan van een verdere daling naar 2.835 (- 43). Bij deze aantallen zal het marktaandeel in 2022 opnieuw naar verwachting gelijk blijven. Wel beschikt H3O over 2 relatief kleine dislocaties: Fontein Wielwijk en Repelaer Eddingtonweg.

Voortgezet onderwijs

Uit de meest recente leerlingenprognose voortgezet onderwijs (voorjaar 2016) van de gemeente Dordrecht blijkt dat het aantal 12 tot 18-jarigen vanaf 2017 gaat afnemen vanwege de demografische ontwikkeling vanaf 7.636 in 2016 met ruim 700 leerlingen oftewel bijna 10%. Dit biedt zowel kansen als bedreigingen. Uit het PO is bekend dat de daling zich niet evenredig verspreidt over de verschillende besturen c.q. VO-scholen. Het aantal leerlingen in Dordrecht is inmiddels gedaald naar 6.956 per 1 oktober 2021.

Het gerealiseerde aantal leerlingen bij het Insula College voor het schooljaar 2021/2022 is 2.271 (exclusief vavo-leerlingen die elders onderwijs genieten). Dit zijn 14 leerlingen meer dan het aantal leerlingen in 2020/2021 bestaande uit – 41 bij vmbo-beroepsgericht, + 31 bij mavo en + 24 bij havo/vwo. De instroom bij mavo/havo/vwo steeg van 384 naar 396. Vorig schooljaar steeg de instroom bij het vmbo-beroepsgericht nog van 75 naar 85. Helaas is deze voor het schooljaar 2021/2022 gedaald naar 65. Het marktaandeel van het Insula College steeg per saldo van 32,4% naar 32,6%. Voor het schooljaar 2022/2023 wordt een daling van - 46 leerlingen geraamd. Bij dit aantal zal het marktaandeel van het Insula College gezien de verder gaande demografische krimp van het aantal VO-leerlingen in Dordrecht, naar verwachting gelijk blijven.

Overheidsmaatregelen en overige ontwikkelingen

Bij het opstellen van de begroting diende rekening te worden gehouden met verschillende overheidsmaatregelen, waarvan de financiële gevolgen deels nog niet (volledig) kunnen worden overzien.

De financiële crisis leidde er tot voor kort toe dat de overheid maatregelen nam om de overheidsfinanciën op orde te houden. Gevolg was dat het in het verleden ontstane automatisme dat kostenverhogingen als gevolg van cao, inflatie en beleidsintensiveringen werden gecompenseerd in de rijksvergoeding was vervallen. Huidige praktijk is dat het telkens weer afwachten is in hoeverre met name de stijging van pensioenpremies door het kabinet wordt gecompenseerd. Grootste financiële risico voor de begroting 2021 was daarom de ontwikkeling van de pensioenpremie en de salarismaatregelen in de nieuwe cao's. De ABP-premies zijn de afgelopen jaren telkens gestegen. Ook in 2021 stegen de pensioenpremies. De regering heeft bij de voorjaarsnota (in mei 2021) loonbijstelling beschikbaar gesteld waaruit de stijging van de pensioenpremies 2021 kon worden gecompenseerd. Daarnaast is loonruimte beschikbaar gesteld voor een loonmaatregel in de nieuwe cao. In juli 2021 werd de verwerking daarvan in de bekostiging bekend. De aangekondigde verhoging van de pensioenpremies in 2022 is in samenspraak tussen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers met het ABP uitgesteld naar 2023. Opnieuw moet worden afgewacht in hoeverre de loonbijstelling van de voorjaarsnota 2022 voldoende is om nieuwe loonmaatregelen in de nog af te sluiten cao primair onderwijs en cao voortgezet onderwijs te dekken.

Ter bestrijding van de opgelopen onderwijsachterstanden als gevolg van de coronacrisis heeft het kabinet extra incidentele middelen beschikbaar gesteld uit het nationaal programma onderwijs. Deze zijn toegezegd voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 met een inmiddels verlengde uitvoeringstermijn tot en met de zomer 2025. Tevens heeft het kabinet in het regeerakkoord een structurele verhoging van de rijksvergoeding voor het funderend onderwijs (voortgezet en primair onderwijs) aangekondigd. Uit de middelen van het nationaal programma onderwijs worden met name extra leerkrachten en onderwijsassistenten aangetrokken met een tijdelijk contract. Aangezien het aantal malen dat een tijdelijk contract kan worden verlengd beperkt is, is het relevant om dat het kabinet tijdig duidelijkheid verstrekt inzake de verhoging van de structurele bekostiging.

Verder zijn de volgende ontwikkelingen en risico's relevant:

- eigen risicodragerschap WW: in het VO betaalt de school een eigen bijdrage van 25% van de WW-uitkeringen en bovenwettelijke uitkeringen aan ex-werknemers. Het aflopen van tijdelijke contracten zonder dossiervorming vanwege onvoldoende functioneren leidt er in het PO toe dat ww-uitkeringen voor eigen rekening komen, omdat ontslag om bedrijfseconomische redenen bij H3O vanwege de financiële positie niet hard is te maken richting het participatiefonds. Het aflopen van tijdelijke contracten leidend tot ww-uitkeringen dient daarom zoveel als mogelijk te worden voorkomen. Bij aanname vanwege een tijdelijke formatiebehoefte of ontslag van een collega wordt deze consequentie in de overwegingen meegenomen;
- WGA/Ziektewet: H3O is sinds 2012 vrijwillig verzekerd voor de WGA en vanaf 2014 voor de ziektewet-flex (eigen risicodrager). Vanaf 2017 is er ook de mogelijkheid om eigen risicodrager te worden voor de ziektewet-vast. Op zich is dit voor H3O wenselijk om zodoende al deze verzekeringen in een hand te brengen om meer verbinding te kunnen realiseren. Het ziekteverzuim bij H3O is echter te hoog, waardoor op dit moment geen enkele verzekeraar interesse heeft om een verzekering voor de ziektewet-vast bij H3O af te sluiten. In combinatie met het eigen risicodragerschap voor ziekteverzuim vanaf 2020 (beëindiging aansluiting vervangingsfonds) in het PO ontstaan meer mogelijkheden voor eigen ziekte- en vervangingsbeleid. Het ziekteverzuim bij H3O moet omlaag om in deze dossiers verdere stappen te kunnen zetten. Inmiddels is het nieuwe WGA-contract aanbesteed voor de periode 2020 tot en met 2022;
- wet arbeidsmarkt in balans: per 1 januari 2020 is de nieuwe wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking getreden. Onder de WAB heeft een werknemer al vanaf zijn eerste werkdag recht op een transitievergoeding bij ontslag, ook tijdens zijn proeftijd;
- wet werk en zekerheid: vanaf 1 juli 2016 is de wet werk en zekerheid (WWZ) voor het primair- en voortgezet onderwijs van kracht. Vanaf 1 juli 2015 is de WWZ binnen de kinderopvang al van kracht. Een onderdeel van de WWZ is de ketenbepaling. Daardoor is het aantal tijdelijke opeenvolgende contracten dat aan een werknemer kan worden aangeboden, beperkt;
- ziektevervanging/lerarentekort: de basisscholen ondervinden steeds meer problemen bij het zoeken naar invallers voor zieke collega's. Hierin worden we beperkt door richtlijnen vanuit de wet werk en zekerheid (aantal tijdelijke contracten). Vanaf 2020 is het verzuimbeleid geïntensiveerd om te streven naar een structureel verzuimpercentage onder de 5%. Als eigen risicodrager kan ook het vervangingsbeleid beleidsrijker worden ingevuld. Het VO is al jaren verplicht eigen risicodrager. Het aantrekken van (bevoegde) collega's voor tekortvakken is problematisch, waardoor mogelijk hogere kosten moeten worden gemaakt voor het inzetten van uitzendbureaus en detacheringsbureaus. De kwaliteit van het onderwijs is grotendeels afhankelijk van de kwaliteit van de medewerkers en het vermogen van de organisatie om te innoveren. Voldoende middelen voor scholing van alle medewerkers en het opleiden van invalkrachten in het PO en kinderopvang en onbevoegde startende leerkrachten in het VO is noodzakelijk. Door in te zetten op strategisch personeelsplanning wordt gestreefd naar het voorkomen van een lerarentekort;
- vereenvoudiging bekostiging: voor zowel het VO als het PO is een vereenvoudiging van de bekostiging aangekondigd. De nieuwe bekostigingssystematiek in het VO wordt vanaf 2022 ingevoerd. Deze systematiek is nadelig voor brede scholengemeenschappen. Naar verwachting daalt de lumpsum voor het Insula College op termijn met - 1,3% oftewel - € 0,230 mln. De vereenvoudiging van de bekostiging in het PO is beoogd vanaf 2023. De vereenvoudiging in het PO is naar verwachting positief voor H3O. Wel wordt eenmalig in 2022 een correctie op de bekostiging PO doorgevoerd door het vervallen van de vordering lumpsum personeel PO;
- bezetting peuterwerk en VE-percentages: de benodigde personele inzet en het resultaat van de sector peuterwerk en kinderopvang is grotendeels afhankelijk van het aantal kinderen bij het peuterwerk en in de kinderopvang en specifiek voor

het peuterwerk van het aantal VE-peuters. Afhankelijk van de keuze van ouders kan de bezetting van kinderen op een locatie snel wijzigen. Bij een gewijzigde bezetting dient snel te worden bijgestuurd op de personele inzet. Daarvoor is een flexibele schil noodzakelijk. Vanaf 1 augustus 2020 is de wet ingegaan voor uitbreiding van het VE-aanbod van 10 naar 16 uur per week. Vanaf 1 januari 2021 is met subsidie van de gemeente Dordrecht op alle locaties het VE-aanbod verruimd. Op de korte termijn stijgt daardoor het totaal aantal ingezette uren. Om de uitbreiding betaalbaar te houden, heeft de gemeente Dordrecht besloten de indicatiestelling voor VE te beperken. Op de middellange termijn zal daardoor het totaal aantal ingezette uren weer gaan dalen. Omdat voor VE-uren een substantieel hoger uurtarief wordt gesubsidieerd dan voor reguliere uren, is het risico dat een daling van het aantal VE-uren in combinatie met minder peuters, zal leiden tot minder bezetting en het moeten sluiten van VE-groepen. Inmiddels is duidelijk dat de stijging van het aantal VE-uren over 2021 lager is uitgekomen dan geraamd, waardoor over 2021 minder subsidie is gerealiseerd dan toegekend.

Om de toenemende risico's op te kunnen vangen, is het wenselijk de flexibiliteit in de kostenstructuur te handhaven c.q. te vergroten.

2.5.2 Risicobeheersingsstelsel

Gezien de financiële positie van de stichting (zie hierna) is er enige bereidheid om een grote (financiële) impact van risico's te accepteren maar wel vanuit een beleidskader dat waar mogelijk risico's worden afgedekt. Zo moet operationeel het onderwijs en de kinderopvang altijd door kunnen gaan en dient te worden voldaan aan alle relevante wet- en regelgeving. Betrouwbare informatie (juist, tijdig en volledig) is noodzakelijk om goed te kunnen bijsturen. In deze subparagraaf wordt in het kader van 'Goed Bestuur' ingegaan op het stelsel van interne beheersingsmaatregelen dat wordt gehanteerd om tegemoet te komen aan de gesignaleerde risico's en onzekerheden. Omdat het VO de grootste sector binnen H₃O is, wordt de code goed bestuur van de VO-Raad toegepast.

Het stelsel van interne beheersingsmaatregelen is opgebouwd uit:

- 1) een geformuleerde visie, missie, strategie en operationele strategische doelstellingen waarmee wordt gestuurd en op basis daarvan het benoemen van kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren;
- 2) een helder geformuleerd besturingsconcept en daarvan afgeleide taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- 3) een adequate organisatiestructuur die aansluit op het besturingsconcept;
- 4) een goede procesinrichting en risico-analyse;
- 5) een goede planning- & controlcyclus en een daarbij behorend adequaat instrumentarium, waarin wordt gerapporteerd en geanalyseerd omtrent financiële en niet-financiële informatie.

Ad 1) De visie, missie en strategie zijn geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd in het nieuwe strategisch plan 2019-2022.

Ad 2/3) Het besturingsconcept en de organisatiestructuur is conform de code goed bestuur vastgelegd in verschillende documenten zoals het reglement Raad van Toezicht, het reglement College van Bestuur en het managementstatuut.

Ad 4) De procesinrichting is vastgelegd in het handboek AO. De risico-analyse is opgenomen in het financieel beleidsplan en wordt jaarlijks geactualiseerd in de kaderbrief, de begroting en het jaarverslag.

Ad 5) De beschrijving van de planning- en controlcyclus met kalender is opgenomen in het financieel beleidsplan.

Doelstelling van het meerjarig financieel beleidsplan is om een kader te bieden waarin ten eerste het beleid en de ambities op het gebied van planning & control en bedrijfsvoering voor de komende vier jaren worden verwoord en ten tweede de financiële randvoorwaarden worden geschetst waarbinnen de speerpunten uit het strategisch beleidsplan

dienen te worden gerealiseerd rekening houdend met relevante ontwikkelingen en risico's. Het financieel beleidsplan bevat daarom enerzijds bestaand en reeds vastgesteld beleid (verdelingsmodellen binnen de sectoren VO en PO) en anderzijds een nadere uitwerking van bepaalde onderwerpen (ambities planning & controlcyclus en bedrijfsvoering, risico-analyse). Deze uitwerking is van invloed op de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen en de beschikbare budgetten voor strategische speerpunten. In december 2018 is samen met het nieuwe strategisch plan het financieel beleidsplan 2019-2022 vastgesteld. In de begroting 2021 is een tussentijdse evaluatie van het financieel beleidsplan opgenomen gericht op de verdere inzet van het innovatiebudget. Besloten is de raming van het innovatiebudget te handhaven op de oorspronkelijke raming.

2.5.3 Risicobeheersingsmaatregelen

Risico's vragen om een passende reactie bijvoorbeeld door middel van een van de onderstaande acties:

- Het risico voorkomen met beheersingsmaatregelen (goed bestuur, goed management);
- Het risico beperken of afdekken met beheersingsmaatregelen (bijvoorbeeld verzekeren);
- Het vroegtijdig voorzien van risicovolle ontwikkelingen en het met behulp van goede meerjarenbegrotingen tijdig binnen de exploitatie vrijmaken van financiële middelen ter dekking van de financiële gevolgen.

Binnen H³O zijn reeds verschillende risicobeheersingsmaatregelen genomen. Zo wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een behoedzaam scenario voor de ontwikkeling van leerlingenaantallen. Om eventuele bezuinigingen op te kunnen vangen, wordt gewerkt met een flexibele schil bij de inzet van personeel in de vorm van tijdelijke contracten. Daarnaast zijn vanuit het vorige financieel beleidsplan de volgende maatregelen genomen om tot verdere risicobeheersing te komen (op het niveau van 'financial control'):

- Digitale verwerking van inkoopfacturen en van ouderbijdragen in het VO en PO;
- Incassobeleid is ontwikkeld en beperkt tot enkel de ouderbijdragen kinderopvang;
- Het verzekeringspakket is doorgelicht en ondergebracht bij één verzekeraar;
- Het aantal bankrekeningen en pasjes is beperkt. Het betalingsverkeer is efficiënter georganiseerd;
- De betrouwbaarheid van de financiële administratie is verbeterd door controle op de volledigheid van de onderbouwing van mutaties (contractenregister, pakbonnen) en tijdige aanlevering;
- Het handboek AO, de mandaatregeling en het treasurystatuut zijn geactualiseerd. Het beleid op het gebied van aanbestedingen is ontwikkeld conform gewijzigde wet- en regelgeving;
- Het beheer van het ICT-netwerk is in 2014 ondergebracht bij Kien, specialist voor het onderwijs in Dordrecht. Kien is in 2016 gestart met het traject ISAE 3402-certificering welke in 2018 is afgerond. Bij Kien is een functionaris gegevensbescherming aangesteld ten behoeve van alle leden;
- Voor het organiseren van en controle op de kwaliteit van de schoonmaak wordt vanaf juli 2016 binnen de schoonmaak-BV FBD een nieuwe toezichthouder ingehuurd. H³O voert inmiddels zelf de personele-, salaris- en financiële administratie uit. Vanaf 2 november 2016 is H³O 100%-aandeelhouder.

Vanaf de vorige planperiode is een structuur opgezet om strategische doelstellingen te realiseren, het risicomanagement bij H³O te verbeteren en door te groeien van financial control naar management control door het:

- Realiseren van samenhang tussen strategie, beleid en risicomanagement;
- Koppelen van kritische succesfactoren/prestatie-indicatoren en strategische thema's;
- Realiseren van samenhang tussen jaarplan, bestuursverslag en verantwoording.

Deze structuur is geëvalueerd en aangevuld. De structuur in de nieuwe planperiode 2019-2022 bestaat uit 4 programmagroepen:

- De programmagroep Kwaliteit en Onderwijs (K&O), inmiddels genoemd Goed Onderwijs;
- De programmagroep Medewerkers, Waardering en Communicatie (MWC), inmiddels genoemd Gelukkige Professionals;
- De programmagroep Identiteit (ID), inmiddels genoemd Kleurrijke Identiteit;
- De programmagroep ICT en Bedrijfsvoering (I&B), inmiddels genoemd Betekenisvolle Informatie & Processen.

Alle directeuren en afdelingshoofden van het bestuursbureau zitten in een programmagroep. Het College van Bestuur neemt geen deel aan de programmagroepen. Per programmagroep zijn speerpunten uit het strategisch plan en risico's uit het financieel beleidsplan toebedeeld. In het strategisch plan is gekozen voor 5 hoofdstukken. De hoofdstukken Opvang en onderwijs ('Gelukkige leerlingen') en Omgeving ('Verbonden met de samenleving') worden gerekend tot het werkterrein van de programmagroep Goed Onderwijs en de hoofdstukken Medewerkers ('Ambitieuze medewerkers') en Organisatie ('Samen H3O') tot het werkterrein van de programmagroep Gelukkige Professionals. Het hoofdstuk Identiteit ('Onze identiteit') is voor de desbetreffende programmagroep. Per programmagroep is een projectplan geschreven met een tijdsplanning. De programmagroepen leggen via het MT-totaal verantwoording af aan het College van Bestuur. Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk. Halfjaarlijks wordt over de voortgang van het strategisch beleidsplan gerapporteerd aan de Raad van Toezicht. Daarmee is dit document tevens het instrument om tot bijsturing te komen van de te behalen resultaten voor het eerstvolgende jaarplan op stichtingsniveau (per kalenderjaar) en de jaarprogramma's op schoolniveau (per schooljaar). Het nieuwe College van Bestuur heeft een nadere prioritering aangebracht (zie paragraaf 2.2.).

Stichting H3O bevindt zich op dit moment in de verbeterfase van risicomanagement. In de uitvoeringsfase worden risico-analyses uitgevoerd en risicomanagement geïmplementeerd binnen de organisatie, in de verbeterfase gaat het om de optimalisatie hiervan. Streven is om door te groeien naar de verankeringsfase: risicomanagement is dan ingebed in de organisatie, integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen en dient als basis voor (strategische) besluitvorming. De programmagroep Betekenisvolle Informatie & Processen concentreert zich op de doorontwikkeling van financial naar management control. De hoofdlijnen hiervan zijn:

- Stimuleren risicobewustzijn en waar nodig cultuurverandering binnen H3O;
- Verder integreren onderwijskwaliteit en doorstroom PO-VO in de planning- en controlcyclus (inmiddels afgerond);
- Evaluatie invulling code goed bestuur en voor zover nodig aanpassing en/of aanvulling van de huidige documenten mede gezien de nieuwe code van de VO-raad (inmiddels afgerond);
- Stimuleren en verbeteren van gestandaardiseerd gebruik van informatiesystemen;
- Doorontwikkeling inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- Inventariseren sleutelfunctionarissen en kennisdeling (inmiddels afgerond);
- Verbeteren horizontale verantwoording en publiekswaarde jaarverslag.

Om de risico's op het gebied van management control te kunnen beheersen, zijn aanvullende maatregelen nodig. De hoofdlijnen voor een programmagroep hebben daarom betrekking op zowel de speerpunten uit het strategisch plan als aanpalende risico's. Randvoorwaarden voor de ondersteuning bij het realiseren van speerpunten en het beheersen van risico's op het gebied van onderwijskwaliteit en op het gebied van doorstroom PO-VO zijn gecreëerd door het aannemen van 2 nieuwe stafmedewerkers bij het bestuursbureau. Concretisering in deelplannen en nadere onderbouwingen voor de inzet van het bovenscholts innovatiebudget worden ter besluitvorming voorgelegd aan het College van Bestuur waarna verwerking in de begroting of bijstelling daarvan plaatsvindt.

2.5.4 Allocatie van middelen / verdelingsmodel

Het verdelingsmodel binnen H₃O is gebaseerd op het principe van solidariteit tussen de scholen en heeft zowel betrekking op de verdeling van middelen binnen de stichting als binnen de sectoren. Het verdelingsmodel is in 2008 vastgesteld door het College van Bestuur. Het verdelingsmodel voor het PO is in 2009 geactualiseerd naar aanleiding van aanpassingen in de rijksvergoeding (wijziging gewichtenregeling en introductie impulsmiddelen). Het verdelingsmodel voor het VO is in 2013 aangepast op basis van een evaluatie van de ontwikkeling van de gemiddelde loonsom per locatie in relatie tot de GPL voor het gehele Insula College. Beide verdelingsmodellen zijn in 2017 opnieuw aangepast. Het verdelingsmodel PO is aangepast vanwege de overheveling buitenonderhoud en daling gewichten enerzijds en toegenomen bovenschoolse taken anderzijds. Het verdelingsmodel VO is gewijzigd vanwege de substantieel gestegen gemiddelde loonsom OP bij Insula College locatie Leerpark, het vanwege grote mutaties in de leerlingenaantallen niet meer kunnen toepassen van een garantiepercentage en vanwege de toegenomen bovenschoolse taken. Inmiddels is de gemiddelde loonsom bij de locatie Leerpark weer aan het dalen. De laatste wijziging heeft plaatsgevonden bij het PO in 2019 door de wijziging van de indicator voor onderwijsachterstandsmiddelen.

Gezien de aankondigde vereenvoudiging van de bekostiging bij zowel het VO (vanaf 2022) als het PO (vanaf 2023) zijn nieuwe aanpassingen van het verdelingsmodel nodig.

Verdeling middelen binnen de stichting

Uitgangspunten bij de verdeling van middelen binnen de stichting bij de begrotingsvoorbereiding zijn:

- Tussen sectoren wordt niet geschoven met baten. De baten per sector zijn beschikbaar voor dekking van de lasten van de betreffende sector;
- Een (meerjarig) tekort per sector dient gedekt te kunnen worden uit de binnen het eigen vermogen beschikbare middelen per sector;
- Vanwege van de gemeente Dordrecht in 2014 ontvangen overschrijdingsmiddelen is voor het PO een private bestemmingsreserve gevormd waaruit tekorten kunnen worden opgevangen;
- Het resultaat van de sector peuterwerk/kinderopvang wordt gemuteerd bij de private bestemmingsreserve voor deze sector;
- Op basis van regelgeving van het ministerie van OCW dient de verdeelsleutel voor de dekking van de kosten van bovenschoolse contracten en het bestuursbureau te worden gebaseerd op de omvang van de rijksvergoeding. Omdat de sector peuterwerk en kinderopvang geen rijksvergoeding heeft, wordt voor het vaststellen van de bijdrage van deze sector een verdeelsleutel op basis van de totale baten toegepast;
- De verdeling van de bijdrage van de sector PO resp. VO aan de kosten van bovenschoolse contracten en het bestuursbureau over de scholen resp. locaties binnen de sectoren vindt plaats op basis van de omvang van de rijksvergoeding.

Verdeling middelen tussen de locaties van het Insula College

Voor de verdeling van middelen tussen de locaties van het Insula College zijn op hoofdlijnen de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- De budgetaanvraag van de directeur wordt gekoppeld aan de beleidsvoornemens en te behalen resultaten in het jaarplan op schooljaarbasis;
- Geoormerkte subsidies dienen te worden ingezet voor geoormerkte kosten, zodat op voorhand wordt zeker gesteld dat subsidies worden gerealiseerd;
- De bovenschoolse kosten worden geraamd op 7% op basis van de vastgestelde bovenschoolse taken en worden verdeeld op basis van de omvang van de rijksvergoeding. Sectorale kosten worden eveneens verdeeld op basis van de omvang van de rijksvergoeding;

- De begrotingsvoorstellen van een locatie worden beoordeeld op basis van de ontwikkeling van de (cumulatieve) financiële resultaten over de jaren heen met een tweetal correcties;
 - Een eerste correctie vanwege de hogere inzet van LD-functies bij HAVO/VWO in relatie tot de berekening van de rijksvergoeding personeel op basis van één GPL-OP voor het gehele Insula College binnen schoolsoort 4. De hogere gemiddelde loonsom van de OP-formatie bij HAVO/VWO in vergelijking met de MAVO en het VMBO-beroepsgericht voor HAVO/VWO leidt tot hogere loonkosten overeenkomend qua omvang door de uitrol van de functiemix met een bandbreedte tussen de 1,5% en 2% van de rijksvergoeding lumpsum personeel van het Insula College. De ontwikkeling van dit percentage wordt jaarlijks bij de voorbereiding van de meerjarenbegroting geëvalueerd;
 - Een tweede correctie vanwege de specifieke omstandigheden in het Leerpark (relatief hoge gemiddelde loonsom OP) vanwege veel LC-ers aan het einde van hun schaal en met een leeftijd van 62 jaar en ouder. De omvang wordt geraamd door het verschil te ramen van de extra loonkosten die het gevolg hiervan zijn gerelateerd aan de normaliter vergelijkbare ontwikkeling van de gemiddelde loonsom OP bij de MAVO. Inmiddels is de gemiddelde loonsom OP in het Leerpark weer aan het dalen.

Het verdelingsmodel wordt medio 2022 aangepast in samenhang met de gevolgen van de vereenvoudiging van de bekostiging.

Verdeling middelen tussen de basisscholen

Voor de verdeling van middelen tussen de basisscholen zijn op hoofdlijnen de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- De budgetaanvraag van de directeur wordt gekoppeld aan de beleidsvoornemens en te behalen resultaten in het jaarprogramma op schooljaarbasis;
- Geoormerkte subsidies dienen te worden ingezet voor geoormerkte kosten, zodat op voorhand wordt zeker gesteld dat subsidies worden gerealiseerd;
- De kosten van huisvesting en cyclisch onderhoud worden evenredig over de scholen verdeeld op basis van het aantal leerlingen;
- Van elke school wordt van de baten 74% voor personele kosten en 16% voor materiële kosten gegarandeerd, samen 90%. De bovenschoolse kosten worden geraamd op 7% op basis van de vastgestelde bovenschoolse taken en worden verdeeld op basis van de omvang van de rijksvergoeding. De hierdoor beschikbare bovenschools in te zetten ruimte wordt geraamd op 3%. Sectorale kosten worden bekostigd uit deze bovenschoolse ruimte en worden eveneens verdeeld op basis van de omvang van de rijksvergoeding;
- Jaarlijks bij het indienen van het jaarplan voor het komende schooljaar (eind juni/begin juli) dient de schooldirecteur van een onderwijsachterstandsschool tevens een plan in bij het College van Bestuur met een voorstel hoe het onderwijsachterstandenbudget voor de betreffende school wordt ingezet en welke doelen hiermee worden bereikt;
- De beoordeling van de gevraagde budgetten bij SBO De Toekomst vindt plaats gerelateerd aan de geraamde baten bij deze school;
- Extra financiële ruimte op basis van het financieel beleidsplan wordt ingezet voor innovatieprojecten ten behoeve van het realiseren van strategische doelstellingen.

Consequentie is dat elke school altijd 90% van haar baten krijgt goedgekeurd als budget voor de schoolgebonden personele en materiële kosten (met evenredige verdeling van kosten huisvesting en cyclisch onderhoud over de scholen op basis van het aantal leerlingen). In het begrotingsproces kunnen scholen door het indienen van een budgetaanvraag gekoppeld aan de beleidsvoornemens in het jaarplan een beroep doen op de bovenschools in te zetten ruimte van 3%. Indien een beroep op de bovenschools in te zetten ruimte wordt gehonoreerd, krijgt een school daarmee dus een percentage van boven de 90% als budget goedgekeurd.

De besluitvorming over de bovenschools in te zetten ruimte vindt plaats bij de begrotingsvoorbereiding en dus per kalenderjaar om aan te sluiten bij de jaarplancycclus van de stichting. Het CvB neemt het besluit over de bovenschools in te zetten ruimte, nadat advies over het voorgenomen besluit advies is gevraagd aan het MT PO. De bovenschools incidenteel in te zetten ruimte wordt toegekend voor maximaal 1 kalenderjaar, waarbij de afspraak om gedurende het schooljaar niet in te grijpen in de goedgekeurde formatie blijft bestaan. Indien na afloop van een begrotingsjaar blijkt dat een school over het goedgekeurde budget is heengegaan, dient deze overschrijding in de begroting van het lopende of volgende kalenderjaar te worden gecompenseerd bij door de directeur beïnvloedbare kostenposten.

Het eigen risicodragerschap van H3O voor ziekteverzuim vanaf 2020 heeft geleid tot lagere lasten vanwege minder werkelijke kosten van ziektevervanging in vergelijking met de over 2019 betaalde premie. Dit effect wordt deels veroorzaakt door het lerarentekort en de coronacrisis. Om hier beter zicht op te krijgen en voorstellen te ontwikkelen voor de financiële verantwoordelijkheid van een school voor kortdurend verzuim in relatie tot het gezamenlijk dragen van de scholen van de kosten voor langdurig verzuim, was afgesproken om een jaar proef te draaien. Inmiddels is besloten om het proefdraaien te verlengen. Over 2020 tot en met 2022 worden de volledige kosten van ziektevervanging daarom gezamenlijk gedragen. Op basis van de opgedane ervaringen en de nog te ontwikkelen voorstellen, zal het verdelingsmodel voor 2023 worden aangepast in samenhang met de gevolgen van de vereenvoudiging van de bekostiging.

Verdeling middelen binnen de sector peuterwerk en kinderopvang

Binnen de sector worden de resultaten per deelsector gevolgd (peuterwerk, BSO, KDV). Negatieve resultaten van een locatie worden geaccepteerd voor zover deze binnen de gehele deelsector worden opgevangen vanuit het beleidsmatige streven om op elke IKC zowel peuterwerk als BSO aan te willen bieden. KDV wordt gehandhaafd voor zover deze niet (structureel) verliesgevend is.

2.5.5 Wenselijke omvang weerstandsvermogen

Bij de beoordeling van de risico's is het relevant om onderscheid te maken naar:

- Kans en impact risico;
- Beïnvloedbaarheid risico;
- Alternatieve maatregelen om tot beheersing risico te komen en in samenhang met (financiële) mogelijkheden ('maakbaarheid' risico);
- Gevolgen maatregelen beheersing risico voor doelbereik.

Afhankelijkheid hiervan dient de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen en de buffer daarbinnen nader te worden onderbouwd. In deze subparagraaf wordt daarom een onderbouwing gegeven op basis van de risico-analyse voor de onderwijssectoren.

Risico	Kans	Impact	Som	Kwantificering in weerstands vermogen	Toelichting
Dalende leerlingaantallen als gevolg van de demografische ontwikkeling in het VO	4	5	20	€ 1.000.000	Het aantal VO-leerlingen in Dordrecht neemt af. Vanaf 2016 is sprake van een demografische daling van 10% voor de komende jaren. Bij een evenredige daling zou dit voor het Insula College 230 minder leerlingen betekenen. Uitgaande van een gemiddelde rijksvergoeding van € 8.000 per leerling, zou dit een daling in de baten van jaarlijks € 1,8 mln betekenen.

					Deels kan hier rekening mee worden gehouden door middel van een flexibele schil.
Meerjarenperspectief Leerpark als gevolg van verschuiving van vmbo naar avo-onderwijs.	4	2	8	€ 400.000	Vmbo is relatief duur onderwijs. Dit leidt o.a. tot relatief hoge kosten (huisvesting, hogere personeelslasten t.g.v. hogere verhouding docenten/leerlingen, e.d.). Het aantal leerlingen bij Insula Leerpark is vóórafgaande aan de demografische ontwikkeling reeds substantieel gedaald met als gevolg een relatief hoge gemiddelde OP-loonsom (veel LC-ers) en te lage bezetting van de gebouwen.
Lerarentekort VO: Het werven van gekwalificeerde en bevoegde docenten vormt voor de tekortvakken een risico	4	2	8	€ 400.000	Het lerarentekort leidt tot relatief hoge wervings- en vervangingskosten (onder andere relatief dure uitzendkrachten en detacheringskrachten)
Lerarentekort PO: Ook in het PO wordt het steeds problematischer om nieuw personeel te werven	4	1	4	€ 200.000	Hogere wervingskosten en vervangingskosten (onder andere relatief dure uitzendkrachten en detacheringskrachten)
Samenstelling van het personeelsbestand in het VO: De gemiddelde leeftijd van VO-medewerkers is ouder dan 45	2	2	4	€ 200.000	De kans op uitval zal de komende jaren toenemen, hetgeen hoge vervangingskosten betekent (onder andere relatief dure uitzendkrachten en detacheringskrachten).
Opvolging/werving schoolleiders PO: Het is moeilijk om voldoende nieuwe en goed gekwalificeerde schoolleiders te vinden met name in het PO	2	2	4	€ 200.000	Schoolleiders zijn moeilijk aan te trekken op dit moment. Dit leidt met name tot relatief hoge kosten voor interim-directeuren.
Terugtrekkende overheid: onderwijsorganisaties moeten risico's op personeelsgebied steeds meer zelf beheersen	3	2	6	€ 300.000	o.a. WGA-eigen risico, ZW-flex, eigen risico vervanging ziekteverzuim
Personele risico's / financiële gevolgen van arbeidsconflicten/ Transitievergoedingen	3	2	6	€ 300.000	Regulier risico
Imagoschade i.v.m. niet halen strategische doelstellingen (kwaliteit, succes Apple project VO H en K)	1	5	5	€ 250.000	Het niet behalen van strategische doelstellingen kan toe imagoschade leiden, hetgeen minder leerlingen in de toekomst betekent
Uitval ICT-infrastructuur/cybercrime / datalekken	1	5	5	€ 250.000	Uitval ICT levert hoge vervangingskosten en imagoschade op

Instabiliteit bekostiging	2	2	4	€ 200.000	Regulier risico
Onvolledige indexatie van de bekostiging	2	2	4	€ 200.000	Regulier risico
Overige risico's/ restrictie's (lage dan wel onvoldoende kwalificeerbare risico's)	2	1	2	€ 100.000	Regulier risico
Totaal risico				€ 4.000.000	
Totaal risico gecorrigeerd voor het feit dat al deze risico's zich niet gelijktijdig zullen voordoen (60%)				€ 2.400.000	
Buffer t.o.v. totaal baten 2021 H3O				Circa 5 %	enkelvoudig

Toelichting kans:

Toelichting impact:

Klasse	Percentage	Referentiebeeld	Klasse	Gevolg
1	10%	< of 1x per 10 jaar	1	Zeër klein
2	30%	1x per 5-10 jaar	2	Klein
3	50%	1x per 2-5 jaar	3	Midden
4	70%	1x per 1-2 jaar	4	Groot
5	90%	1 x per jaar of >	5	Zeër groot

H3O financiert de vaste activa volledig uit het eigen vermogen. Over de periode 2013 (na afstoten van het voormalige gebouw van het Insula Leerpark) tot en met 2018 bedroeg de financieringsbehoefte gemiddeld 14,8% van de baten van H3O (enkelvoudig). Indien de ramingen uit de meerjarenbegroting worden meegerekend, bedraagt de financieringsbehoefte gemiddeld 13,7% van de baten over de periode 2013-2022. In het financieel beleidsplan is uitgegaan van een gemiddelde financieringsbehoefte van de stichting rond de 15%. Samen met de benodigde buffer van 5% voor het afdekken van risico's is de wenselijk omvang van het weerstandsvermogen voor de onderwijssectoren van de stichting (enkelvoudig) minimaal 20%.

De gewenste omvang van de private bestemmingsreserve bij de sector peuterwerk en kinderopvang is gezien de toegenomen risico's als gevolg van overheidsmaatregelen en dalende bezetting bij het peuterwerk (zie hierboven) bepaald op een omvang van 20% van de baten van deze sector en 1,5% van de baten van geheel H3O.

Het totaal wenselijke weerstandsvermogen van H3O bedraagt daarmee 20% voor de onderwijssectoren (exclusief bestemmingsreserves) en 1,5% voor de sector peuterwerk en kinderopvang, samen minimaal 21,5% van de baten van H3O (enkelvoudig).

2.5.6 Financiële positie per 31 december 2021

De financiële positie per 31 december 2021 van H3O (zowel enkelvoudig als geconsolideerd) is vergelijkbaar met 2020 en blijft solide. Deze conclusie is gebaseerd op een aantal financiële kengetallen die hieronder zijn opgenomen. In onderstaande tabel zijn de waarden opgenomen van de jaren 2019 tot en met 2021. Over 2019 waren de ratio's verbeterd als gevolg van de in december 2019 toegekende aanvullende bekostiging voor het 'convenant extra geld' voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021' en de in 2019 niet ingezette loonruimte bij het VO en het PO. Hiervoor zijn bestemmingsreserves gevormd. De bestemmingsreserves loonruimte 2019 zijn in 2020 ingezet. De bestemmingsreserves aanvullende bekostiging convenant worden over de periode 2020 tot en met 2022 (PO) resp. 2023 (VO) ingezet. De

ratio's verbeteren in 2021 opnieuw doordat de extra middelen van het nationaal programma onderwijs niet volledig konden worden ingezet. Ook hiervoor zijn bestemmings-reserves gevormd.

Kengetal	2021	2020	2019	2021	2020	2019
	geconsolideerd incl. SCOD en HP			enkelvoudig excl. SCOD en HP		
Rentabiliteit	4,05	0,39	1,72	4,25	- 0,14	1,33
Liquiditeit (current ratio)	3,12	2,79	3,03	2,73	2,37	2,62
Solvabiliteit 1	0,61	0,60	0,60	0,57	0,54	0,55
Solvabiliteit 2	0,75	0,73	0,75	0,72	0,70	0,72
Weerstandsvermogen	31,6	30,6	29,5	26,8	25,4	24,5
Huisvestingsratio	7,4	8,9	8,3	7,6	9,2	8,5

Rentabiliteit

In het onderwijs wordt voor de bepaling van het kengetal rentabiliteit het resultaat gedeeld door de totale baten van de gewone bedrijfsvoering. De rentabiliteit over 2021 is zowel geconsolideerd als enkelvoudig positief. Beleidsmatig heeft H₃O in de begroting 2020 en 2021 gekozen voor een goedgekeurd tekort bij het VO en het PO. Vanwege de aanvullende bekostiging voor het convenant en de niet ingezette loonruimte in 2019, was het resultaat 2019 veel positiever dan geraamd in de begroting 2019 en bovendien werd de aanvullende bekostiging pas bekend na het vaststellen van de meerjarenbegroting 2020-2024. Het resultaat 2020 van H₃O is vanwege het alsnog inzetten van de loonruimte 2019 in de nieuwe cao's VO en PO 2020 negatief, maar minder negatief dan geraamd in de begroting 2020 met de niet-ingezette loonruimte 2019 daaraan toegevoegd. Het resultaat 2021 is positief vanwege de vanwege de niet-bestede extra middelen van het nationaal programma onderwijs bij H₃O. Geabstraheerd hiervan is het resultaat 2021 licht positief vanwege het resultaat van de sector peuterwerk en kinderopvang.

Liquiditeit - current ratio

De current ratio is een maatstaf die aangeeft of de stichting op korte termijn te maken kan krijgen met liquiditeitsproblemen. De current ratio op basis van de balans 2021 geeft aan dat H₃O enkelvoudig 2,73 en geconsolideerd 3,12 keer meer over vlottende activa beschikt dan wat op korte termijn aan schuldeisers betaald moet worden. De stijging van de current ratio is het gevolg van het resultaat en de afgenomen kortlopende vorderingen (zie paragraaf 3.3). De waarde bij H₃O ligt boven de door de inspectie gehanteerde signaleringswaarde van 0,75. Daarnaast hanteert de inspectie als signaleringswaarde een minimale absolute omvang van de liquide middelen van € 100.000. Wij voldoen daaraan.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid (van financieringsinstellingen) van H₃O. Dit kengetal geeft weer welke bezittingen de stichting tegenover haar schulden heeft staan, zodat zij op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De waarde voor solvabiliteit 1 is ultimo 2021 gestegen naar 0,57 enkelvoudig en 0,61 geconsolideerd. Solvabiliteit 2 (inclusief voorzieningen) is gestegen naar 0,72 resp. 0,75. Deze waarde ligt boven de door de inspectie gehanteerde signaleringswaarde van 0,3. H₃O is financieel gezond.

Weerstandsvermogen

Behalve de hiervoor toegelichte kengetallen is het weerstandsvermogen een belangrijke indicator voor de continuïteitsverwachting van de stichting. In welke mate is H₃O in staat om tegenvallers op te vangen? Voor het weerstandsvermogen wordt de volgende definitie gehanteerd: 'het weerstandsvermogen is het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van alle baten in een jaar inclusief de financiële baten en exclusief de buitenge-

wone lasten'. Om de continuïteit van H₃O te waarborgen is een bepaalde ondergrens van het eigen vermogen noodzakelijk. Deze noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van het risicoprofiel van H₃O, de benodigde financiering van investeringen en de bestemmingsreserves (zie subparagraaf 3.5.7).

Volgens de geconsolideerde balans 2021 van H₃O, inclusief de SCOD en de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht, bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2021 € 17,251 mln, overeenkomend met een weerstandsvermogen van 31,6% (2020 30,6%). Van het eigen vermogen ultimo 2021 is 11,6% van de baten (2020 12,6%) nodig voor de financiering van bestaande vaste activa (exclusief de private financiering van de sector peuterwerk & kinderopvang en de SCOD).

In 2019 zijn publieke bestemmingsreserves gevormd voor de inzet van de aanvullende bekostiging uit het 'convenant extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs 2020-2021' en de in 2019 niet ingezette loonruimte bij het VO en het PO. Deze laatste middelen zijn in 2020 in de nieuwe cao's VO en PO ingezet. De aanvullende bekostiging wordt bij het Insula College ingezet om een opleidingsschool te worden in de komende jaren en bij de Hans Petrischool om een arbo-plan uit te voeren om het ziekteverzuim terug te dringen. Bij het PO wordt de aanvullende bekostiging ingezet om de bijdrage van de sector PO aan het innovatiebudget ten behoeve van het realiseren van de doelen uit het strategisch plan 2019-2022 en het geraamde tekort voor 2021 op te vangen. De bijdrage van het Insula College aan het innovatiebudget voor het realiseren van het strategisch plan 2019-2022 en de geraamde tekorten voor de volgende strategisch planperiode 2023-2026 worden gedekt uit de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering VO. Innovatiebudgetten voor de sector peuterwerk en kinderopvang worden bekostigd vanuit de private bestemmingsreserve van deze sector. Daarnaast zijn er nog private bestemmingsreserves overschrijdingsmiddelen PO en SCOD en bestemmingsreserves voor flexibele bapo. Voor de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht is ultimo 2020 een bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen gevormd om de geraamde tekorten voor de komende jaren op te vangen. Ultimo 2021 zijn bestemmingsreserves gevormd voor de niet-bestede middelen van het nationaal programma onderwijs. Daarnaast is ultimo 2021 voor het PO een bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering PO gevormd om de geraamde tekorten voor de volgende strategisch planperiode 2023-2026 te dekken.

De omvang van de bestemmingsreserves is ultimo 2021 vastgesteld op 14,7% van de baten (2020 11,7%). Uit het weerstandsvermogen is daardoor per saldo ultimo 2021 een buffer van 5,3% (2020 6,3%) beschikbaar voor de afdekking van risico's en financiering van nieuwe investeringen in materiële vaste activa.

Volgens de enkelvoudige balans 2021 van H₃O bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2021 € 13,643 mln, overeenkomend met een weerstandsvermogen van 26,8% (2020 25,4%). Van het eigen vermogen ultimo 2021 is 11,3% van de baten (2020 12,7%) ingezet voor de financiering van bestaande vaste activa (exclusief de private financiering van de sector peuterwerk & kinderopvang). De omvang van de bestemmingsreserves (met private middelen opgebouwde reserves peuterwerk & kinderopvang en overschrijdingsmiddelen PO en met publieke middelen gevormde reserves voor flexibele bapo, aanvullende bekostiging convenant, kwaliteitsverbetering en middelen nationaal programma onderwijs) is ultimo 2021 vastgesteld op 10,7% van de baten (2020 6,9%). Uit het weerstandsvermogen is daardoor per saldo ultimo 2021 een buffer van 4,8% (2020 5,8%) beschikbaar voor de afdekking van risico's en financiering van nieuwe investeringen in materiële vaste activa.

Het gerealiseerde weerstandsvermogen exclusief bestemmingsreserves bedraagt ultimo 2021 enkelvoudig $11,3\% + 4,8\% = 16,1\%$ van de baten (2020 18,5%) en ligt daarmee onder de door H₃O minimaal vastgestelde omvang van het weerstandsvermogen van 20% voor de onderwijssectoren. Dit is acceptabel, omdat in de bestemmingsreserves kwaliteitsverbetering VO en PO reeds rekening is gehouden met de geraamde tekorten voor de volgende strategisch planperiode 2023-2026. Voor de sector peuterwerk en kinderopvang is ultimo 2021 een omvang van de private bestemmingsreserve gerealiseerd

van 1,7% (2020 1,3%) als gevolg van het positieve resultaat van de sector, waarmee het gewenste minimale niveau is bereikt.

Afgezet tegen de cumulatieve baten van H₃O en de SCOD heeft de private bestemmingsreserve van de SCOD ultimo 2021 een omvang van 3,3% (2020 3,8%). De omvang is in absolute zin licht gedaald vanwege de negatieve rentebaten, maar relatief substantieel gedaald vanwege de gestegen baten bij H₃O als gevolg van de extra middelen voor het nationaal programma onderwijs.

Zowel geconsolideerd als enkelvoudig is een positieve buffer beschikbaar voor het afdekken van toekomstige risico's van H₃O. Deze ligt licht boven (geconsolideerd) resp. iets lager onder (enkelvoudig) de door de inspectie gehanteerde signaleringswaarde van 5%.

Huisvestingsratio

Met ingang van 2016 maakt de inspectie voor haar financieel toezicht gebruik van een set kengetallen met bijbehorende signaleringswaarden. De signaleringswaarden van de kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen. Zij dienen als detectiemiddel voor mogelijke problemen. Gezien de financiële positie van en de waarden bij H₃O is hiervan bij H₃O geen sprake.

Tot de set kengetallen van de inspectie behoort ook de huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen / totale lasten) met een signaleringswaarde van 10%. Deze ratio is bij H₃O relatief hoog, omdat de gezamenlijke huisvestingslasten van de vmbo-beroepsgerichte afdelingen van het Stedelijk Dalton Lyceum en het Insula College in het Leerpark integraal zijn opgenomen, terwijl de bijdrage van het Stedelijk Dalton Lyceum hierin is opgenomen bij de overige overheidsbijdragen. Desondanks ligt de waarde zowel enkelvoudig (7,6) als geconsolideerd (7,4) over 2021 onder de signaleringswaarde.

'Bovenmatig' publiek eigen vermogen

In 2020 heeft de inspectie een nieuw kengetal geïntroduceerd om zicht te krijgen op mogelijk 'bovenmatig' publiek eigen vermogen. Ondanks de grote verschillen gebruikt de inspectie voor alle onderwijssectoren dezelfde formule om een normatief publiek eigen vermogen te berekenen en deze te vergelijken met het werkelijke publieke eigen vermogen. Een groter werkelijk publiek eigen vermogen zou volgens de inspectie kunnen duiden op een 'bovenmatig' publiek eigen vermogen. Binnen de formule voor het normatief publiek eigen vermogen maakt de inspectie onderscheid tussen de financieringsfunctie voor gebouwen, de financieringsfunctie voor overige materiële vaste activa en de bufferfunctie.

Kengetal	2021	2020	2019	2021	2020	2019
	geconsolideerd excl. privaat			enkelvoudig excl. privaat		
Normatief publiek EV	9.778.460	9.176.096	8.742.407	9.060.934	8.541.200	8.173.809
Werkelijk publiek EV	14.091.939	12.131.838	11.557.201	12.184.519	10.284.631	9.963.096
'Bovenmatig' publiek EV	4.313.479	2.955.742	2.814.794	3.123.585	1.743.431	1.789.287
Als % van de baten	7,9%	6,0%	5,8%	6,1%	3,9%	4,0%

De berekening van het normatief publiek eigen vermogen bij H₃O en de vergelijking met werkelijk publiek eigen vermogen suggereert dat ultimo 2021 sprake is van een 'bovenmatig' publiek eigen vermogen van € 4,313 mln geconsolideerd en € 3,124 mln enkelvoudig. Zoals aangegeven wordt hierbij echter geen rekening gehouden met organisatie-specifieke omstandigheden en beleidskeuzen en is de omvang voor een belangrijk deel afhankelijk van wijzigingen in de financieringsfunctie. De bufferfunctie voor grote organisaties is vastgezet op 5% van de baten. Stichting H₃O heeft de beleidskeuze gemaakt om tekorten in de meerjarenbegroting te ramen om zodoende innovatiebudget vrij te maken

voor het realiseren van de doelen uit het strategisch plan 2019-2022 en het volgende strategisch plan 2023-2026. Over de jaren 2022-2026 tellen deze tekorten conform de meerjarenbegroting op tot een bedrag van € 1,235 mln in het VO en € 1,310 mln in het PO, samen enkelvoudig € 2,545 mln. Daarnaast worden de in 2021 niet-bestede middelen van het nationaal programma onderwijs de komende jaren alsnog ingezet, samen enkelvoudig € 1,959 mln (€ 1,280 mln in het VO en € 0,679 mln in het PO). Gezamenlijk komt deze omvang (€ 4,504 mln) uit boven de berekende omvang van het enkelvoudige 'bovenmatig' publiek eigen vermogen.

De positieve resultaten over de afgelopen jaren bij de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht zijn deels het gevolg van de ontvangen ESF- en SZW-subsidies, terwijl hier beperkte aanvullende kosten voor werden gemaakt. Om deze reden is ultimo 2020 een nieuwe bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen gevormd om de geraamde negatieve resultaten vanaf 2023 op te kunnen vangen. De Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht heeft als afzonderlijke rechtspersoon met relatief lage baten een hoger normatief publiek eigen vermogen, omdat bij deze stichting met een hogere bufferfunctie mag worden gerekend. In de jaarrekening 2021 van de stichting is het 'bovenmatig' publiek eigen vermogen berekend op € 1,017 mln en daalt naar verwachting in 2022 naar € 0,938 mln vanwege de geraamde investering in het gebouw van de Hans Petrischool in 2021. Deze omvang komt vrijwel overeen met de nieuw gevormde bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen. In de hierboven genoemde geconsolideerde cijfers komt dit echter niet tot uitdrukking, omdat daarin geen rekening kan worden gehouden met de specifieke situatie van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht als afzonderlijke rechtspersoon met relatief lage baten en een hogere bufferfunctie.

Conclusie

De liquiditeits- en vermogenspositie van de stichting is ultimo 2021 zowel enkelvoudig als geconsolideerd meer dan voldoende. H³O is goed in staat haar kortlopende verplichtingen na te komen en continuïteit te waarborgen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de ontwikkeling van de eigen vermogenspositie door het beleidsmatig goedkeuren van meerjarige tekorten.

2.5.7 Analyse resultaat 2021

Het exploitatiesaldo 2021 bedraagt € 2,213 mln (2020 € 0,190 mln) bestaande uit € 2,160 mln voor H³O enkelvoudig (2020 - € 0,063 mln), - € 0,007 mln voor de SCOD (2020 nihil) en € 0,060 mln voor de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht/Hans Petrischool (2020 € 0,253 mln). Alle sectoren van H³O haalden in 2021 een positief resultaat. Voor het VO en het PO was dat het gevolg van de niet-ingezette middelen voor het nationaal programma onderwijs. Deze ruimte wordt de komende jaren alsnog ingezet. In de begroting 2021 werd gerekend met beleidsmatig toegestane tekorten. De sector peuterwerk en kinderopvang (PWKO) realiseerde een positief resultaat waarop in de begroting niet was gerekend.

Voortgezet onderwijs

In de begroting 2021 werd een resultaat voor het VO geraamd van - € 0,275 mln onder andere bestaande uit - € 0,190 mln bijdrage innovatiebudget en - € 0,120 mln budget opleidingsschool uit de aanvullende bekostiging convenant. De raming werd bij de bijstellingen aangepast naar - € 0,480 mln vanwege de stijging van het aantal leerlingen in het schooljaar 2021/2022 en daarmee de benodigde formatie. Het resultaat van het Insula College over 2021 is uitgekomen op € 1,005 mln, omdat OCW het basisbedrag per leerling in 2021/2022 voor het nationaal programma onderwijs in 2021 volledig beschikbaar heeft gesteld. Van dit bedrag kon € 1,280 mln in 2021 niet worden ingezet. Indien hiervan wordt geabstraheerd, zou het resultaat 2021 zijn uitgekomen op - € 0,275 mln, een verschil van € 0,205 mln met het geraamde resultaat na de bijstellingen. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door minder personele lasten als gevolg van niet-gevulde

formatieruimte door het lerarentekort enerzijds en minder leerlinggebonden kosten vanwege niet-doorgegane activiteiten als gevolg van de coronacrisis anderzijds.

Primair onderwijs

In de begroting 2021 werd een negatief resultaat geraamd bij het PO van - € 0,175 mln bestaande uit de bijdrage innovatiebudget. De raming werd bij de bijstellingen aangepast naar - € 0,045 mln onder andere omdat door het participatiefonds over november en december geen premieheffing plaatsvond. Het gerealiseerde resultaat 2021 bedroeg € 0,895 mln, omdat van de extra middelen voor het nationaal programma onderwijs in het schooljaar 2021/2022 een bedrag van € 0,679 mln in 2021 niet kon worden ingezet. Indien hiervan wordt geabstraheerd, zou het resultaat 2021 zijn uitgekomen op € 0,216 mln, een verschil van € 0,261 mln met het geraamde resultaat na de bijstellingen. Dit verschil wordt ook in het PO met name veroorzaakt door minder personele lasten als gevolg van niet-ingevulde formatieruimte door het lerarentekort enerzijds en minder huisvestingskosten anderzijds.

Peuterwerk & kinderopvang

In de begroting 2021 werd een resultaat geraamd van nihil. De raming bij de bijstellingen werd verhoogd naar € 0,100 mln vanwege de positieve ontwikkeling bij de BSO. Het resultaat 2021 is uitgekomen op € 0,260 mln, omdat enerzijds de bezetting op peil bleef en ouders voor hun eigen bijdrage in de kinderopvang tijdens de lockdowns door het kabinet werden gecompenseerd en anderzijds omdat minder personele kosten werden gemaakt in de lockdowns. Het resultaat bestaat uit een vrijwel kostendekkende exploitatie voor het peuterwerk en een positief resultaat bij BSO/KDV. Vanwege het daardoor bereiken van de gewenste omvang van de bestemmingsreserve zijn de uurtarieven voor de BSO in 2022 ondanks kostenstijgingen gelijk gehouden en voor de KDV verlaagd.

SCOD

De SCOD realiseerde een resultaat van - € 0,007 mln nihil als gevolg van negatieve rentebaten. In de begroting 2021 was een raming van - € 0,010 mln opgenomen.

2.5.8 Investerings, financieringsbeleid en treasuryverslag

In de begroting 2021 was bij H₃O (enkelvoudig) voor een bedrag van € 1,020 mln aan investeringen geraamd. Hierin waren budgetten voor installaties, meubilair en inventaris, ICT, onderwijskundige apparatuur en leermiddelen opgenomen. Bij de bijstellingen werd de raming met name voor doorgeschoven budgetten vanuit 2020 verhoogd tot in totaal € 1,410 mln.

Gerealiseerd in 2021 is € 1,194 mln (2020 € 1,593 mln). Een deel van de geraamde ruimte voor schoolmeubilair is vanwege uitgestelde besluitvorming doorgeschoven naar 2021. De afschrijvingen over 2021 bedroegen € 1,177 mln (2020 € 1,227 mln). Gevolg is dat ultimo 2021 het financieringssaldo bij H₃O (enkelvoudig) licht is gestegen (zie subparagraaf 2.5.2.).

In 2017 is voor H₃O een gewijzigd treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut van de stichting voldoet aan de in 2016 gewijzigde regeling 'Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

De overtollige liquide middelen van H₃O zijn conform het treasurystatuut belegd op spaarrekeningen bij de huisbankier. Gezien de gedaalde rentepercentages staan hier helaas geen rentebaten meer tegenover en vanaf het 2^e kwartaal 2020 zelfs negatieve rentebaten.

2.5.9 Continuïteitsparagraaf

Vanaf het verslagjaar 2013 is een continuïteitsparagraaf verplicht voorgeschreven. Deze bestaat uit een onderdeel A. Gegevensset en een onderdeel B. Rapportages. In deze subparagraaf wordt ingegaan op de ontwikkeling bij Stichting H₃O zowel geconsolideerd (inclusief de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht en de SCOD) als enkelvoudig. Voor de continuïteitsparagraaf van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht (bevoegd gezag van de Hans Petrischool) wordt verwezen naar het afzonderlijk uitgebrachte jaarverslag (zie www.hanspetri.nl).

A. Gegevensset

A1. Leerlingenaantallen en formatie

<i>Kengetallen geconsolideerd</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
<i>Leerlingenaantallen (stand 1/10):</i>						
VO (exclusief vavo) inclusief Hans Petri	2.491	2.445	2.420	2.420	2.420	2.420
PO	2.878	2.835	2.830	2.830	2.830	2.830
<i>Totaal</i>	<i>5.369</i>	<i>5.280</i>	<i>5.250</i>	<i>5.250</i>	<i>5.250</i>	<i>5.250</i>
<i>Personele bezetting in fte (stand 31/12):</i>						
Management/directie	16,1	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8
Onderwijsgevend personeel	333,5	331,0	329,4	323,8	323,8	323,8
Overige medewerkers incl. PWKO	131,9	132,9	131,1	131,0	131,0	131,0
<i>Totaal exclusief vervanging/IH/EH/NPO</i>	<i>481,5</i>	<i>480,7</i>	<i>477,3</i>	<i>471,6</i>	<i>471,6</i>	<i>471,6</i>

<i>Kengetallen enkelvoudig</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
<i>Leerlingenaantallen (stand 1/10):</i>						
VO (exclusief vavo)	2.271	2.225	2.200	2.200	2.200	2.200
PO	2.878	2.835	2.830	2.830	2.830	2.830
<i>Totaal</i>	<i>5.149</i>	<i>5.060</i>	<i>5.030</i>	<i>5.030</i>	<i>5.030</i>	<i>5.030</i>
<i>Personele bezetting in fte (stand 31/12):</i>						
Management/directie	15,3	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Onderwijsgevend personeel	306,5	303,1	301,5	295,9	295,9	295,9
Overige medewerkers incl. PWKO	128,3	129,3	127,5	127,4	127,4	127,4
<i>Totaal exclusief vervanging/IH/EH/NPO</i>	<i>450,1</i>	<i>448,4</i>	<i>445,0</i>	<i>439,3</i>	<i>439,3</i>	<i>439,3</i>

In vergelijking met de goedgekeurde formatie stonden ultimo 2021 bij H₃O voor 8,3 fte vacatures open (bestaande uit 0,8 fte management/directie, 6 fte onderwijsgevend personeel/OP en 1,5 fte onderwijsondersteunend personeel/OOP) en 0,9 fte OP bij de Hans Petrischool. De reden dat de werkelijke inzet voor OOP hoger is, is gelegen in de keuze van directeurs om vacatures voor OP die vanwege het lerarentekort niet gevuld kunnen worden, tijdelijk in te vullen met OOP. Voor de OP-ers vindt daarnaast deels tijdelijke inhuur van uitzendkrachten plaats. Verondersteld is dat de vacatures in 2022 worden ingevuld. Deze cijfers zijn exclusief de inzet voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's, extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs waarvoor in 2021 vanwege de coronacrisis extra subsidie beschikbaar is gesteld.

Vanwege de raming van een daling van het aantal leerlingen bij VO en PO met ingang van het schooljaar 2022/2023 en het wegvallen van een aantal subsidies wordt de formatie in de zomer 2022 verminderd met 9,5 fte OP en 0,5 fte OOP bij H3O. De pedagogisch medewerkers van de sector peuterwerk en kinderopvang zijn opgenomen bij de overige medewerkers. Mutaties daarvan in de formatie vinden plaats afhankelijk van de toe- of afname van de bezetting. Per saldo neemt de personele bezetting in 2022 af met 1,7 fte bij H3O en toe met 0,9 fte bij de Hans Petrischool. Daarnaast is met ingang van het schooljaar 2023/2024 een daling van de OP-formatie bij het Insula College geraamd met 1,3 fte en bij de basisscholen met 0,3 fte en een daling van de OOP-formatie bij het Insula College met 1,8 fte als gevolg van de verdere geraamde daling van de leerlingenaantallen en het wegvallen van subsidies. Voor het schooljaar 2024/2025 is een extra bezuiniging bij de reguliere basisscholen geraamd van 5,4 fte OP. Deze extra algemene bezuiniging op de OP-formatie bij elke reguliere basisschool is nodig vanwege het over de afgelopen jaren gedaalde totale leerlingenaantal voor de gehele sector PO. Deze bezuiniging was al geraamd vanaf het schooljaar 2020/2021, maar kon telkens met incidentele meevallers worden uitgesteld omdat als gevolg van het eigen risicodragerschap vanaf 2020 en het lerarentekort minder vervangingsbudget wordt besteed. Voor 2024/2025 is verder een daling bij het Insula College geraamd van 0,2 fte OP en 0,1 fte OOP vanwege het wegvallen van subsidies.

In paragraaf 2.5.1. wordt de geraamde ontwikkeling van de leerlingenaantallen toegelicht. Gevolg van de verwachte daling is dat de lumpsumvergoeding daalt. Deze daling wordt opgevangen door beperking van de formatie (zie hierna de staat / raming van baten en lasten). Daarnaast worden veel subsidies toegekend voor één schooljaar, waardoor de formatie na afloop daarvan daalt (geoordeelde of niet-geoordeelde rijksvergoedingen, arrangementen samenwerkingsverband). Voor zover deze subsidies opnieuw worden toegekend voor het nieuwe schooljaar, wordt de formatie hiervoor aangepast.

A2. Meerjarenbegroting

Balans geconsolideerd	2021 realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	6.393.054	6.718.054	6.563.054	6.323.054	6.093.054	5.113.054
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	6.393.054	6.718.054	6.563.054	6.323.054	6.093.054	5.113.054
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	1.720.699	803.008	803.008	803.008	803.008	803.008
Liquide middelen	19.968.866	18.696.633	18.552.721	17.662.749	17.488.131	18.571.853
Totaal vlottende activa	21.689.565	19.499.641	19.355.729	18.465.757	18.291.139	19.374.861
TOTAAL ACTIVA	28.082.619	26.217.695	25.918.783	24.788.811	24.384.193	24.487.915
Algemene reserve	9.201.300	8.648.304	8.664.521	8.675.176	8.675.176	8.675.176
Bestemmingsreserve publiek	4.890.639	4.183.635	3.757.418	3.296.763	2.846.763	2.396.763
Bestemmingsreserve privaat	3.159.300	3.149.300	3.139.300	3.129.300	3.119.300	3.109.300
Totaal eigen vermogen	17.251.239	15.981.239	15.561.239	15.101.239	14.641.239	14.181.239
Voorzieningen	3.885.110	3.286.494	3.407.582	2.737.610	2.792.992	3.356.714
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	6.946.270	6.949.962	6.949.962	6.949.962	6.949.962	6.949.962
Totaal vreemd vermogen	10.831.380	10.236.456	10.357.544	9.687.572	9.742.954	10.306.676
TOTAAL PASSIVA	28.082.619	26.217.695	25.918.783	24.788.811	24.384.193	24.487.915

<i>Balans enkelvoudig</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	5.841.864	6.011.864	5.951.864	5.806.864	5.561.864	4.676.864
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>5.841.864</i>	<i>6.011.864</i>	<i>5.951.864</i>	<i>5.806.864</i>	<i>5.561.864</i>	<i>4.676.864</i>
Vorraden	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	1.512.743	595.052	595.052	595.052	595.052	595.052
Liquide middelen	16.460.298	15.297.157	15.235.517	14.529.961	14.478.126	15.574.631
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>17.973.041</i>	<i>15.892.209</i>	<i>15.830.569</i>	<i>15.125.013</i>	<i>15.073.178</i>	<i>16.169.683</i>
<i>TOTAAL ACTIVA</i>	<i>23.814.905</i>	<i>21.904.073</i>	<i>21.782.433</i>	<i>20.931.877</i>	<i>20.635.042</i>	<i>20.846.547</i>
Algemene reserve	8.220.310	7.638.739	7.648.888	7.659.543	7.659.543	7.659.543
Bestemmingsreserve publiek	3.964.209	3.285.780	2.890.631	2.579.976	2.279.976	1.979.976
Bestemmingsreserve privaat	1.458.516	1.458.516	1.458.516	1.458.516	1.458.516	1.458.516
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>13.643.035</i>	<i>12.383.035</i>	<i>11.998.035</i>	<i>11.698.035</i>	<i>11.398.035</i>	<i>11.098.035</i>
Voorzieningen	3.592.138	2.941.306	3.204.666	2.654.110	2.657.275	3.168.780
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	6.579.732	6.579.732	6.579.732	6.579.732	6.579.732	6.579.732
<i>Totaal vreemd vermogen</i>	<i>10.171.870</i>	<i>9.521.038</i>	<i>9.784.398</i>	<i>9.233.842</i>	<i>9.237.007</i>	<i>9.748.512</i>
<i>TOTAAL PASSIVA</i>	<i>23.814.905</i>	<i>21.904.073</i>	<i>21.782.433</i>	<i>20.931.877</i>	<i>20.635.042</i>	<i>20.846.547</i>

<i>Staat / Raming van baten en lasten geconsolideerd</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
Rijksbijdragen	49.088.642	45.878.375	42.114.250	41.759.250	41.849.250	41.894.250
Overige overheidsbijdragen	1.824.913	2.016.875	2.001.000	1.941.000	1.916.000	1.916.000
Overige baten	3.777.291	3.504.750	3.519.750	3.519.750	3.519.750	3.519.750
<i>Totaal baten</i>	<i>54.690.846</i>	<i>51.400.000</i>	<i>47.635.000</i>	<i>47.220.000</i>	<i>47.285.000</i>	<i>47.330.000</i>
Personele lasten	43.152.645	43.045.000	38.605.000	38.280.000	38.335.000	38.380.000
Afschrijvingen	1.264.115	1.355.000	1.340.000	1.320.000	1.320.000	1.320.000
Huisvestingslasten	3.614.603	3.835.000	3.910.000	3.865.000	3.880.000	3.880.000
Overige instellingslasten	749.419	763.000	763.000	763.000	763.000	763.000
Leermiddelen	3.619.243	3.589.000	3.354.000	3.369.000	3.364.000	3.364.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>52.400.025</i>	<i>52.587.000</i>	<i>47.972.000</i>	<i>47.597.000</i>	<i>47.662.000</i>	<i>47.707.000</i>
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.290.821</i>	<i>- 1.187.000</i>	<i>- 337.000</i>	<i>- 377.000</i>	<i>- 377.000</i>	<i>- 377.000</i>
Financiële baten	- 57.745	- 64.500	- 64.500	- 64.500	- 64.500	- 64.500
Financiële lasten	19.815	18.500	18.500	18.500	18.500	18.500
<i>Saldo financiële baten/lasten</i>	<i>- 77.560</i>	<i>- 83.000</i>	<i>- 83.000</i>	<i>- 83.000</i>	<i>- 83.000</i>	<i>- 83.000</i>
<i>Belastingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Resultaat deelnemingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>EXPLOITATIESALDO</i>	<i>2.213.261</i>	<i>- 1.270.000</i>	<i>- 420.000</i>	<i>- 460.000</i>	<i>- 460.000</i>	<i>- 460.000</i>

<i>Staat / Raming van baten en lasten enkelvoudig</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
Rijksbijdragen	45.523.434	42.240.000	38.690.000	38.315.000	38.375.000	38.395.000
Overige overheidsbijdragen	1.657.666	1.945.000	2.000.000	1.940.000	1.915.000	1.915.000
Overige baten	3.723.074	3.490.000	3.505.000	3.505.000	3.505.000	3.505.000
<i>Totaal baten</i>	<i>50.904.174</i>	<i>47.675.000</i>	<i>44.195.000</i>	<i>43.760.000</i>	<i>43.795.000</i>	<i>43.815.000</i>
Personele lasten	40.041.732	39.965.000	35.785.000	35.315.000	35.340.000	35.360.000
Afschrijvingen	1.177.036	1.240.000	1.225.000	1.205.000	1.205.000	1.205.000
Huisvestingslasten	3.402.710	3.630.000	3.705.000	3.660.000	3.675.000	3.675.000
Overige instellingslasten	648.579	661.000	661.000	661.000	661.000	661.000
Leermiddelen	3.414.360	3.379.000	3.144.000	3.159.000	3.154.000	3.154.000
<i>Totaal lasten</i>	<i>48.684.417</i>	<i>48.875.000</i>	<i>44.520.000</i>	<i>44.000.000</i>	<i>44.035.000</i>	<i>44.055.000</i>
<i>Saldo baten en lasten</i>	<i>2.219.757</i>	<i>- 1.200.000</i>	<i>- 325.000</i>	<i>- 240.000</i>	<i>- 240.000</i>	<i>- 240.000</i>
Financiële baten	- 42.241	- 45.000	- 45.000	- 45.000	- 45.000	- 45.000
Financiële lasten	17.238	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
<i>Saldo financiële baten/lasten</i>	<i>- 59.479</i>	<i>- 60.000</i>	<i>- 60.000</i>	<i>- 60.000</i>	<i>- 60.000</i>	<i>- 60.000</i>
<i>Belastingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Resultaat deelnemingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>EXPLOITATIESALDO</i>	<i>2.160.278</i>	<i>- 1.260.000</i>	<i>- 385.000</i>	<i>- 300.000</i>	<i>- 300.000</i>	<i>- 300.000</i>

De geconsolideerde meerjarenbegroting 2022 – 2026 laat jaarlijks een tekort zien. Voor de Hans Petrischool is in 2022 een resultaat van nihil geraamd en - € 0,025 mln in 2023. Vanaf 2023/2024 is een stelpost opgenomen om de extra middelen van het nationaal programma onderwijs meerjarig door te trekken. Vanaf 2024 daalt het structurele resultaat daardoor naar jaarlijks - € 0,150 mln bij gelijkblijvende leerlingenaantallen op 220 vanaf schooljaar 2022/2023. De tekorten over de jaren 2023 tot en met 2026 worden gedekt uit de bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen. Voor de SCOD wordt structureel een resultaat van - € 0,010 mln geraamd vanwege negatieve rentebaten. Het enkelvoudige resultaat voor H₃O wordt in 2022 geraamd op - € 1,260 mln, in 2023 op - € 0,385 mln en vanaf 2024 op - € 0,300 mln.

Het negatieve resultaat bij H₃O is meerjarig geraamd bij de sectoren VO en PO. Voor het Insula College is in 2022 een tekort geraamd van - € 0,350 mln, in 2023 van - € 0,285 mln en vanaf 2024 een structureel tekort van - € 0,200 mln bij gelijkblijvende leerlingenaantallen op 2.200 vanaf schooljaar 2023/2024. Het structureel tekort bij het Insula College wordt veroorzaakt door de vereenvoudiging van de bekostiging in het voortgezet onderwijs vanaf 2022 (met een overgangperiode) welke voor brede schoolgemeenschappen zoals het Insula College negatief uitvalt. Tot en met 2023 wordt het tekort daarnaast veroorzaakt door de inzet van innovatiebudget om de doelen uit het strategisch plan te realiseren en de inzet van middelen om een opleidingsschool te worden. Om de meerjarige tekorten te beperken tot jaarlijks - € 0,200 mln is vanaf 2024 een bezuinigingstaakstelling opgenomen oplopend tot € 0,400 mln vanaf 2026. De meerjarige tekorten worden gedekt uit de bestemmingsreserve aanvullende bekostiging voor de opleidingsschool en de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering Insula College. Bij het PO is in 2022 een tekort geraamd van - € 0,910 mln en vanaf 2023 een jaarlijks tekort van - € 0,100 mln bij gelijkblijvende leerlingenaantallen op 2.830 vanaf schooljaar 2023/2024. Om dit te kunnen ramen, is vanaf 2024/2025 een extra bezuiniging op de formatie opgenomen (zie hierboven). Het grote tekort over 2022 wordt merendeels veroorzaakt door het schrappen door OCW van de vordering lumpsum personeel bij het in-

voeren van de vereenvoudiging van de bekostiging en daarnaast door de bijdrage aan het innovatiebudget.

De geraamde resultaten zijn in lijn met de uitgangspunten van het financieel beleidsplan 2019-2022. Hierin is over deze periode voor het VO beleidsmatig een tekort goedgekeurd van in totaal - € 0,800 mln en bij het PO van in totaal - € 0,400 mln. Voor de nieuwe strategisch planperiode 2023-2026 wordt opnieuw van deze bedragen uitgegaan.

In de tekorten over de jaren 2022 tot en met 2025 uit de meerjarenbegroting kon nog geen rekening worden gehouden met de niet-bestede middelen van het nationaal programma onderwijs die de komende jaren alsnog ingezet, samen enkelvoudig € 1,959 mln (€ 1,280 mln in het VO en € 0,679 mln in het PO). Bij de inzet van deze middelen zullen de tekorten over 2022 tot en met 2025 groter worden en daardoor ook de omvang van het eigen vermogen en de ratio's beïnvloeden (zie hierna).

Door de dalende bezetting bij de peuterspeelzalen werden over 2018 en 2019 verliezen gerealiseerd, waardoor de bestemmingsreserve van de sector ruim onder de wenselijke omvang kwam. De positieve resultaten over 2020 en 2021 brachten hier herstel in. Voor de sector peuterwerk en kinderopvang wordt meerjarig een resultaat van nihil geraamd. De afhankelijkheid van de subsidie van de gemeente Dordrecht voor het peuterwerk om dit te realiseren, blijft echter groot (zie subparagraaf 2.5.1).

Uitgaande van een stabilisering van het aantal leerlingen moet bij het PO een in principe kostendeekkende exploitatie worden gerealiseerd. Beleidsmatig is gekozen voor een meerjarig tekort om zodoende ruimte vrij te maken voor innovatiebudget voor het realiseren c.q. versnellen van strategische doelstellingen. Ook binnen de raming van het Insula College is innovatiebudget vrijgemaakt tot en met 2022. De demografische ontwikkeling in het VO leiden mogelijk tot een daling van het aantal leerlingen bij het Insula College in de komende jaren. In hoeverre ook voor 2023 en verder innovatiebudget beschikbaar kan worden gesteld, is afhankelijk van de mutaties in de leerlingenaantallen. Zo nodig kan het toegestane tekort ook worden ingezet voor het verzachten van de noodzakelijke bezuinigingen op de formatie als gevolg van een hoger dan geraamde leerlingendaling en de gevolgen van de vereenvoudiging van de bekostiging (negatief bij het Insula College).

De mutaties in het eigen vermogen vloeien voort uit de geraamde resultaten. Daarbinnen daalt de omvang van de bestemmingsreserve publiek, omdat de bestemmingsreserve voor flexibele bapo een dalende trend vertoont bij zowel het VO als het PO vanwege pensionering van medewerkers. De bestemmingsreserves voor aanvullende bekostiging bij het VO en PO worden ingezet voor het worden van een opleidingsschool in het VO en voor het geraamde tekort in het PO voor 2022. De geraamde tekorten in het VO voor de komende jaren worden gedekt uit de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering Insula College en vanaf 2023 in het PO uit de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering PO.

Naar verwachting ligt hierdoor de algemene reserve voor de bufferfunctie en de financiering van vaste activa licht onder het wenselijke niveau van 20% van de baten (zie subparagraaf 2.5.5). Dit is acceptabel, omdat voor de geraamde tekorten VO en PO over de jaren 2023 tot en met 2026 bestemmingsreserves zijn gevormd.

De private bestemmingsreserve muteert voor de resultaten van de sector peuterwerk en kinderopvang en de SCOD en voor het PO uit de specifieke bestemmingsreserve overschrijdingsmiddelen.

In 2020 heeft de inspectie een nieuw kengetal geïntroduceerd om zicht te krijgen op mogelijk 'bovenmatig' publiek eigen vermogen. De berekening van het normatief publiek eigen vermogen bij H³O en de vergelijking met werkelijk publiek eigen vermogen suggereert dat ultimo 2021 sprake is van een 'bovenmatig' publiek eigen vermogen van € 4.313 mln geconsolideerd en € 3,124 mln enkelvoudig. In de begroting 2022 ontwikkelt deze omvang zich naar € 2,927 mln geconsolideerd en € 1,817 mln enkelvoudig als gevolg van de geraamde tekorten 2022 en investeringen met wijzigingen in de financieringsfunctie. Stichting H³O heeft de beleidskeuze gemaakt om tekorten in de meerjarenbegroting te ramen om zodoende innovatiebudget vrij te maken voor het realiseren van de doelen uit het strategisch plan 2019-2022 en het volgende strategisch plan 2023-2026. De geraamde tekorten bij H³O over de jaren 2023 tot en met 2026 voor VO tellen

op tot € 0,800 mln (exclusief de opleidingsschool uit de aanvullende bekostiging) en voor PO € 0,400 mln. Daarnaast worden de in 2021 niet-bestede middelen van het nationaal programma onderwijs de komende jaren alsnog ingezet, samen enkelvoudig € 1,959 mln (€ 1,280 mln in het VO en € 0,679 mln in het PO), maar deze zijn nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Gezamenlijk komt deze omvang uit boven de berekende omvang van het enkelvoudige 'bovenmatig' publiek eigen vermogen. Bij de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht worden de tekorten voor de jaren 2023 tot en met 2026 geraamd op € 0,475 mln en gedekt uit de bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen bij deze stichting. Ook geconsolideerd wordt het volgens de signaleringswaarde van de inspectie 'bovenmatig' eigen vermogen de komende jaren ingezet.

Het ingezette beleid uit het financieel beleidsplan 2019-2022 en beleidsmatig meerjarige tekorten te accepteren, leidt tot een verslechtering van de ratio's voor het vermogen (solvabiliteit). De ratio voor weerstandsvermogen daalt eveneens, mede omdat deze niet alleen beïnvloed wordt door de negatieve resultaten maar tevens door de dalende baten. Het financieringssaldo voor materiële vaste activa daalt vanaf 2024, wellicht omdat de investeringsraming nog niet volledig is als gevolg van nog te maken plannen. Ervaringscijfers vanwege het verleden laten een hoger financieringssaldo zien.

Omdat de in 2021 niet-bestede middelen van het nationaal programma onderwijs de komende jaren alsnog worden ingezet (samen enkelvoudig € 1,959 mln), maar deze nog niet verwerkt zijn in de meerjarenbegroting, zullen de tekorten over 2022 tot en met 2025 groter worden en zijn de hieronder gepresenteerde ratio's feitelijk te hoog. Indien wordt geabstraheerd van deze niet-bestede middelen daalt het weerstandsvermogen met ongeveer 4%.

De voorzieningen muteren voor de in de meerjarenbegroting opgenomen uitvoering van het in meerjarige onderhoudsplannen geraamde cyclisch onderhoud en ramingen voor de ontwikkeling van de personele voorzieningen (spaar-ADV, ambtsjubilea en verlof keuze-budget).

<i>Kengetallen geconsolideerd</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
Rentabiliteit	4,05	- 2,47	- 0,88	- 0,98	- 0,97	- 0,97
Liquiditeit (current ratio)	3,12	2,81	2,79	2,66	2,63	2,79
Solvabiliteit 1	0,61	0,61	0,60	0,61	0,60	0,58
Solvabiliteit 2	0,75	0,73	0,73	0,72	0,71	0,72
Weerstandsvermogen	31,6	31,1	32,7	32,0	31,0	30,0
waarvan financiering vaste activa	11,6	12,9	13,6	13,3	12,8	10,7
waarvan bestemmingsreserves	14,7	14,3	14,5	13,6	12,6	11,6
waarvan buffer	5,3	3,9	4,6	5,1	5,6	7,7
Huisvestingsratio	7,4	6,8	8,7	8,7	8,7	8,7

<i>Kengetallen enkelvoudig</i>	<i>2021 realisatie</i>	<i>2022 begroting</i>	<i>2023 begroting</i>	<i>2024 begroting</i>	<i>2025 begroting</i>	<i>2026 begroting</i>
Rentabiliteit	4,25	- 2,65	- 0,87	- 0,69	- 0,69	- 0,69
Liquiditeit (current ratio)	2,73	2,42	2,41	2,30	2,29	2,71
Solvabiliteit 1	0,57	0,57	0,55	0,56	0,55	0,53
Solvabiliteit 2	0,72	0,70	0,70	0,69	0,68	0,68
Weerstandsvermogen	26,8	26,0	27,2	26,8	26,1	25,4
waarvan financiering vaste activa	11,3	12,4	13,3	13,1	12,6	10,5
waarvan bestemmingsreserves	10,7	10,0	9,9	9,3	8,5	7,9
waarvan buffer	4,8	3,6	4,0	4,4	5,0	7,0
Huisvestingsratio	7,6	7,9	8,8	8,9	8,9	8,9

Kengetal	2021 geconsolideerd excl. privaat	2022	2021 enkelvoudig excl. privaat	2022
Normatief publiek EV	9.778.460	9.905.350	9.060.934	9.107.097
Werkelijk publiek EV	14.091.939	12.831.939	12.184.519	10.924.519
'Bovenmatig' publiek EV	4.313.479	2.926.588	3.123.585	1.817.422
Als % van de baten	7,9%	5,7%	6,1%	3,8%

Corona

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het corona-virus. Voor Stichting H₃O en de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht betekent dit dat de scholen in twee perioden c.q. lockdowns tijdelijk gesloten is geweest met de tweede periode doorlopend tot in 2021. Het onderwijs werd in deze periode 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijsgeven, alhoewel het onderwijs wel door kon gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2022 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel wordt doorbetaald. De door het kabinet vrijgemaakte extra NPO-middelen worden bovenop de reguliere begroting ingezet om vertragingen resp. achterstanden in de onderwijsresultaten in te halen resp. terug te dringen.

Gezien de weer toegenomen omvang van de bestemmingsreserve van de sector peuterwerk en kinderopvang zijn er vooralsnog geen risico's voor de continuïteit van deze sector.

B. Overige rapportages

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlestelsel en B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Voor een beschrijving van ontwikkelingen, risico's, stelsel en beheersingsmaatregelen wordt verwezen naar de subparagrafen 2.5.1 tot en met 2.5.3.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan.

Voor de rapportage van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

2.6 ONDERTEKENING COLLEGE VAN BESTUUR

Het College van Bestuur van de stichting H₃O verklaart hierbij het bestuursverslag over 2021 te hebben opgesteld en vastgesteld.

Dordrecht, 22 juni 2022

w.g. Dirk van der Bijl
voorzitter College van Bestuur

w.g. Frans Cornet
lid College van Bestuur

2.7 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht (RvT) houdt integraal toezicht op het beleid van het College van Bestuur (CvB) van H₃O. De raad fungeert als werkgever van het College van Bestuur en vervult de rol van klankbord. Om de taken goed in te vullen houdt de raad contact met stakeholders binnen en buiten de organisatie. Daarnaast houdt de RvT toezicht op een doelmatige besteding van rijksmiddelen en de besteding van middelen voor passend onderwijs. De Raad van Toezicht houdt zich bij haar werkzaamheden aan de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019, waarbij de werkwijze in een reglement is vastgelegd.

Op 31 december 2021 was de samenstelling van de RvT als volgt:

- De heer drs. A. Venus (voorzitter)
- Mevrouw C. van Randwijk-Nederlof (vicevoorzitter)
- De heer mr. V. van Dorst (secretaris)
- Mevrouw drs. Ö. Ermek – Gümüş
- De heer J. Klugkist MSc AAG

De leden bekleedden de volgende hoofd- dan wel nevenfuncties:

- De heer Venus: onbezoldigd voorzitter Wijkkerkenraad Wilhelminakerk en Petruskapel Dordrecht; strategisch adviseur beroepsvereniging Present.
- Mevrouw Van Randwijk: bestuurder van Woon- zorgcentrum De Merwelanden en Merinos vastgoed; lid Raad van Toezicht SUN Drechtsteden (Stichting Urgente Noden en Armoede in de regio); lid van de deelnemersraad Ketenorganisatie Drechtzorg.
- De heer Van Dorst: rechter Rechtbank Rotterdam.
- Mevrouw Ermek: programmaleider ProDemos; lid Raad van Toezicht Stichting Kinderpostzegels; lid Raad van Toezicht Passend Lezen; lid bestuur vereniging OOG in OOG; lid cliëntenraad Erasmus MC; lid adviesgroep 'Patiënt als Partner' Erasmus MC/Sophia; lid van het Participatieteam Commissie Pavem; lid Defensie Vrouwen Netwerk.
- De heer Klugkist: manager Low Code & Robotics – Nationale Nederlanden.

Het huidige rooster van aftreden ziet er als volgt uit (ervan uitgaande dat alle leden van de RvT bereid zijn de benoeming voor een tweede termijn te aanvaarden):

	<i>Benoemd</i>	<i>Einde 1^e termijn</i>	<i>Einde 2^e (en laatste) termijn</i>
A. Venus	01-04-2016	31-03-2020	31-03-2024
C. van Randwijk-Nederlof (vanuit de MR-geleding)	01-01-2021	31-12-2024	31-12-2028
J. Klugkist	01-09-2021	31-08-2025	31-08-2029
V. van Dorst	01-09-2021	31-08-2025	31-08-2029
Ö. Ermek – Gümüş	01-10-2021	31-09-2025	31-09-2029

De RvT kwam in 2021 vijf keer bijeen. Het betrof reguliere vergaderingen met het CvB. Het jaar 2021 stond in het teken van afscheid nemen van de voorzitter CvB in maart en de indiensttreding van een voorzitter en lid CvB in de maanden maart en april. Daarnaast is afscheid genomen van vier leden van de RvT. Het jaar 2021 stond eveneens in het teken van werving en selectie van drie nieuwe RvT leden. De nieuwe leden voor de RvT zijn respectievelijk gestart in september en oktober. Vanwege de coronapandemie waren in 2021 de mogelijkheden tot deelname aan formele en informele bijeenkomsten van H₃O en het afleggen van werkbezoeken aan diverse scholen zeer beperkt. Leden van de RvT hebben twee (digitale) vergaderingen met de MR van het Insula College en twee (digitale) vergaderingen met de GMR PO bijgewoond. Gelet op de nieuwe samenstelling van zowel het CvB en de RvT was er in november 2021 een bijeenkomst waarin met elkaar aandacht werd besteed aan teamvorming en samenwerking zowel onderling als met

tussen de RvT en CvB. Doelstelling: met elkaar een goede samenwerking vormgeven ieder vanuit eigen rol en verantwoordelijkheid.

Het jaarverslag 2020 dat in de vergadering van juni 2021 door de RvT is goedgekeurd, is meer dan voorheen toegespitst op de verslaglegging aangaande de realisatie van de strategische doelstellingen, thans vastgelegd in het Strategische Beleidsplan 2019-2023 'Kleur bekennen, Samen innoveren, Verschillend profileren'.

Daarnaast is op het terrein van de onderwijskwaliteit een duidelijke verbeterlag gemaakt in het verkrijgen van inzicht waar de scholen op dit moment staan zodat gerichte acties kunnen worden voorbereid om de kwaliteit op een hoger niveau te brengen. In de april vergadering heeft het onderwerp 'onderwijskwaliteit' op de agenda gestaan. De commissie onderwijskwaliteit voerde buiten de vergaderingen tevens overleg met het bestuur.

Met de beide bestuurders zijn gesprekken gevoerd door de remuneratiecommissie voor de start van hun rol binnen H₃O. Hierbij is begeleiding ingezet door een extern bureau: Ardis Organisatieontwikkeling te Den Haag.

In de reguliere vergaderingen zijn voorts onder meer de volgende punten ter besluitvorming of discussie aan de orde geweest:

- Het onderwijsjaarverslag
- De managementletter van accountant Mazars
- De jaarrekening 2020 en het jaarverslag 2020 zijn goedgekeurd
- De bestuursrapportage t/m 2e kwartaal 2021 van het CvB
- De staat van H₃O door de ogen van het nieuwe CvB
- Het totaaloverzicht van NPO-interventies binnen alle scholen
- Het jaarplan 2022 met vier ambities
- Statutenwijziging i.v.m. nieuwe wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen m.i.v. van 1 juli 2021
- Thema: identiteit
- De begroting 2022 is goedgekeurd

De werkzaamheden van de Raad hebben plaatsgevonden in een goede sfeer en onderling vertrouwen. H₃O is ook in 2021 een organisatie geweest die binnen het onderwijsveld een prominente plaats inneemt. Leerlingen staan daarbij centraal, zij moeten vanuit hun eigen mogelijkheden kunnen excelleren. Dank aan alle medewerkers die - in het jaar 2021 veel op afstand - invulling hebben gegeven aan kennisoverdracht en de vorming van waarden en normen en zo het excelleren mogelijk maken. Dit alles vanuit hoofd, hart en handen. Gezamenlijk dragen we zo verantwoordelijkheid en geven we invulling aan het goed functioneren van H₃O.

Dordrecht, 22 juni 2022

w.g. Fred Venus
voorzitter Raad van Toezicht

3 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

3.1. GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020	PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa			Eigen vermogen		
1.2 Materiële vaste activa	6.393.054	6.296.740	2.1 Eigen vermogen	17.251.239	15.037.978
1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.800.280	1.939.306	2.1.1 Algemene reserve	9.201.300	9.303.479
1.2.2 Inventaris	3.904.547	3.628.365	2.1.2 Bestemmingsreserves publiek	4.890.639	2.828.359
1.2.3 Overige materiële vaste activa	688.227	729.069	2.1.3 Bestemmingsreserves privaat	3.159.300	2.906.140
Totaal vaste activa	6.393.054	6.296.740	Totaal eigen vermogen	17.251.239	15.037.978
Vlottende activa			Vreemd vermogen		
1.5 Vorderingen	1.720.699	4.031.623	2.3 Voorzieningen	3.885.110	3.404.151
1.5.1 Debiteuren	286.531	288.838	2.3.1 Voorziening personeel	1.628.607	1.339.390
1.5.2 Ministerie van OCW	940.381	921.406	2.3.3 Overige voorzieningen	2.256.503	2.064.761
1.5.6 Overige vorderingen overheden	- 185.150	2.374.194	2.5 Kortlopende schulden	6.946.270	6.786.057
1.5.7 Overige vorderingen	346.945	160.733	2.5.3 Crediteuren	901.935	891.280
1.5.8 Overlopende activa	331.992	286.452	2.5.4 Ministerie van OCW	122.100	11.365
1.7 Liquide middelen	19.968.866	14.899.823	2.5.7 Belastingen / premies SV	1.758.410	1.616.241
1.7.1 Kasmiddelen	8.123	8.454	2.5.8 Pensioenen	518.150	454.448
1.7.2 Banken	19.960.743	14.891.369	2.5.9 Overige kortlopende schulden	509.200	359.520
			2.5.10 Overlopende passiva	3.136.475	3.453.203
Totaal vlottende activa	21.689.565	18.931.446	Totaal vreemd vermogen	10.831.380	10.190.208
TOTAAL ACTIVA	28.082.619	25.228.186	TOTAAL PASSIVA	28.082.619	25.228.186

De balans is toegelicht in paragraaf 3.7. Daarbij wordt de hierboven gebruikte codering toegepast.

3.2. GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021

	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
3. BATEN			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	49.088.642	43.071.774	43.939.193
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.824.913	1.893.226	1.870.305
3.5 Overige baten	3.777.291	3.197.750	3.302.979
Totaal baten	54.690.846	48.162.750	49.112.477
4. LASTEN			
4.1 Personele lasten	43.152.645	39.585.000	39.483.367
4.2 Afschrijvingen	1.264.115	1.280.000	1.301.319
4.3 Huisvestingslasten	3.614.603	3.550.000	4.094.664
4.4 Overige instellingslasten	749.419	808.000	682.789
4.5 Leermiddelen	3.619.243	3.457.000	3.314.460
Totaal lasten	52.400.025	48.680.000	48.876.599
Saldo baten en lasten	2.290.821	- 517.250	235.878
5. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	- 57.745	- 77.250	- 40.641
5.2 Financiële lasten	19.815	15.500	18.761
Saldo financiële baten en lasten	- 77.560	- 92.750	- 59.402
6. Belastingen	0	0	13.726
7. Resultaat deelnemingen	0	0	0
EXPLOITATIESALDO	2.213.261	- 610.000	190.202

De staat van baten en lasten is toegelicht in paragraaf 3.8. Daarbij wordt de hierboven gebruikte codering toegepast. De voorgestelde resultaatbestemming is toegelicht in paragraaf 4.1.

3.3. GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2021

De omvang van de liquide middelen ultimo 2021 is ten opzichte van de stand ultimo 2020 met 34% gestegen (€ 5,1 mln). Belangrijkste oorzaken zijn het exploitatieresultaat en de afname van de kortlopende vorderingen. De liquiditeitspositie is ultimo 2021 meer dan voldoende.

	Rekening 2021	Rekening 2020
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	2.290.821	235.878
Afschrijvingen	1.264.115	1.301.319
Mutaties werkkapitaal:		
- Vorderingen	2.310.924	388.195
- Kortlopende schulden	160.213	857.539
Mutaties eigen vermogen	0	613.245
Mutaties voorzieningen	480.959	- 273.434
Saldo financiële baten en lasten	- 77.560	- 59.402
Belastingen	0	13.726
Resultaat deelnemingen	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	6.429.472	3.077.066
(Des)investeringen materiele vaste activa	- 1.360.429	- 1.728.373
(Des)investeringen financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 1.360.429	- 1.728.373
Mutaties overige langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutaties liquide middelen	5.069.043	1.348.693
Beginstand liquide middelen	14.899.823	13.551.130
Mutaties liquide middelen	5.069.043	1.348.693
Eindstand liquide middelen	19.968.866	14.899.823

3.4. ALGEMENE TOELICHTING

3.4.1. Activiteiten

Zoals al bij kernactiviteiten in paragraaf 2.1 vermeld droeg het bestuur van H₃O in 2021 de verantwoordelijkheid voor dertien peuterspeelzalen, acht locaties voor buitenschoolse opvang, twee kinderdagverblijven, tien scholen voor basisonderwijs, een school voor speciaal basisonderwijs en een brede scholengemeenschap van vmbo tot gymnasium. Vanaf 2017 is H₃O enige bestuurslid van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht. De stichting houdt een praktijkschool, de Hans Petrischool, in stand.

3.4.2. Continuïteit

Bij het opstellen van de jaarrekening is uitgegaan van de veronderstelling dat de continuïteit van de stichting is gewaarborgd.

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het corona-virus. Voor Stichting H₃O en de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht betekent dit dat de scholen in twee perioden c.q. lockdowns tijdelijk gesloten zijn geweest met de tweede periode doorlopend tot in 2021. Het onderwijs werd in deze periode 'op afstand' gegeven. Dit had impact op het proces van onderwijsgeven, alhoewel het onderwijs wel door kon gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2022 van de onderwijssectoren beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel wordt doorbetaald. Daarnaast zijn

door het kabinet extra rijksvergoedingen vrijgemaakt om vertragingen resp. achterstanden in de onderwijsresultaten in te halen resp. terug te dringen.

Specifiek voor de sector peuterwerk en kinderopvang van Stichting H₃O was de verwachting dat de corona-uitbraak mogelijk tot een dalende bezetting van kinderen zou leiden, omdat ouders die hun baan kwijtraken de buitenschoolse opvang (BSO) en kinderdagopvang (KDV) zouden opzeggen. Daardoor zouden de baten dalen, terwijl de personele inzet niet onmiddellijk kan worden aangepast. Mede door de brede steunmaatregelen van het kabinet aan het bedrijfsleven in Nederland en de compensatie van ouders voor de eigen bijdrage in de kinderopvang tijdens de lockdowns heeft dit effect zich vooralsnog bij H₃O niet voorgedaan. Gezien de gestegen omvang van de bestemmingsreserve zijn er vooralsnog geen risico's voor de continuïteit van de sector.

3.4.3. Consolidatie en verbonden partijen

In paragraaf 4.3 zijn bij model E alle verbonden partijen van stichting H₃O opgenomen.

In de consolidatie worden de financiële gegevens van H₃O en andere instellingen opgenomen waarop het bestuur van H₃O een overheersende zeggenschap kan uitoefenen (op grond van de feitelijke situatie) of waarover H₃O de centrale leiding heeft. H₃O heeft de overheersende zeggenschap en de centrale leiding bij de SCOD, bij het Facilitair Bedrijf Dordrecht B.V. (FBD) en vanaf 2017 bij de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht.

Het bestuur van de SCOD bestaat q.q. uit de voorzitter van het College van Bestuur en de controller van H₃O. De jaarcijfers van de SCOD zijn geconsolideerd in de jaarrekening van H₃O.

Het FBD is in 2008 opgericht voor het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden bij H₃O. Bij de start had H₃O een aandeel in FBD van 51%. Per 2 november 2016 heeft H₃O het 49%-aandeel van de andere aandeelhouder FCC overgenomen, waardoor H₃O vanaf deze datum 100%-aandeelhouder is. De voorzitter van het College van Bestuur is statutair directeur van FBD. H₃O en FBD vormen een fiscale eenheid. Hiervoor is in 2008 een beschikking van de belastingdienst ontvangen. De belastingdienst is in 2012 gestart met een feitenonderzoek naar de fiscale eenheid. Hiervoor zijn 4 vragenbrieven beantwoord. Vervolgens is de belastingdienst begin 2017 overgegaan op een onderzoek ter plaatse waarvoor opnieuw verschillende memo's met aanvullende vragen zijn beantwoord en stukken beschikbaar zijn gesteld. Om verjaring te voorkomen en haar rechten te behouden, heeft de belastingdienst over de kalenderjaren 2008 tot en met 2013 naheffingsaanslagen van omzetbelasting opgelegd aan FBD. Hiertegen zijn bezwaarschriften ingediend. In december 2017 heeft de belastingdienst haar naheffingsaanslagen gemotiveerd en in reactie hierop hebben FBD en H₃O in januari 2018 de bezwaarschriften onderbouwd. In overleg met de belastingdienst is besloten om de verdere behandeling van de naheffingsaanslagen en bezwaarschriften op te schorten tot na de uitspraak van de Hoge Raad in een vergelijkbare casus van een ander schoolbestuur. Deze uitspraak heeft in 2019 plaatsgevonden en was positief voor het schoolbestuur. In maart 2020 heeft FBD de belastingdienst in gebreke gesteld vanwege het uitblijven van een uitspraak op de door FBD ingediende bezwaarschriften. Na ontvangst van de ingebrekestelling heeft de belastingdienst na nadere overweging op 23 april 2020 besloten dat de fiscale eenheid tot deze datum niet meer zal worden bestreden. De ontvangen naheffingsaanslagen over 2008 tot en met 2013 zijn inmiddels vernietigd.

De jaarcijfers van FBD zijn niet betrokken in de consolidatie, omdat H₃O de enige opdrachtgever is en de vergoeding voor schoonmaakwerkzaamheden aan FBD in de staat van baten en lasten van H₃O is opgenomen. Het exploitatieresultaat van FBD is vanaf 2019 positief (2019 € 25.819, 2020 € 69.560, 2021 € 7.148) vanwege het wegvallen van de fiscale advieskosten. Het negatieve eigen vermogen verbeterde daardoor van - € 165.066 ultimo 2019 naar - € 88.358 ultimo 2021. Vanwege het negatieve eigen vermogen van FBD is in de jaarrekening 2021 van H₃O een voorziening opgenomen.

De Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht is het bevoegd gezag van de Hans Petri-school, school voor praktijkonderwijs in Dordrecht (bestuursnummer 41466). Vanaf 2 januari 2017 is H₃O het enige bestuurslid in de persoon van de voorzitter van het College van Bestuur. Omdat H₃O vanaf 2017 de volledige zeggingsmacht heeft, is deze stichting vanaf de jaarrekening 2017 meegenomen in de geconsolideerde cijfers. Omdat de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht een afzonderlijk jaarverslag uitbrengt (zie www.hanspetri.nl) wordt in voorliggende jaarrekening bij de toelichting verwezen naar dit afzonderlijk jaarverslag voor verdere informatie.

Het College van Bestuur is verder lid van de volgende rechtspersonen:

- Vereniging Servicepunt Leren;
- Stichting Administratiekantoor Breedband Drechtsteden;
- Coöperatie Kien;
- Vereniging Samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Dordrecht;
- Vereniging Samenwerkingsverband passend primair onderwijs Dordrecht;
- Vereniging Arcade Dordrecht.

In de Vereniging Servicepunt Leren wordt het beleid voor de samenwerking in het Leerpark in Dordrecht voorbereid.

Via de Stichting Administratiekantoor Breedband Drechtsteden is H₃O aangesloten op glasvezel. Bij de coöperatie Kien is het systeembeheer, functioneel beheer en support van het ICT-netwerk ondergebracht. Kien heeft een Technology Refresh Option overeenkomst gesloten met Econocom ten behoeve van de financiering van investeringen in hard- en software. Hiervoor heeft H₃O een medeschuldverbintenis getekend die gemaximeerd tot € 1 mln.

De verenigingen samenwerkingsverband passend onderwijs PO resp. VO Dordrecht 28.10 resp. 28.04 betreffen de nieuwe samenwerkingsverbanden vanaf 1 augustus 2014. Begin 2017 zijn beide samenwerkingsverbanden omgezet van een stichting naar een vereniging.

De vereniging Arcade Dordrecht is in oktober 2020 opgericht door de schoolbesturen voor het primair onderwijs in Dordrecht om in het kader van de doordecentralisatie door de gemeente Dordrecht te voorzien in de onderwijshuisvesting in Dordrecht. De vereniging is in 2021 gestart met de uitvoering van haar taken.

3.4.4. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

3.4.5. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het College van Bestuur zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende posten.

3.5. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

3.5.1. Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

3.5.2. Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op de grond van terreinen wordt niet afgeschreven, wel op een bij de locatie Insula Koningstraat aangelegd kunstgrasveld. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op de balansdatum worden verwacht. Voor de vraag hoe vast te stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar subparagraaf 3.5.4. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. Subsidies op investeringen worden opgenomen bij de overlopende passiva. Jaarlijks wordt de subsidie in de balans verminderd met een bedrag overeenkomend met de omvang van de afschrijvingen op de desbetreffende investeringen.

De ondergrens voor activeren bedraagt € 1.000. De afschrijvingspercentages zijn:

• Verbouwing/ aanpassing	5% - 20 jaar
• Kantoormeubilair	10% - 10 jaar
• Schoolmeubilair	5% - 20 jaar
• Installaties en machines	10% - 10 jaar
• ICT	divers afhankelijk van gebruiksduur
• Onderwijskundige apparatuur	20% - 5 jaar
• Leermiddelen	10% - 10 jaar
• Boeken	20% - 5 jaar

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de gebouwen is een voorziening gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.5.3. Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt verondersteld dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de instelling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarop geen invloed van

betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de staat van baten en lasten.

3.5.4. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door het College van Bestuur wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van het desbetreffende actief niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

3.5.5. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.5.6. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

3.5.7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur is vastgesteld.

Bestemmingsreserve flexibele bapo

De met publieke middelen opgebouwde bestemmingsreserves flexibele bapo bij het Insula College, bij de basisscholen en bij de Hans Petrischool zijn bedoeld als dekking voor de rechten van medewerkers voor het in de toekomst opnemen van flexibele bapo.

Bestemmingsreserve aanvullende bekostiging convenant 2019

Op basis van het 'convenant extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijs-personeel in het funderend onderwijs 2020-2021' van minister Slob van OCW met werkgevers- en werknemersorganisaties is in december 2019 aanvullende bekostiging uitgekeerd en voor SBO De Toekomst ook nog in 2020. In deze bestemmingsreserve is deze aanvullende bekostiging afzonderlijk zichtbaar gemaakt. De middelen worden in het PO ingezet voor het dekken van de bijdrage van de sector PO aan het innovatiebudget ten behoeve van het realiseren van de doelen uit het strategisch plan 2019-2022 en het geraamde tekort voor 2022. In het VO wordt de aanvullende bekostiging ingezet om een opleidingsschool te worden over de jaren 2020 tot en met 2023. De Hans Petrischool zet in op een arbo-plan om met een teambrede aanpak het ziekteverzuim te verlagen.

Bestemmingsreserve loonruimte 2019

In 2019 is de lumpsum personeel 2019 verhoogd met de door het kabinet beschikbaar gestelde loonbijstelling 2019. Een deel hiervan is beschikbaar voor salarismaatregelen in een nieuwe cao. Hierover was echter in 2019 geen overeenstemming bereikt tussen werkgevers- en werknemersorganisaties. Om deze reden zijn deze middelen in deze bestemmingsreserve afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Voor zowel het PO als het VO is in 2020 een nieuwe cao afgesloten en zijn de middelen uit deze bestemmingsreserve in 2020 ingezet.

Bestemmingsreserve overschrijdingsregeling PO

De bestemmingsreserve overschrijdingsregeling is opgebouwd uit van de gemeente Dordrecht ontvangen middelen ter compensatie van aan het openbaar onderwijs uitbetaalde subsidies en zijn bestemd voor kwaliteitsverbetering bij de basisscholen van H₃O.

Bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering

De bijdrage van het Insula College aan het innovatiebudget voor het realiseren van het strategisch plan 2019-2022 en het volgende strategisch plan 2023-2026 en de geraamde tekorten worden gedekt uit de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering.

Vanuit deze bestemmingsreserve wordt tevens de bijdrage van de sector PO ten behoeve van het realiseren van het volgende strategisch plan 2023-2026 gedekt.

Bestemmingsreserve nationaal programma onderwijs

Vanwege de coronacrisis heeft het kabinet in het nationaal programma onderwijs extra rijksvergoedingen vrijgemaakt om vertragingen resp. achterstanden in de onderwijsresultaten in te halen resp. terug te dringen. Voor zover de hiervoor ontvangen rijksvergoedingen niet volledig zijn ingezet, worden ze toegevoegd aan de bestemmingsreserve nationaal programma onderwijs voor uitvoering van de gemaakte NPO-plannen en besteding in de komende jaren.

Bestemmingsreserve Peuterwerk & Kinderopvang

De met private middelen opgebouwde bestemmingsreserve van de sector Peuterwerk & Kinderopvang is bedoeld voor het opvangen van eventuele negatieve exploitatieresultaten van deze sector.

Bestemmingsreserve SCOD

De met private middelen opgebouwde bestemmingsreserve van de SCOD (zie subparagraaf 3.4.3) is bedoeld voor steun aan Stichting H₃O in Dordrecht en/of aan H₃O gelieerde instellingen.

Bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen

De Hans Petrischool heeft de afgelopen jaren ESF-middelen en middelen uit het SZW-programma impuls baankansen ontvangen. Gevolg was dat de resultaten hoger werden dan geraamd en het eigen vermogen van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht uitsteeg boven het op basis van de risico's wenselijke minimale weerstandsvermogen. Uit deze middelen wordt nu een bestemmingsreserve gevormd om de geraamde negatieve resultaten over de komende jaren op te kunnen vangen.

3.5.8. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers. De voorziening is gebaseerd op de contante waarde van toekomstige uitkeringen.

Voorzieningen spaar-ADV

De voorzieningen voor spaar-ADV vertegenwoordigen de geraamde omvang van de verplichtingen voor in het verleden door medewerkers door middel van extra werken bovenop de contractomvang gespaard verlof.

Voorziening spaarverlof individueel keuzebudget

In de verschillende toepasselijke cao's is een individueel keuzebudget geïntroduceerd met de mogelijkheid tot het sparen van verlof voor de duurzame inzetbaarheid. De voorziening spaarverlof individueel keuzebudget wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers. De voorziening is gebaseerd op de geraamde omvang van de toekomstige salariskosten.

Voorziening onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. Op basis van een meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een bedrag aan deze voorziening gedoteerd. Uitgaven ten behoeve van groot onderhoud worden direct ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening FBD

Vanwege het negatieve eigen vermogen van het Facilitair Bedrijf Dordrecht B.V. (FBD) is vanaf 2016 een voorziening hiervoor opgenomen binnen de jaarrekening van H₃O. Deze voorziening wordt jaarlijks gemuteerd met het resultaat van FBD.

3.5.9. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

3.6. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.6.1. Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.6.2. Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Overige opbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

3.6.3. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden opgenomen bij de overlopende passiva. Jaarlijks wordt als bate geboekt het deel van de subsidie wat betrekking heeft op de afschrijvingen van de betreffende materiële vaste activa.

3.6.4. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

3.6.5. Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De toegezegde pensioenregelingen bij bedrijfstakpensioenfondsen (ABP en PFZW) worden verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Voor toegezegde bijdrageregelingen worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald. Behalve de betaling van premies zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten.

3.6.6. Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

3.6.7. Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

3.7. TOELICHTING OP GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2021

3.7.1. Activa

a. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is weergegeven in het onderstaande overzicht.

Omschrijving	Aanschaf- waarde	Afschrij- vingen t/m 2020	Boekwaar- de 31-12- 2020	Desin- vesterin- gen 2021	Inves- teringen 2021	Afschrij- vingen 2021	Boekwaar- de 31-12- 2021
1.2.1. Terreinen	389.973	186.026	203.947	0	0	19.498	184.449
1.2.1. Gebouwen	44.447	12.344	32.103	5.240	0	456	31.647
1.2.1. Verbouwingen	2.691.174	1.209.914	1.481.260	0	47.125	225.942	1.302.443
1.2.1. Installaties	453.199	353.249	99.950	0	98.212	31.180	166.982
<i>Subtotaal geb./terr. H3O</i>	<i>3.578.793</i>	<i>1.761.533</i>	<i>1.817.260</i>	<i>5.240</i>	<i>145.337</i>	<i>277.076</i>	<i>1.685.521</i>
1.2.1. Geb./terr. HP	145.726	23.680	122.046	0	0	7.287	114.759
<i>Subtotaal geb./terr</i>	<i>3.724.519</i>	<i>1.785.213</i>	<i>1.939.306</i>	<i>5.240</i>	<i>145.337</i>	<i>284.363</i>	<i>1.800.280</i>
1.2.2. Meubilair/inventaris	616.956	313.226	303.730	21.130	50.941	60.258	294.413
1.2.2. Kantoormeubilair	656.883	414.977	241.906	16.657	131.423	55.101	318.228
1.2.2. Schoolmeubilair	1.890.384	660.409	1.229.975	99.298	48.174	94.913	1.183.236
1.2.2. ICT	3.322.313	1.849.136	1.473.177	392.566	684.992	522.590	1.635.579
1.2.2. Onderwijsk. app.	112.608	82.801	29.807	9.623	20.949	14.096	36.660
<i>Subtotaal inv./app. H3O</i>	<i>6.599.144</i>	<i>3.320.549</i>	<i>3.278.595</i>	<i>539.274</i>	<i>936.479</i>	<i>746.958</i>	<i>3.468.116</i>
1.2.2. Inv./app. HP	765.183	415.413	349.770	84.805	166.453	79.792	436.431
<i>Subtotaal inv./app.</i>	<i>7.364.327</i>	<i>3.735.962</i>	<i>3.628.365</i>	<i>624.079</i>	<i>1.102.932</i>	<i>826.750</i>	<i>3.904.547</i>
1.2.3. Leermiddelen	1.665.064	936.372	728.692	177.164	112.160	152.927	687.925
1.2.3. Boeken	9.997	9.997	0	3.998	0	0	0
1.2.3. Overige mva	1.509	1.132	377	0	0	75	302
<i>Subtotaal overige mva H3O</i>	<i>1.676.570</i>	<i>947.501</i>	<i>729.069</i>	<i>181.162</i>	<i>112.160</i>	<i>153.002</i>	<i>688.227</i>
1.2.3. Overige mva HP	800	800	0	800	0	0	0
<i>Subtotaal overige mva</i>	<i>1.677.370</i>	<i>948.301</i>	<i>729.069</i>	<i>181.962</i>	<i>112.160</i>	<i>153.002</i>	<i>688.227</i>
1.2. Totaal H3O	11.854.507	6.029.583	5.824.924	725.676	1.193.976	1.177.036	5.841.864
1.2. Totaal HP	911.709	439.893	471.816	85.605	166.453	87.079	551.190
1.2. Totaal	12.766.216	6.469.476	6.296.740	811.281	1.360.429	1.264.115	6.393.054

In 2021 is bij H3O voor € 1,194 mln geïnvesteerd en voor € 1,177 mln afgeschreven. De boekwaarde van de materiële vaste activa nam toe tot € 5,842 mln. De belangrijkste investeringen betroffen aankopen van meubilair, computers, laptops, tablets en leermiddelen bij zowel het VO als het PO. Daarnaast is het geschikt maken van de bovenste verdieping van het bestuursbureau als vergaderruimte voor H3O afgerond, is het Insula College locatie Halmaheiraplein overgegaan op stadsverwarming en zijn zonnepanelen aangelegd op de Dr. H. Bavinckschool. Voor € 0,726 mln zijn volledig afgeschreven activa die buiten gebruik zijn gesteld, gedesinvesteerd.

De waardering van het gebouw aan de Museumstraat is gebaseerd op een op 1 juli 1914 gedateerde akte van taxatie. De akte was nodig voor de kapitaalvergoeding op grond van artikel 205 van de Lageronderwijswet. De boekwaarde op 31 december 2021 bedraagt

€ 31.647; de WOZ-waarde bedraagt € 445.000 (peildatum 1 januari 2020) en de verzekerde waarde € 5,0 mln. Het grote verschil tussen WOZ-waarde en verzekerde waarde wordt veroorzaakt door de onderwijsbestemming van het gebouw. Van het najaar 2013 tot en met het voorjaar 2014 is het pand verbouwd ten behoeve van de huisvesting van het bestuursbureau en de Leonardo-klassen van de Dr. H. Bavinckschool. De boekwaarde van het gebouw is hiervoor niet aangepast; wel zijn de kosten van de verbouwing in 2014 geactiveerd. Datzelfde geldt voor de aanpassing van de bovenste verdieping naar vergaderzaal voor H3O in 2020 en 2021.

b. Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de deelnemingen is als volgt:

Omschrijving	31-12-2020	Overname aandelen	Resultaat deelneming	31-12-2021
1.3.2. Deelneming FBD	0	0	0	0

In 2008 is het FBD opgericht. Bij de start heeft H3O in deze B.V. een aandeel genomen van 51%. Hiervoor is destijds een bedrag van € 10.200 gestort. Per 2 november 2016 heeft H3O het 49%-aandeel van FCC overgenomen tegen de nominale waarde ad € 9.800. Vanwege het negatieve eigen vermogen ultimo 2016 van FBD is de deelneming in de balans 2016 van H3O afgewaardeerd tot € 0 (zie subparagraaf 3.4.3.).

c. Vorderingen

De vorderingen zijn op de balans opgenomen conform de beschikbare specificaties. In onderstaand overzicht is een aantal vorderingen op hoofdlijnen gespecificeerd.

Nr.	Omschrijving	31-12-2020	31-12-2021
1.5.1	Debiteuren H3O	288.838	286.531
	Debiteuren HP	0	0
	<i>Subtotaal debiteuren</i>	<i>288.838</i>	<i>286.531</i>
1.5.2	OCW – rijksvergoeding lumpsum H3O	907.158	917.691
	OCW – doorbetalingen SWV H3O	14.248	22.690
	<i>Subtotaal OCW H3O</i>	<i>921.406</i>	<i>940.381</i>
1.5.6	Gemeente Dordrecht H3O	2.374.194	- 185.150
	Vervangingsfonds H3O	0	0
	<i>Subtotaal overige vorderingen overheden H3O</i>	<i>2.374.194</i>	<i>- 185.150</i>
1.5.7	Vorderingen op sociale instellingen H3O	9.080	0
	Overige vorderingen H3O	140.476	165.276
	Saldering werkvoorschotten FBD H3O	- 35.000	0
	<i>Subtotaal overige vorderingen H3O</i>	<i>114.556</i>	<i>165.276</i>
	Overige vorderingen SCOD	0	- 1.957
	Overige vorderingen HP	46.177	183.626
	<i>Subtotaal overige vorderingen</i>	<i>160.733</i>	<i>346.945</i>
1.5.8.	Vooruitbetaalde posten H3O	184.928	231.820
	Te ontvangen financiering laptops/tablets H3O	94.858	73.885
	<i>Subtotaal overlopende activa H3O</i>	<i>279.786</i>	<i>305.705</i>
	Vooruitbetaalde posten HP	6.666	26.287
	<i>Subtotaal overlopende activa</i>	<i>286.452</i>	<i>331.992</i>
1.5	Totaal vorderingen H3O	3.978.780	1.512.743
1.5	Totaal vorderingen SCOD	0	- 1.957
1.5	Totaal vorderingen HP	52.843	209.913
1.5	Totaal vorderingen	4.031.623	1.720.699

Het debiteurensaldo ultimo 2021 bestaat uit nog te ontvangen bedragen voor ouder- en leerlingenbijdragen bij het VO en de sector peuterwerk en kinderopvang enerzijds en vorderingen op overige debiteuren anderzijds. Het saldo is vergelijkbaar met 2020.

Op het ministerie van OCW bestaat een vordering voor het tempoverschil in de betaling van de lumpsumbekostiging bij het PO. De vordering is gestegen vanwege de toegenomen lumpsum. Onder de vorderingen op OCW worden tevens de openstaande saldi van doorbetalingen en arrangementen van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs VO en PO geschaard.

De relatie met de gemeente Dordrecht is volledig verantwoord bij de vorderingen met één uitzondering: de investeringssubsidie 1e inrichting EBS Eden en De Sterrekijker (zie toelichting bij kortlopende schulden in subparagraaf 3.7.2). De stand van de vordering op de gemeente is ultimo 2021 negatief vanwege het niet volledig benutten van de toegekende subsidie voor schakelklassen 2020/2021 en peuterwerk 2021.

Vanaf 2020 heeft H₃O de aansluiting bij het vervangingsfonds beëindigd en is eigen risicodragerschap geworden voor ziektevervanging.

Tot de overige vorderingen behoren nog te ontvangen vergoedingen van de verzekeraars voor het eigen risicodragerschap WGA, van het UWV voor zwangerschapsverlof, van Arcade voor de OZB 2021, en de verrekening van de negatieve rente.

Tot en met 2020 waren werkvoorschotten aan FBD verstrekt voor € 0,035 mln. Deze werkvoorschotten waren nodig vanwege het negatieve eigen vermogen van FBD. Vanwege het negatieve eigen vermogen van FBD is hiervoor in 2016 een voorziening gevormd (zie toelichting bij voorzieningen). Voor de presentatie in de balans zijn de werkvoorschotten aan FBD gesaldeerd met de gevormde voorziening voor FBD. Door het positieve resultaat kon FBD in 2021 de werkvoorschotten terugbetalen aan H₃O.

Tot de overlopende activa wordt gerekend het voor ouders faciliteren van de huurkoop van Apple-MacBooks en I-pads voor leerlingen op de locaties Halmaheiraplein en Koningstraat van het Insula College. Bij de overlopende activa is de vordering op de ouders opgenomen, bij de overlopende passiva de schuld aan de financieringsmaatschappij.

d. Liquide middelen

Nr.	Omschrijving	31-12-2020	31-12-2021
1.7.1	Kasmiddelen	5.314	4.779
1.7.2	Bank	11.275.812	16.455.519
1.7	Totaal liquide middelen H₃O	11.281.126	16.460.298
1.7	Totaal liquide middelen SCOD	1.708.014	1.702.742
1.7	Totaal liquide middelen HP	1.910.683	1.805.826
1.7	Totaal liquide middelen	14.899.823	19.968.866

De saldi liquide middelen zijn in overeenstemming met de laatste bankafschriften en kasstanden 2021. De huisbankier van H₃O is de ABN.

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het beleid van het bestuur om deze risico's te beperken, is als volgt:

- Kredietrisico: het bestuur bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het bestuur minimaal;
- Liquiditeitsrisico: het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de begrotingen wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van liquide middelen.

3.7.2. Passiva

a. Eigen vermogen

Voor de vaststelling van het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Conform de regelgeving is de algemene reserve opgebouwd uit publieke middelen, terwijl de bestemmingsreserves kunnen zijn opgebouwd uit private of publieke middelen. De private bestemmingsreserves betreffen de opgebouwde reserves van de SCOD en de sector peuterwerk & kinderopvang enerzijds en een bestemmingsreserve voor overschrijdingsmiddelen PO anderzijds. De bestemmingsreserve van de SCOD wordt naar verwachting niet op korte termijn aangewend. De bestemmingsreserve voor de sector peuterwerk & kinderopvang is beschikbaar voor het opvangen van eventuele negatieve exploitatieresultaten in de komende jaren. De bestemmingsreserve overschrijdingsregeling PO is opgebouwd uit van de gemeente Dordrecht ontvangen overschrijdingsmiddelen.

Uit publieke middelen zijn bestemmingsreserves opgebouwd voor flexibele bapo op basis van een 90%-dekking van de opgebouwde rechten per ultimo 2021 voor het VO en de Hans Petrischool en 55% voor het PO. De verwachting op basis van ervaringscijfers is dat 90% resp. 55% van de medewerkers die recht hebben op deze regeling daar daadwerkelijk gebruik van zal maken. De bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering VO voor het Insula College is gevormd in 2018 en wordt ingezet vanaf 2019 ten behoeve van de bijdrage van het Insula College aan het innovatiebudget voor het realiseren van het strategisch plan 2019-2022 en het volgende strategisch plan 2023-2026.

Op basis van het 'convenant extra geld voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel in het funderend onderwijs' van de minister van OCW met werkgevers- en werknemersorganisaties is in december 2019 aanvullende bekostiging uitgekeerd en voor SBO De Toekomst ook nog in 2020. In de bestemmingsreserve aanvullende bekostiging zijn deze middelen afzonderlijk zichtbaar gemaakt. De middelen worden in het PO ingezet voor het dekken van de bijdrage van de sector PO aan het innovatiebudget ten behoeve van het realiseren van de doelen uit het strategisch plan 2019-2022 en het geraamde tekort voor 2022. In het VO wordt de aanvullende bekostiging ingezet om een opleidingsscholen te worden over de jaren 2020 tot en met 2023. De Hans Petrischool zet in op een arbo-plan om met een teambrede aanpak het ziekteverzuim te verlagen.

De Hans Petrischool heeft de afgelopen jaren ESF-middelen en middelen uit het SZW-programma impuls baankansen ontvangen. Gevolg was dat de resultaten hoger werden dan geraamd en het eigen vermogen uitsteeg boven het op basis van de risico's wenselijke minimale weerstandsvermogen. Uit deze middelen is in 2020 een bestemmingsreserve inzet ESF/SZW-middelen gevormd bij de Hans Petrischool om de geraamde negatieve resultaten voor de komende jaren op te kunnen vangen.

In 2021 zijn 2 nieuwe bestemmingsreserves gevormd:

- vanwege de coronacrisis heeft het kabinet in het nationaal programma onderwijs extra rijksvergoedingen vrijgemaakt om vertragingen resp. achterstanden in de onderwijsresultaten in te halen resp. terug te dringen. Voor zover de hiervoor ontvangen rijksvergoedingen niet volledig zijn ingezet, worden ze toegevoegd aan de bestemmingsreserve nationaal programma onderwijs voor uitvoering van de gemaakte NPO-plannen en besteding in de komende jaren;

- de bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering PO is bedoeld voor de bijdrage van de sector PO ten behoeve van het realiseren van het volgende strategisch plan 2023-2026.

Het eigen vermogen is in vergelijking met 2021 gestegen met € 2,213 mln vanwege het resultaat 2021. Binnen het eigen vermogen is de algemene reserve ultimo 2021 gedaald met - € 0,102 mln en zijn de bestemmingsreserves gestegen met € 2,315 mln. De algemene reserve wordt ingezet voor de financiering van vaste activa in de onderwijssectoren en als buffer voor het afdekken van risico's en de financiering van nieuwe investeringen. De buffer is in 2021 per saldo met - € 0,195 mln gedaald. De voorgestelde resultaatbestemming is door het College van Bestuur goedgekeurd (zie paragraaf 4.1 en bijlage 2). Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Omschrijving	31-12-2020	Resultaat- bestemming	Mutaties reserves	31-12-2021
2.1.3. Bestemmingsreserves-privaat H3O	1.198.126	260.390	0	1.458.516
2.1.3. Bestemmingsreserve-privaat SCOD	1.708.014	- 7.229	0	1.700.785
2.1.2. Bestemmingsreserves-publiek H3O	1.936.799	2.027.410	0	3.964.209
2.1.2. Bestemmingsreserves-publiek HP	891.560	34.869	0	926.429
2.1.1. Algemene reserve-financiering H3O	5.743.387	0	12.947	5.756.334
2.1.1. Algemene reserve-financiering HP	471.816	0	79.374	551.190
2.1.1. Algemene reserve-buffer H3O	2.604.445	- 127.522	- 12.947	2.463.976
2.1.1. Algemene reserve-buffer HP	483.831	25.343	- 79.374	429.800
2.1. Totaal eigen vermogen H3O	11.482.757	2.160.278	0	13.643.035
2.1. Totaal eigen vermogen SCOD	1.708.014	- 7.229	0	1.700.785
2.1. Totaal eigen vermogen HP	1.847.207	60.212	0	1.907.419
2.1. Totaal eigen vermogen	15.037.978	2.213.261	0	17.251.239

b. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2021 is opgenomen in onderstaand overzicht:

Omschrijving	31-12- 2020	Onttrekking 2021	Dotatie 2021	31-12- 2021
2.3.1. Voorziening spaar-ADV VO	289.980	- 34.400	41.330	296.910
2.3.1. Voorziening ambtsjubilea VO	294.355	- 31.570	90.631	353.416
2.3.1. Voorziening verlof keuzebudget VO	367.700	- 39.300	125.200	453.600
2.3.1 Voorziening spaar-ADV PO	36.810	- 7.000	10.870	40.680
2.3.1. Voorziening ambtsjubilea PO	243.889	- 4.578	97.821	337.132
2.3.1. Voorziening verlof keuzebudget PO	19.300	- 1.300	8.000	26.000
2.3.1. Voorziening ambtsjubilea PW/KO	15.148	- 841	11.862	26.169
2.3.1. Voorziening verlof keuzebudget PW/KO	4.100	- 294	7.394	11.200
<i>Subtotaal 2.3.1. personeel H3O</i>	<i>1.271.282</i>	<i>- 119.283</i>	<i>393.108</i>	<i>1.545.107</i>
2.3.1. Voorziening ambtsjubilea HP	42.708	- 987	2.879	44.600
2.3.1. Voorziening verlof keuzebudget HP	25.400	0	13.500	38.900
<i>Subtotaal 2.3.1. personeel HP</i>	<i>68.108</i>	<i>- 987</i>	<i>16.379</i>	<i>83.500</i>
<i>Subtotaal 2.3.1. personeel</i>	<i>1.339.390</i>	<i>- 120.270</i>	<i>409.487</i>	<i>1.628.607</i>
2.3.3. Onderhoudsvoorziening VO	1.040.507	- 428.694	355.000	966.813
2.3.3. Onderhoudsvoorziening PO	736.341	- 155.843	342.500	922.998
2.3.3. Onderhoudsvoorziening bestuur	65.180	- 21.318	25.000	68.862
2.3.3. Voorziening FBD	60.506	0	27.852	88.358
<i>Subtotaal 2.3.3. overig H3O</i>	<i>1.902.534</i>	<i>- 605.855</i>	<i>750.352</i>	<i>2.047.031</i>
2.3.3. Onderhoudsvoorziening HP	162.227	- 22.755	70.000	209.472
<i>Subtotaal 2.3.3. overig</i>	<i>2.064.761</i>	<i>- 628.610</i>	<i>820.352</i>	<i>2.256.503</i>

2.3. Totaal voorzieningen H3O	3.173.816	- 725.138	1.143.460	3.592.138
2.3. Totaal voorzieningen HP	230.335	- 23.742	86.379	292.972
2.3. Totaal voorzieningen	3.404.151	- 748.880	1.229.839	3.885.110

Voor de voorziening spaar-ADV wordt uitgegaan van een 90%-dekking, omdat medewerkers in het VO en het PO hiervoor sparen door extra te werken, waardoor ervanuit wordt gegaan dat vrijwel iedereen hiervan gebruik gaat maken.

De voorzieningen ambtsjubilea zijn gebaseerd op de contante waarde van de toekomstige verplichtingen en zijn berekend op basis van te ontvangen bedragen bij een ambtsjubileum van 25 jaar resp. 40 jaar en met een dekking van 100% en een vertrekkans ultimo 2021 van 10% bij het onderwijs en 25% bij de sector peuterwerk en kinderopvang. Vanwege de negatieve rente is de disconteringsvoet op 0% gezet, waardoor de dotaties in omvang toenemen.

De voorziening spaarverlof individueel keuzebudget bevat een raming voor de in de cao's geïntroduceerde spaarmogelijkheid voor duurzame inzetbaarheid met een 90%-dekking van de toekomstige salariskosten. Ook in het PO en de sector peuterwerk en kinderopvang wordt hiervan inmiddels gebruik gemaakt.

In 2018 zijn geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen gemaakt. De dotaties 2021 zijn hierop gebaseerd. Alleen voor de locatie Krispijn van basisschool De Fontein (MFA), de locatie Noordendijk van basisschool De Regenboog, basisschool Het Kristal en basisschool De Prins Bernhardschool (allen nieuwbouwplannen) zijn geen plannen beschikbaar. Voor de nieuwbouw van het Sterrekijker en de gerenoveerde locatie Wielwijk van De Fontein zijn in 2021 nieuwe meerjarige onderhoudsplannen gemaakt. De onderhoudsvoorziening voor het Leerpark heeft betrekking op het aandeel van het Insula in de gezamenlijke gebouwen met het Stedelijk Dalton Lyceum (SDL). De meerjarige onderhoudsplannen worden in 2022 opnieuw geactualiseerd door de nieuwe huisvestingsorganisatie van schoolbesturen PO in Dordrecht, Arcade, in samenhang met nieuw aangekondigde wetgeving voor verwerking van voorzieningen onderhoud in de jaarrekening.

Het negatieve eigen vermogen van FBD bedroeg ultimo 2020 - € 0,095 mln. Ter financiering hiervan heeft H3O aan FBD werkvoorschotten verstrekt voor € 0,035 mln ultimo 2020. In de jaarrekening van H3O is een voorziening opgenomen voor het saldo hiervan. Dit saldo is in 2021 toegenomen met € 0,028 mln vanwege het positieve resultaat 2021 van FBD van € 0,007 mln en de terugbetaling van de werkvoorschotten voor € 0,035 mln (zie toelichting in subparagraaf 3.4.4. en bij de vorderingen). Het negatieve eigen vermogen van FBD bedraagt ultimo 2021 - € 0,088 mln.

Van de balanspositie ultimo 2021 is naar verwachting € 0,500 mln kortlopend.

c. Kortlopende schulden

In onderstaand overzicht zijn de kortlopende schulden op hoofdlijnen gespecificeerd:

Omschrijving	31-12-2020	31-12-2021
2.5.3 Crediteuren H3O	830.210	818.398
Crediteuren HP	61.070	83.537
<i>Subtotaal crediteuren</i>	<i>891.280</i>	<i>901.935</i>
2.5.4 OCW – Geoormerkte subsidie H3O	11.365	122.100
OCW – Geoormerkte subsidie HP	0	0
<i>Subtotaal OCW – geoormerkte subsidie</i>	<i>11.365</i>	<i>122.100</i>
2.5.7 Belastingen / premies sociale verzekeringen H3O	1.489.888	1.621.430
Belastingen / premies sociale verzekeringen HP	126.353	136.980
<i>Subtotaal belastingen/premies sociale verzekeringen</i>	<i>1.616.241</i>	<i>1.758.410</i>
2.5.8 Pensioenen H3O	418.180	477.086
Pensioenen HP	36.268	41.064
<i>Subtotaal pensioenen</i>	<i>454.448</i>	<i>518.150</i>

2.5.9	Overige kortlopende schulden H3O	353.683	504.303
	Overige kortlopende schulden SCOD	0	0
	Overige kortlopende schulden HP	5.837	4.897
	<i>Subtotaal overige kortlopende schulden</i>	<i>359.520</i>	<i>509.200</i>
2.5.10	Vakantiegeld/bindingstoelage H3O	1.171.267	1.250.538
	OCW – Geoormerkte subsidies H3O	1.198.431	831.611
	OCW – Niet-geoormerkte subsidies H3O	17.500	17.500
	Dordrecht – investeringssubsidie 1 ^e inrichting H3O	36.044	29.628
	Vooruit ontvangen vergoedingen H3O	759.575	778.884
	Te betalen financieringen laptops/tablets H3O	107.110	79.641
	Overige H3O	35.004	48.613
	<i>Subtotaal overlopende passiva H3O</i>	<i>3.324.931</i>	<i>3.036.415</i>
	Overlopende passiva HP	128.272	100.060
	<i>Subtotaal overlopende passiva</i>	<i>3.453.203</i>	<i>3.136.475</i>
2.5	Totaal kortlopende schulden H3O	6.428.257	6.579.732
2.5	Totaal kortlopende schulden SCOD	0	0
2.5	Totaal kortlopende schulden HP	357.800	366.538
2.5.	Totaal kortlopende schulden	6.786.057	6.946.270

De kortlopende schulden zijn op de balans opgenomen conform de beschikbare specificaties. De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd korter dan een jaar.

Vanwege de coronacrisis zijn door OCW middelen toegekend vanuit de subsidieregeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's. Bij zowel het VO als een aantal basisscholen als een opvanglocatie voor voorschoolse educatie kon een deel van de middelen niet worden ingezet. Deze worden in 2022 met OCW verrekend voor € 0,122 mln.

De openstaande saldi voor crediteuren, loonheffing, BTW, premies vervangings- en participatiefonds en pensioenpremies zijn in de eerste maanden van 2022 betaald.

Voor de posten opgenomen bij de overige kortlopende schulden dienden ultimo 2021 de facturen nog te worden ontvangen. Hiertoe behoort de geraamde schuld aan de leverancier van leermiddelen voor het Insula College (zie toelichting bij paragraaf 3.13).

De reservering vakantiegeld en bindingstoelage ultimo 2021 ligt in lijn met de reservering ultimo 2020.

De toelichting op de geoormerkte subsidies OCW is opgenomen in paragraaf 4.3 conform model G. Tot de balanspost behoort de ontvangen geoormerkte subsidies voor de projecten Regionale aanpak lerarentekort enerzijds en Sterk Techniek Onderwijs anderzijds. H3O is voor deze projecten penvoerder namens verschillende schoolbesturen. Om deze reden worden deze projecten volledig via de balans van H3O verantwoord en niet via de exploitatie van H3O. Alleen de subsidies die vanuit de projecten aan H3O zelf zijn toegekend, worden in de staat van baten en lasten van H3O verwerkt. De balanspositie bij de niet-geoormerkte subsidies OCW is het gevolg van het uitbetalingsritme van OCW.

De investeringssubsidie van de gemeente Dordrecht heeft betrekking op de 1^e inrichting van EBS Eden bij de start van deze school en de groei daarna en De Sterrekijker voor de recente groei. De balanspositie muteert met de afschrijvingen in 2021 op de uitgevoerde investeringen.

De post vooruit ontvangen vergoedingen is toegenomen vanwege mutaties bij de toerekening van ouder- en leerlingenbijdragen bij de sector VO en school- en individuele arrangementen van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs VO en PO aan de periode waarin samenhangende activiteiten plaatsvinden. Daarnaast worden vanaf 2014 afbetalingen van ouders voor huurkoop van Apple MacBooks en I-pads bij de locaties Halmaheiraplein en Koningstraat van het Insula College doorgestort naar de financieringsmaatschappij. Bij de overlopende passiva is de kortlopende schuld aan de financieringsmaatschappij opgenomen. Vanwege het tijdsverschil wijkt de balanspositie enigszins af van de positie opgenomen bij de kortlopende vorderingen op ouders.

3.8. TOELICHTING OP GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021

3.8.1. Toelichting op de baten

a. (Rijks)bijdragen OCW

De specificatie van de ontvangen rijksbijdragen OCW is conform onderstaand overzicht:

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Normatieve rijksbijdragen OCW	40.088.842	20.469.811	19.619.031	0	35.009.000	35.112.132
Geoormerkte subsidies OCW	1.835.022	776.273	1.050.259	8.490	809.500	624.273
Niet-geoormerkte subsidies OCW	1.352.161	1.315.771	36.390	0	1.285.000	1.362.398
Prestatiebox OCW	382.943	0	382.943	0	1.374.000	1.383.000
Doorbetalen/arrangementen SWV	1.864.466	650.905	1.213.561	0	1.347.500	1.725.105
3.1. Totaal rijksbijdr. OCW H3O	45.523.434	23.212.760	22.302.184	8.490	39.825.000	40.206.908
3.1. Totaal rijksbijdr. OCW HP	3.565.208				3.246.774	3.732.285
3.1. Totaal rijksbijdragen OCW	49.088.642				43.071.774	43.939.193

Belangrijkste oorzaken voor de in vergelijking met de realisatie 2020 hogere rijksbijdragen in 2021 zijn:

- de mutaties van de leerlingenaantallen van 2019/2020 naar 2020/2021 (stijging bij het Insula College en daling bij het PO) (zie bijlage 1);
- de verhoging van de gemiddelde personeelslast (GPL) in de personele rijksvergoeding voor de compensatie door het rijk van de gestegen werkgeverslasten onder andere voor de gestegen pensioenpremies van het ABP per 1 januari 2021;
- de verhoging van de GPL met de loonbijstelling bij zowel PO als VO ter verbetering van de arbeidsvoorwaarden;
- daarnaast werd de reguliere prijsbijstelling van de rijksvergoeding materiële instandhouding bij zowel het VO als PO toegevoegd en in het VO ook voor de rijksvergoeding bekostiging lesmateriaal;
- de verhoging van middelen voor terugdringing werkdruk in het PO in 2020/2021 en opnieuw in 2021/2022;
- de toevoeging van middelen voor de terugdringing van onderwijsachterstanden in het PO als gevolg van een nieuwe CBS-indicator die voor de achterstandsscholen van H3O gunstig uitvalt (vanaf 2019/2020 met een overgangsregeling en daardoor verhogingen in 2020/2021 en 2021/2022);
- de toevoeging van het merendeel van de prestatiebox-middelen aan de personele rijksvergoeding (VO begin 2021, PO vanaf augustus 2021) en voor het andere deel aan een nieuwe aanvullende bekostiging voor strategisch personeelsbeleid en begeleiding startende leerkrachten;
- een aanvullende bekostiging in het VO voor de extra kosten van scholen voor de eindexamens 2021;
- een aanvullende bekostiging in het VO en het PO voortvloeiend uit het nationaal programma onderwijs ter bestrijding van de onderwijsachterstanden als gevolg van de corona-crisis bestaande uit het basisbedrag per leerling en een hogere vergoeding voor onderwijsachterstandsscholen. In het VO is het basisbedrag voor het schooljaar 2021/2022 volledig in 2021 bevoorschot. In het PO komt het bevoorschottingsritme van het basisbedrag overeen met het schooljaarritme (5/12de voor de periode augustus-december 2021). Omdat de middelen als aanvullende bekostiging zijn toegekend, dienen de bevoorschotte bedragen volledig als baten in 2021 te worden genomen, terwijl een substantieel deel van de besteding later zal plaatsvinden. Hiervoor zijn bestemmingsreserves gevormd (zie toelichting bij het eigen vermogen en bijlage 2). Daarnaast zijn voor sommige onderwijsachterstandsscholen bovendien arbeidsmarktoelagen voor het schooljaar 2021/2022 be-

schikbaar gesteld (met een bevoorschotting van 5/12de) welke is uitbetaald aan het personeel op deze scholen;

- doorlopende geoormerkte rijksvergoedingen voor opeenvolgende projecten doorstroom PO-VO, het project doorstroom vmbo-havo, aanvullende bekostiging technisch vmbo, regionale aanpak lerarentekort PO, vrijroosteren leraren PO, doorstroom vmbo-mbo en inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor zowel VO, PO als opvang vanwege de coronacrisis enerzijds en nieuwe geoormerkte rijksvergoedingen pilot praktijkgericht programma GL en TL, schoolkracht PO, structureel onnodig zittenblijven VO en extra hulp in de klas vanwege de coronacrisis anderzijds. Daarnaast worden geoormerkte vergoedingen voor lerarenbeurzen en zijinstromers ontvangen;
- bij de niet-geoormerkte rijksvergoedingen werden in het VO middelen ontvangen voor voortijdig schoolverlaten, leerplusarrangement, functiemix randstadregio's en eerste opvang nieuwkomers. Bij het PO werden middelen gerealiseerd voor schipperskinderen en onderwijsassistenten voor de pabo-opleiding;
- een hogere bekostiging vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs voor individuele arrangementen, school- en groepsarrangementen, zorgcoördinatie in het VO en inzet IB-ers in het PO.

b. Overige overheidsbijdragen

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Gemeentelijke bijdragen	1.490.684	42.174	142.874	1.305.636	1.676.000	1.509.690
Overige	166.982	153.735	13.247	0	169.000	281.231
3.2. Totaal overig overheid H3O	1.657.666	195.909	156.121	1.305.636	1.845.000	1.790.921
3.2. Totaal overig overheid HP	167.247				48.226	79.384
3.2. Totaal overig overheid	1.824.913				1.893.226	1.870.305

De gemeentelijke bijdragen bestaan uit de subsidies voor peuterwerk, voorschoolse educatie (VE), schakelklassen, gymzalen in eigen beheer, meerjarige investeringssubsidies vanwege leerlingengroei bij de Sterrekijker en EBS Eden over de afgelopen jaren en vergoedingen voor schade en vernieling. Voor het opknappen van de tijdelijke locatie van het Kristal in de Eulerlaan werd van de gemeente in 2020 een bijdrage ontvangen. De realisatie 2021 was per saldo vergelijkbaar met de realisatie 2020 als gevolg van de uitbreiding van het VE-aanbod van 10 naar 16 uur per week enerzijds en het afstoten van 2 losse locaties voor peuterspeelzaalwerk anderzijds. Bij de begroting 2021 werd een hogere subsidie geraamd voor het uitgebreide VE-aanbod, maar dit werd niet behaald door een sterkere daling van het aantal VE-indicaties en daardoor minder VE-peuters.

De overige overheidsbijdragen betreffen incidentele overheids subsidies en de bijdrage van het Stedelijk Dalton Lyceum (SDL) in de gezamenlijke kosten van de vmbo-beroepsgerichte locaties in het Leerpark. Tussen het Insula College en SDL is een overeenkomst gesloten op basis van de werkelijke leerlingaantallen (2020: 51,9% Insula College en 48,1% SDL, 2021: 53,1% Insula College en 46,9% SDL) en verrekening van de gezamenlijke kosten op basis van de voor de gezamenlijke huisvesting ontvangen facturen. Omdat de gezamenlijke kosten over 2021 daalden als gevolg van minder planmatig onderhoud, daalde tevens de bijdrage van het Stedelijk Dalton Lyceum.

c. Overige baten

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Verhuur en medegebruik	258.542	256.942	1.600	0	271.500	183.923
Ouder- en leerlingbijdragen	2.693.506	267.544	187.045	2.238.917	2.765.500	2.624.650
Overige personele baten	738.825	194.116	513.704	31.005	118.000	371.853
Overige materiële baten	32.201	7.296	22.515	2.390	5.000	82.515
3.5. Totaal overige baten H3O	3.723.074	725.898	724.864	2.272.312	3.160.000	3.262.941
3.5. Totaal overige baten HP	54.217				37.750	40.038
3.5. Totaal overige baten	3.777.291				3.197.750	3.302.979

De gerealiseerde overige baten zijn per saldo gestegen in vergelijking met de realisatie 2020 en de begroting 2021 om verschillende redenen. De omvang van verhuur en medegebruik nam toe vanwege het vanaf de zomer 2020 voor een groter deel in medegebruik geven aan het Da Vinci College van het samenwerkingsgebouw in het Leerpark. De ouder- en leerlingbijdragen zijn licht toegenomen maar substantieel lager dan in de jaren tot en met 2019, omdat evenals in 2020 veel activiteiten in het VO en PO vanwege de coronacrisis niet zijn doorgegaan waardoor ouder- en leerlingbijdragen zijn terugbetaald of doorgeschoven naar 2022. De ouderbijdragen van de sector peuterwerk en kinderopvang namen toe vanwege de uitbreiding van het aantal uren in het peuterwerk en de start van de KDV Kristal per oktober 2021 enerzijds en ondanks het afstoten van 2 losse locaties voor peuterspeelzaalwerk en BSO anderzijds.

De gerealiseerde overige personele baten waren in 2021 substantieel hoger vanwege ontvangen UWV-uitkeringen voor zwangerschapsverlof en IVA. De materiële baten daalden vanwege een incidentele bate in 2020 uit de verkoop van afgeschreven laptops.

3.8.2. Toelichting op de lasten

a. Personele lasten

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Loonkosten	27.764.102	12.691.925	13.185.243	1.886.934	27.005.500	26.375.839
Sociale lasten	3.653.405	1.614.751	1.753.143	285.511	3.483.000	3.401.962
Pensioenlasten	4.296.757	2.115.982	2.019.621	161.154	3.858.000	3.767.735
Af: vervangingsfonds	0	0	0	0	0	- 118.907
Dotatie voorzieningen	393.108	257.161	116.691	19.256	41.000	226.313
Uitzendkrachten / inhuur	2.514.038	1.358.527	1.120.953	34.558	1.112.000	1.617.160
WGA/Ziektewet-premie	286.288	135.721	130.397	20.170	260.000	256.221
Overige	1.134.034	392.838	427.925	313.271	985.500	963.841
4.1. Totaal personele lasten H3O	40.041.732	18.566.905	18.753.973	2.720.854	36.745.000	36.490.164
4.1. Totaal personele lasten HP	3.110.913				2.840.000	2.993.203
4.1. Totaal personele lasten	43.152.645				39.585.000	39.483.367

De gerealiseerde loonkosten inclusief sociale lasten en pensioenlasten en verminderd met vergoeding vervangingsfonds bij het PO (tot en met 2020) zijn over 2021 met 6,8% gestegen in vergelijking met de realisatie 2020. Deze stijging is het saldo van 7,1% hogere loonkosten bij het VO, 7,3% hogere loonkosten bij het PO en 2,4% hogere loonkosten bij de sector peuterwerk en kinderopvang. Redenen hiervoor zijn:

- een toegenomen personele inzet bij het VO vanwege meer leerlingen bij het Insula College en extra middelen voor extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs;
- een toegenomen personele inzet bij het PO ondanks de gedaalde leerlingaantallen vanwege extra middelen voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's, extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs;

- een gelijkblijvende inzet bij de sector peuterwerk & kinderopvang vanwege enerzijds het afstoten van een tweetal losse locaties ultimo 2020 en anderzijds de invoering bij alle locaties van de uitbreiding van het VE-aanbod van 10 naar 16 uur per week voor een VE-peuter;
- een stijging van de inzet bij het bestuursbureau vanwege het aanstellen van een lid College van Bestuur;
- de inzet van eigen personeel voor verschillende extra rijksvergoedingen, subsidies en arrangementen van de samenwerkingsverbanden;
- verschillen tussen de jaren van de vervangingsbehoefte en -mogelijkheden voor ziekteverzuim;
- gelijkblijvende sociale lasten (op 10,2% van de totale loonkosten);
- stijgende pensioenlasten (van 11,3 naar 12,0% van de totale loonkosten);
- de doorwerking van de salarismaatregelen in de cao's VO, PO en kinderopvang.

Gemiddeld aantal fte's	Totaal	VO	PO	PW/KO	Bestuursbureau
2021	477	185	234	43	15
Mutatie	+ 21	+ 5	+ 15	0	+ 1
2020	456	180	219	43	14

Bovenstaande tabel geeft inzicht in het gemiddelde aantal fte's per sector en voor het bestuursbureau in de jaren 2020 en 2021 exclusief vervangingsaanstellingen en nul-urencontracten. Het totaal aantal fte's bij het Insula College is gestegen vanwege meer leerlingen en de inzet van extra middelen voor extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs. De stijging van fte's bij de basisscholen ondanks de leerlingendaaling is eveneens het gevolg van de extra middelen voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's, extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs. Het aantal fte's bij de sector peuterwerk en kinderopvang blijft vrijwel gelijk vanwege het afstoten ultimo 2020 van 2 losse locaties enerzijds en het uitbreiden van het VE-aanbod van 10 naar 16 uur op alle locaties anderzijds. De stijging bij het bestuursbureau komt door de benoeming van een lid College van Bestuur. Per 1 april 2021 heeft H3O daarmee weer een tweehoofdig College van Bestuur.

De bestuurders bij H3O worden bezoldigd conform de cao bestuurders-VO. Vanaf 2016 worden de maxima van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) voor de onderwijssectoren gebaseerd op bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken. H3O zit in klasse E met een bezoldigingsmaximum van € 177.000 (2020 € 170.000).

De voormalige voorzitter College van Bestuur van stichting H3O, dhr. J. Ramaker, was in dienst tot en met 31 juli 2021. Over 2021 komt de bezoldiging van dhr. Ramaker uit boven het bezoldigingsmaximum van de WNT. De oorzaak van deze overschrijding is de volledige uitbetaling van de vakantietoeslag over de periode 1 juni 2020 tot en met 31 juli 2021 in het kalenderjaar 2021. In de berekening van WNT-beloning moet immers de uitbetaalde en niet de gereserveerde vakantietoeslag worden meegenomen. Indien bij de berekening van de WNT-beloning wordt uitgegaan van de in 2021 gereserveerde vakantietoeslag, is geen sprake van een overschrijding van het WNT-bezoldigingsmaximum van dhr. Ramaker in 2021 en dus ook niet van een onverschuldigde betaling.

Per 1 maart 2021 is de nieuwe voorzitter College van Bestuur, dhr. D. van der Bijl, in dienst gekomen. Dhr. Cornet, het nieuwe lid College van Bestuur, is per 1 april 2021 in dienst getreden bij H3O. Zowel de nieuwe voorzitter College van Bestuur als het nieuwe lid College van Bestuur blijven onder het WNT-bezoldigingsmaximum. Er zijn bij H3O geen interim-topfunctionarissen.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen vergoedingen die beneden de binnen de WNT opgenomen honoreringsmaxima blijven. In paragraaf 4.3 is model H inzake de WNT opgenomen.

De uitgangspunten voor de dotatie personele voorzieningen zijn gelijk gebleven in vergelijking met 2020. Tot de personele voorzieningen behoren de voorzieningen ambtsjubilea, spaar-ADV en spaarverlof individueel keuzebudget (zie de toelichting bij de balanspost voorzieningen). De hogere dotatie is het gevolg van de negatieve rentestand waardoor in 2021 een disconteringsvoet van 0% is gehanteerd bij de voorzieningen voor jubileumuitkeringen.

Bij uitzendkrachten wordt alle inhuur van derden verantwoord. De gerealiseerde kosten zijn hoger in vergelijking met 2020 en de begroting 2021:

- in 2021 werden meer interim-directeuren ingezet (bij de Prins Bernhardschool over de periode september 2020 tot en met maart 2021, Insula Koningstraat vanaf augustus 2021);
- noodzakelijke vervanging als gevolg van ziekteverzuim bleek soms alleen mogelijk via inhuur bij gespecialiseerde bureaus en nam verder toe;
- de inhuur van Arcade, vereniging van schoolbesturen in het PO, voor huisvestingszaken op het bestuursbureau;
- externe deskundigheid is ingezet voor juridische ondersteuning, tevredenheidsonderzoeken, en stichtingsbrede projecten waaronder de verdere digitalisering van de administratieve processen;
- hogere budgetten voor de uitvoering van arrangementen van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs;
- specifieke subsidies voor doorstroomprogramma's en inhaal en ondersteuningsprogramma's vanwege de corona-crisis werden uitgevoerd met externe inhuur;
- eveneens werden voor de extra middelen voor extra hulp voor de klas en het nationaal programma onderwijs ingezet voor externe inhuur.

Onder de overige personele kosten wordt ook de scholing van medewerkers geraamd. Hieraan zijn in 2021 opnieuw substantiële middelen uitgegeven onder andere voor de verbetering van de zorgstructuur op het Insula College locatie Halmaheiraplein en zij-instromers en pabo-studenten afkomstig van het Insula College in het PO. De realisatie was ongeveer gelijk aan 2020, omdat in beide jaren geplande scholingsactiviteiten vanwege de coronacrisis werden uitgesteld. Daartegenover staat dat in 2021 extra is ingezet op preventieve arbo-maatregelen ter voorkoming van ziekte en de werving van nieuw personeel, waardoor de realisatie hiervan in vergelijking met 2020 toenam.

b. Afschrijvingen

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Gebouwen en terreinen	277.076	213.862	57.644	5.570		271.588
Inventaris en apparatuur	746.958	327.091	402.034	17.833		764.286
Overige materiële vaste activa	153.002	34.586	118.416	0		191.052
4.2. Totaal afschrijvingen H3O	1.177.036	575.539	578.094	23.403	1.190.000	1.226.926
4.2. Totaal afschrijvingen HP	87.079				90.000	74.393
4.2. Totaal afschrijvingen	1.264.115				1.280.000	1.301.319

Een gedetailleerd overzicht van de afschrijvingen is opgenomen bij de toelichting op de balanspost materiële activa. De gerealiseerde afschrijvingen zijn in vergelijking met 2020 gedaald vanwege extra afschrijvingskosten in 2020 bij de verkoop van de boekenvoorraad van de locatie Leerpark van het Insula College als gevolg van de overgang naar een extern boekenfonds (zie toelichting bij de leermiddelen). Tot de realisatie behoren afschrijvingen op extra investeringen vanuit de middelen van het nationaal programma onderwijs vanaf augustus 2021 voor met name meer devices voor leerlingen.

c. Huisvestingslasten

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Huur en medegebruik	311.352	115.637	- 29.630	225.345	285.450	311.007
Onderhoud en exploitatie	321.800	163.321	156.283	2.196	325.000	538.018
Dotatie onderhoudsvoorziening	722.500	366.852	353.887	1.761	855.000	1.030.000
Energie en water	725.963	466.234	258.508	1.221	638.500	709.462
Schoonmaakkosten	1.225.382	498.275	639.519	87.588	1.139.250	1.252.433
Mutatie voorziening FBD	27.852	13.204	12.686	1.962	0	- 29.560
Saldering werkvoorschotten FBD	- 35.000	- 16.592	- 15.942	- 2.466	0	- 40.000
Publiekrechtelijke heffingen	27.715	16.100	11.484	131	53.000	35.118
Overige huisvestingslasten	75.146	15.338	57.979	1.829	53.800	77.029
4.3. Totaal huisvesting H3O	3.402.710	1.638.369	1.444.774	319.567	3.350.000	3.883.507
4.4. Totaal huisvesting HP	211.893				200.000	211.157
4.3. Totaal huisvesting	3.614.603				3.550.000	4.094.664

De kosten voor huur en medegebruik in 2021 zijn vergelijkbaar met 2020. Daarbinnen is het aandeel VO toegenomen vanwege de huur van ruimte voor het goed laten verlopen van de eindexamens 2021 en is het aandeel van de sector peuterwerk en kinderopvang gedaald vanwege het afstoten van de losse locaties. Het bedrag bij het PO is negatief, omdat enerzijds medegebruik betaald wordt voor het gebruik van de MFA Koloriet voor De Fontein locatie Krispijn, extra lokalen aan de Brouwersdijk voor De Prins Bernhardschool (tot augustus 2021) en de tijdelijke locatie Eulerlaan van De Sterrekijker (tot mei 2020) en Het Kristal (vanaf januari 2021) en anderzijds binnen H3O een verrekening plaatsvindt voor het medegebruik van de locaties peuterwerk en kinderopvang binnen schoolgebouwen.

Het gerealiseerde onderhoud is lager dan in 2020 vanwege minder planmatig onderhoud uit de meerjarige onderhoudsplannen met name in het PO. Deze plannen zijn in 2018 voor het laatst geactualiseerd. De dotatie bleef daardoor gelijk met een drietal correcties:

- de gerealiseerde dotatie 2020 is hoger vanwege een extra dotatie aan de voorziening onderhoud van het Insula College locatie Halmaheiraplein voor dakonderhoud;
- de voorziening onderhoud van Het Kristal en De Prins Bernhardschool is in 2020 vrijgefallen vanwege nieuwbouwplannen voor beide scholen;
- de toevoeging van nieuwe meerjarige onderhoudsplannen voor De Sterrekijker en Het Fontein locatie Wielwijk vanaf 2021.

De meerjarige onderhoudsplannen worden geactualiseerd in 2022 door de nieuwe huisvestingsorganisatie voor schoolbesturen PO in Dordrecht, Arcade, waar de uitvoering van het planmatig onderhoud is ondergebracht (ook voor Insula College locaties Halmaheiraplein en Koningstraat).

De gerealiseerde kosten voor energie en water zijn gestegen in vergelijking met de realisatie 2020 en de begroting 2021 door gestegen prijzen.

De schoonmaakkosten zijn gedaald in vergelijking met de realisatie 2020 vanwege het handhaven van het uurtarief bij FBD enerzijds en meer schoonmaakmaterialen aangekocht als gevolg van de coronacrisis in 2020. Het aantal ingezette uren bij FBD is gedaald. Voor FBD werden in de jaarrekening 2016 de door H3O verstrekte werkvoorschotten gesaldeerd en een voorziening opgebouwd tot aan het negatieve eigen vermogen van FBD zoals dat was ontstaan als gevolg van fiscale advieskosten. Sindsdien wordt de voorziening gemuteerd overeenkomstig het resultaat van FBD en de terugbetaling van de verstrekte werkvoorschotten. De mutatie op de voorziening FBD over 2021 bedraagt € 0,027 mln en bestaat uit een onttrekking voor het positieve resultaat van FBD ad - € 0,008 mln en een dotatie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de werkvoorschotten van € 0,035 mln (zie de toelichting bij verbonden partijen in subparagraaf 3.4.3.).

De publiekrechtelijke heffingen zijn lager dan over 2020 vanwege een inhaalslag van ontvangen declaraties van de gemeente Dordrecht in 2020. De overige huisvestingslasten zijn vergelijkbaar met 2020 en bestaan voor het merendeel uit verhuiskosten.

d. Overige instellingslasten

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Administratie en beheer	368.638	183.249	160.003	25.386	372.550	366.549
Overige instellingslasten	279.941	132.531	128.912	18.498	227.950	218.226
4.4. Totaal overige lasten H3O	648.579	315.780	288.915	43.884	700.500	584.775
4.4. Totaal overige lasten SCOD	5				0	7
4.4. Totaal overige lasten HP	100.835				107.500	98.007
4.4. Totaal overige lasten	749.419				808.000	682.789

De realisatie van de overige instellingslasten ligt boven de realisatie 2020 en de begroting 2021 vanwege meer PR-kosten voor de campagne 'Leer je gelukkig'.

De totale bovenschoolse kosten bedroegen 7,2% van de totale lasten (2020: 6,7%). Een deel van de bovenschoolse kosten wordt gedekt uit de rentebaten en overige baten, waardoor de bijdrage van de sectoren aan de dekking van de bovenschoolse kosten wordt verlaagd. Indien het saldo van de rentebaten en overige baten op de bovenschoolse kosten in mindering wordt gebracht, verandert het bovengenoemde percentage vanwege de negatieve rentepercentages (zie subparagraaf 3.8.3) in 6,8% (2020: 6,4%).

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant zijn als volgt:

	2020	2021
Onderzoek van de jaarrekening	37.837	38.110
Andere controleopdrachten	14.099	6.621
Andere niet-controlediensten	0	0
<i>Totaal</i>	<i>51.936</i>	<i>44.731</i>

De controlerend accountant vanaf de jaarrekening 2016 is Mazars. De andere controleopdrachten worden vanaf de zomer 2016 eveneens uitgevoerd door Mazars.

e. Leermiddelen

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
4.5. Totaal leermiddelen H3O	3.414.360	2.004.948	1.195.263	214.149	3.222.000	3.095.546
4.5. Totaal leermiddelen HP	204.883				235.000	218.914
4.5. Totaal leermiddelen	3.619.243				3.457.000	3.314.460

Tot de leermiddelen worden onder andere gerekend verbruiksmateriaal, werkboeken, reproductiekosten, ICT-kosten en activiteitenkosten zoals excursies. De realisatie van de leermiddelen is hoger dan de realisatie 2020 en de begroting 2021, omdat vanwege de coronacrisis substantieel meer ICT-licenties zijn aangekocht voor het organiseren van het onderwijs op afstand, de kosten van Kien zijn verhoogd voor Kien Leren en vanuit de middelen van het nationaal programma onderwijs extra leermiddelen zijn aangekocht.

Voor de locaties Halmaheiraplein en Koningstraat van het Insula College is in 2019 in het bestaande samenwerkingsverband met 12 andere schoolbesturen een Europese aanbesteding doorlopen voor een extern boekenfonds. Deze aanbesteding is helaas mislukt. Om toch boeken geleverd te krijgen, heeft het samenwerkingsverband met de 2 grote schoolboekendistributeurs nadere afspraken gemaakt voor het schooljaar 2019/2020. Gevolg was dat deze beide locaties van het Insula College moesten overstappen naar een

andere leverancier (zie toelichting bij paragraaf 3.13). De locatie Leerpark heeft voor 2019/2020 haar intern boekenfonds gehandhaafd bij de bestaande leverancier. Voor de schooljaren 2020/2021 tot en met 2023/2024 heeft het Insula College in 2020 voor de 3 locaties een nieuwe Europese aanbesteding doorlopen. Deze is succesvol afgerond met een contract met de leverancier van de locaties Halmaheiraplein en Koningstraat. De locaties Leerpark is overgestapt naar deze leverancier met ook een extern boekenfonds.

3.8.3. Toelichting op de financiële baten en lasten

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
Rentebaten H3O	- 42.241	- 20.025	- 19.240	- 2.976	- 60.000	- 40.717
Bankkosten H3O	17.238	8.172	7.851	1.215	12.500	15.514
5. Saldo fin. baten/lasten H3O	- 59.479	- 28.197	- 27.091	- 4.191	- 72.500	- 56.231
Rentebaten SCOD	- 6.911				- 9.500	43
Bankkosten SCOD	313				500	283
5. Saldo fin. baten/lasten SCOD	- 7.224				- 10.000	- 240
Rentebaten HP	- 8.593				- 7.750	33
Bankkosten HP	2.264				2.500	2.964
5. Saldo fin. baten/lasten HP	- 10.857				- 10.250	- 2.931
5. Saldo financiële baten	- 57.745				- 77.250	- 40.641
5. Saldo financiële lasten	19.815				15.500	18.761
5. Saldo financiële baten/lasten	- 77.560				- 92.750	- 59.402

De financiële baten betreffen rentebaten op spaarrekeningen. De realisatie ligt onder de realisatie 2020 vanwege de negatieve rente vanaf het 3^e kwartaal 2020. In vergelijking met de begroting 2021 valt het saldo van financiële baten en lasten mee vanwege een niet-geraamde uitkering vanuit Breedband Drechtsteden BV. H3O was een van de oprichtende partijen betrokken bij het ontwikkelen van het glasvezelnetwerk en vanuit dien hoofde certificaathouder bij de Stichting Administratiekantoor Breedband Drechtsteden.

3.8.4. Belastingen

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
6. Belastingen	0	0	0	0	0	13.726

H3O dient al jaren aangiftes in voor de vennootschapsbelasting bij de kinderopvang. Vanaf 2016 is de Wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen doorgevoerd. Op basis hiervan kan een beroep worden gedaan op de zogenoemde subjectvrijstelling voor onderwijsactiviteiten, indien de activiteiten van de stichting nagenoeg uitsluitend (90% of meer) bestaan uit onderwijsactiviteiten en de onderwijsactiviteiten hoofdzakelijk (70% of meer) bekostigd worden met publieke middelen. H3O voldoet aan deze voorwaarden. De omvang van de sector peuterwerk en kinderopvang beweegt zich rond de 8%. Om deze redenen heeft H3O over de jaren 2012 tot en met 2015 een vrijwillige verbetering van de aangiftes vennootschapsbelasting ingediend. De navorderingsaanslagen 2012 tot en met 2014 zijn begin 2019 ontvangen en betaald. De navorderingsaanslag 2015 is in 2020 voor een lager dan eerder geraamd bedrag afgewikkeld, waardoor een bedrag van € 13.726 is vrijgefallen in 2020. De belastingdienst heeft inmiddels op basis van de jaarverslagen vastgesteld dat H3O over de jaren 2016 tot en met 2020 voldoet aan de voorwaarden voor de subjectvrijstelling voor onderwijsactiviteiten.

3.8.5. Resultaat deelnemingen

Omschrijving	Totaal 2021	VO	PO	PW/KO	Begroting 2021	2020
7. Resultaat deelnemingen H3O	0	0	0	0	0	0

De boekwaarde van de 51%-deelneming in het FBD is in 2008 afgewaardeerd met € 10.200 tot € 0 (zie subparagraaf 3.4.3.). Per 2 november 2016 is het 49%-aandeel van de andere aandeelhouder FCC overgenomen voor € 9.800 en eveneens afgewaardeerd.

3.9. ENKELVOUDIGE BALANS STICHTING H3O PER 31 DECEMBER 2021

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is hieronder de enkelvoudige balans van H3O per 31 december 2021 opgenomen. De balansposities van de SCOD en van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht zijn in deze opstelling geëlimineerd. Deze eliminatie heeft voor de SCOD betrekking op de onderdelen 1.7 Vorderingen (- € 1.957), 1.7 Liquide middelen (€ 1.702.742) en 2.1 Eigen vermogen (€ 1.700.785).

Voor de eliminatie van de posten van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht wordt verwezen naar de afzonderlijke jaarrekening van deze stichting (zie www.hanspetri.nl). Voor de toelichtingen op de enkelvoudige balans wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans in paragraaf 3.7.

ACTIVA		31-12-2021	31-12-2020	PASSIVA		31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa				Eigen vermogen			
1.2 Materiële vaste activa		5.841.864	5.824.924	2.1 Eigen vermogen		13.643.035	11.482.757
1.2.1 Gebouwen en terreinen		1.685.521	1.817.260	2.1.1 Algemene reserve		8.220.310	8.347.832
1.2.2 Inventaris		3.468.116	3.278.595	2.1.2. Bestemmingsreserves publiek		3.964.209	1.936.799
1.2.3 Overige materiële vaste activa		688.227	729.069	2.1.3 Bestemmingsreserves privaat		1.458.516	1.198.126
Totaal vaste activa		5.841.864	5.824.924	Totaal eigen vermogen		13.643.035	11.482.757
Vlottende activa				Vreemd vermogen			
1.5 Vorderingen		1.512.743	3.978.780	2.3 Voorzieningen		3.592.138	3.173.816
1.5.1 Debiteuren		286.531	288.838	2.3.1 Voorziening personeel		1.545.107	1.271.282
1.5.2 Ministerie van OCW		940.381	921.406	2.3.3 Overige voorzieningen		2.047.031	1.902.534
1.5.6 Overige vorderingen overheden		- 185.150	2.374.194	2.5 Kortlopende schulden		6.579.732	6.428.257
1.5.7. Overige vorderingen		165.276	114.556	2.5.3 Crediteuren		818.398	830.210
1.5.8 Overlopende activa		305.705	279.786	2.5.4 Ministerie van OCW		122.100	11.365
1.7 Liquide middelen		16.460.298	11.281.126	2.5.7 Belastingen / premies SV		1.621.430	1.489.888
1.7.1 Kasmiddelen		4.779	5.314	2.5.8 Pensioenen		477.086	418.180
1.7.2 Banken		16.455.519	11.275.812	2.5.9 Overige kortlopende schulden		504.303	353.683
				2.5.10 Overlopende passiva		3.036.415	3.324.931
Totaal vlottende activa		17.973.041	15.259.906	Totaal vreemd vermogen		10.171.870	9.602.073
TOTAAL ACTIVA		23.814.905	21.084.830	TOTAAL PASSIVA		23.814.905	21.084.830

3.10. ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN STICHTING H₃O 2021

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is hieronder de enkelvoudige staat van baten en lasten 2021 van H₃O opgenomen. De staten van baten en lasten van de SCOD en van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht zijn in deze opstelling geëlimineerd. Deze eliminatie heeft voor de SCOD betrekking op de onderdelen 4.4 Overige instellingslasten (€ 5), 5.1 Financiële baten (- € 6.911) en 5.2 Financiële lasten (€ 313). Het resultaat van de SCOD over 2021 bedraagt - € 7.229. Voor de eliminatie van de posten van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht wordt verwezen naar de afzonderlijke jaarrekening van deze stichting (zie www.hanspetri.nl). Voor de toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2021 in paragraaf 3.8.

		Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
3.	BATEN			
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	45.523.434	39.825.000	40.206.908
3.2	Overige overheidsbijdragen	1.657.666	1.845.000	1.790.921
3.5	Overige baten	3.723.074	3.160.000	3.262.941
	Totaal baten	50.904.174	44.830.000	45.260.770
4.	LASTEN			
4.1	Personele lasten	40.041.732	36.745.000	36.490.164
4.2	Afschrijvingen	1.177.036	1.190.000	1.226.926
4.3	Huisvestingslasten	3.402.710	3.350.000	3.883.507
4.4	Overige instellingslasten	648.579	700.500	584.775
4.5	Leermiddelen	3.414.360	3.222.000	3.095.546
	Totaal lasten	48.684.417	45.207.500	45.280.918
	Saldo baten en lasten	2.219.757	- 377.500	- 20.148
5.	FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1	Financiële baten	- 42.241	- 60.000	- 40.717
5.2	Financiële lasten	17.238	12.500	15.514
	Saldo financiële baten en lasten	- 59.479	- 72.500	- 56.231
6. Belastingen		0	0	13.726
7. Resultaat deelnemingen		0	0	0
EXPLOITATIESALDO		2.160.278	- 450.000	- 62.653

3.11. STAAT VAN BATEN EN LASTEN SECTOREN H₃O 2021

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving zijn hieronder de staten van baten en lasten 2021 van de verschillende sectoren van H₃O opgenomen. In deze staten van baten en lasten is de exploitatie van het bestuursbureau en bovenschoolse kosten voor 47,4% (2020: 47,0%) toegerekend aan het VO, voor 45,6% (2020: 45,2%) aan het PO en voor 7,0% (2020: 7,8%) aan de sector peuterwerk & kinderopvang. Deze percentages zijn gebaseerd op de omvang van de rijksbijdrage OCW voor het VO en het PO ten opzichte van de totale Rijksbijdrage OCW en het aandeel van de sector peuterwerk & kinderopvang in de totale baten. Voor de toelichtingen op de staten van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2021 in

voorgaande paragrafen. De staten van baten en lasten van de drie sectoren tellen op tot de enkelvoudige staat van baten en lasten.

VOORTGEZET ONDERWIJS	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
3. BATEN			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	23.212.760	20.036.158	20.486.182
3.2 Overige overheidsbijdragen	195.909	204.326	278.544
3.5 Overige baten	725.898	820.968	672.562
Totaal baten	24.134.567	21.061.452	21.437.288
4. LASTEN			
4.1 Personele lasten	18.566.905	16.770.306	16.883.208
4.2 Afschrijvingen	575.539	564.868	593.445
4.3 Huisvestingslasten	1.638.369	1.555.484	1.737.067
4.4 Overige instellingslasten	315.780	372.285	294.161
4.5 Leermiddelen	2.004.948	2.039.916	1.855.334
Totaal lasten	23.101.541	21.302.859	21.363.215
Saldo baten en lasten	1.033.026	- 241.407	74.073
5. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	- 20.025	- 27.801	- 19.137
5.2 Financiële lasten	8.172	5.792	7.292
Saldo financiële baten en lasten	- 28.197	- 33.593	- 26.429
EXPLOITATIESALDO	1.004.829	- 275.000	47.644

PRIMAIR ONDERWIJS	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
3. BATEN			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	22.302.184	19.788.644	19.711.929
3.2 Overige overheidsbijdragen	156.121	201.525	232.592
3.5 Overige baten	724.864	235.338	359.937
Totaal baten	23.183.169	20.225.507	20.304.458
4. LASTEN			
4.1 Personele lasten	18.753.973	17.020.429	16.946.595
4.2 Afschrijvingen	578.094	594.067	605.299
4.3 Huisvestingslasten	1.444.774	1.490.169	1.785.262
4.4 Overige instellingslasten	288.915	285.651	253.352
4.5 Leermiddelen	1.195.263	977.014	1.027.874
Totaal lasten	22.261.019	20.367.330	20.618.382
Saldo baten en lasten	922.150	- 141.823	- 313.924
5. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	- 19.240	- 27.457	- 18.414
5.2 Financiële lasten	7.851	5.720	7.016
Saldo financiële baten en lasten	- 27.091	- 33.177	- 25.430
EXPLOITATIESALDO	895.059	- 175.000	- 339.354

PEUTERWERK / KINDEROPVANG	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
3. BATEN			
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	8.490	198	8.797
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.305.636	1.439.149	1.279.785
3.5 Overige baten	2.272.312	2.103.694	2.230.442
Totaal baten	3.586.438	3.543.041	3.519.024
4. LASTEN			
4.1 Personele lasten	2.720.854	2.954.265	2.660.361
4.2 Afschrijvingen	23.403	31.065	28.182
4.3 Huisvestingslasten	319.567	304.347	361.178
4.4 Overige instellingslasten	43.884	42.564	37.262
4.5 Leermiddelen	214.149	205.070	212.338
Totaal lasten	3.321.857	3.537.311	3.299.321
Saldo baten en lasten	264.581	5.730	219.703
5. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	- 2.976	- 4.742	- 3.166
5.2 Financiële lasten	1.215	988	1.206
Saldo financiële baten en lasten	- 4.191	- 5.730	- 4.372
Belastingen	0	0	13.726
EXPLOITATIESALDO	260.390	0	229.057

3.12. ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT STICHTING H₃O 2021

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is hieronder het enkelvoudige kasstroomoverzicht 2021 van H₃O opgenomen. De posities van de SCOD en van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht zijn in deze opstelling geëlimineerd. Deze eliminatie heeft voor de SCOD betrekking op de onderdelen Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfssoefening (- € 5), Vorderingen (€ 1.957) en Saldo financiële baten en lasten (- € 7.224). Per saldo is het aandeel SCOD in de mutaties liquide middelen - € 5.272. Voor de eliminatie van de posities van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht wordt verwezen naar de afzonderlijke jaarrekening van deze stichting (zie www.hanspetri.nl). Voor de toelichtingen op het enkelvoudige kasstroomoverzicht wordt verwezen naar de toelichting in de voorgaande paragrafen.

	Rekening 2021	Rekening 2020
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfssoefening	2.219.757	- 20.148
Afschrijvingen	1.177.036	1.226.926
Mutaties werkkapitaal:		
- Vorderingen	2.466.037	351.576
- Kortlopende schulden	151.475	904.822
Mutaties eigen vermogen	0	613.245
Mutaties voorzieningen	418.322	- 282.368
Saldo financiële baten en lasten	- 59.479	- 56.231
Belastingen	0	13.726
Resultaat deelnemingen	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	6.373.148	2.751.548

(Des)investeringen materiele vaste activa	- 1.193.976	- 1.593.157
(Des)investeringen financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 1.193.976	- 1.593.157
Mutaties overige langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutaties liquide middelen	5.179.172	1.158.391
Beginstand liquide middelen	11.281.126	10.122.735
Mutaties liquide middelen	5.179.172	1.158.391
Eindstand liquide middelen	16.460.298	11.281.126

3.13. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Vordering voortgezet onderwijs op het ministerie van OCW

In 2006 is de lumpsumregelgeving voor het VO gewijzigd. Gevolg daarvan was dat de VO-scholen over 2006 onvoldoende rijksvergoeding kregen toegekend om de personele kosten te kunnen afdekken. Om de scholen hiervoor te compenseren, stond OCW toe dat de scholen een vordering op boekten tot maximaal 7,5% van de lumpsum personele bekostiging ten behoeve van de in 2006 aangegane personele verplichtingen die in 2007 tot uitbetaling komen (sociale premies, pensioenen en vakantiegeld). Sindsdien werd deze vordering elk jaar geactualiseerd. In feite was deze vordering op OCW 'eeuwigdurend', immers elk jaar wordt de vordering 'doorgeschoven' naar het volgende jaar. Slechts in een situatie dat een school stopt met haar activiteiten, kan de vordering worden geïnd. Omdat van een dergelijke situatie geen sprake is, is de vordering in de jaarrekening 2010 met een stelselwijziging uit de beginbalans 2010 gehaald. Indien de vordering was gecontinueerd, zou deze ultimo 2021 € 1,240 mln hebben bedragen voor het Insula College en € 0,204 mln voor de Hans Petrischool.

Europese aanbesteding leermiddelen Insula College locaties Halmaheiraplein en Koningstraat

Voor de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 is voor de locaties Koningstraat en Halmaheiraplein van het Insula College samen met 12 andere schoolbesturen een Europese aanbesteding doorlopen voor leermiddelen op basis van een vaste basisprijs per leerling van € 270 en afspraken over kortingen resp. aanvullende vergoedingen bij minder- resp. meerafname. Met de leverancier is discussie ontstaan over de uitvoering van de gesloten overeenkomst ten aanzien van deze aanvullende vergoedingen c.q. meerafname. In de Europese aanbesteding is afgesproken dat voor elke leerling leermiddelen voor een per leerjaar genormeerd aantal vakken kan worden besteld binnen de vaste basisprijs. Minder vakken bestellen betekent korting; meer vakken bestellen een aanvullende vergoeding. De leverancier staat op het standpunt dat bij beide locaties van het Insula College meerafname heeft plaatsgevonden voor de hierboven genoemde 3 schooljaren. Zekerheidshalve zijn in de jaarrekeningen 2017 en 2018 de opgenomen lasten voor beide locaties en beide schooljaren gebaseerd op het in de aanbesteding opgenomen toppakket van € 300 per leerling. In december 2019 heeft het Insula College voor de locaties Halmaheiraplein en Koningstraat een eindafrekening over de 3 schooljaren opgesteld volgens onze interpretatie van de overeenkomst en een aanvullende betaling gedaan (zie toelichting bij subparagraaf 3.7.2). De leverancier is een gerechtelijke procedure gestart. De rechtbank heeft in 2021 een uitspraak gedaan ten gunste van de schoolbesturen. De leverancier heeft hiertegen hoger beroep aangetekend. Wij hebben vertrouwen in de afloop hiervan. De niet uit de balans blijkende verplichting is dat de leverancier mogelijk meer in rekening wil brengen dan € 300 per leerling.

4 OVERIGE TOELICHTING

4.1. VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Resultaatbestemming:		Onderdeel:	Categorie:
Exploitatieresultaat VO	- 59.130	Flexibele bapo	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat VO	- 99.320	Aanvullende bekostiging convenant	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat VO	- 125.000	Kwaliteitsverbetering Insula College	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat VO	1.280.448	Nationaal Programma Onderwijs VO	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat VO	7.831	Buffer H3O	Algemene reserve buffer
Exploitatieresultaat PO	- 28.435	Flexibele bapo	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat PO	- 20.000	Aanvullende bekostiging convenant	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat PO	0	Overschrijdingsregeling PO	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat PO	400.000	Kwaliteitsverbetering PO	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat PO	678.847	Nationaal Programma Onderwijs PO	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat PO	- 135.353	Buffer H3O	Algemene reserve buffer
Exploitatieresultaat PW/KO	260.390	Privaat kapitaal PW/KO	Bestemmingsreserve
<i>Subtotaal resultaat 2021 H3O</i>	<i>2.160.278</i>	<i>Enkelvoudig</i>	
Exploitatieresultaat SCOD	- 7.229	Privaat kapitaal SCOD	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat Hans Petri	- 19.620	Flexibele bapo	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat Hans Petri	- 5.723	Aanvullende bekostiging convenant	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat Hans Petri	60.212	Inzet ESF/SZW-middelen	Bestemmingsreserve
Exploitatieresultaat Hans Petri	25.343	Buffer Praktijkonderwijs Dordrecht	Algemene reserve buffer
Resultaat 2021	2.213.261	<i>Consolidatie</i>	
Overige mutaties reserves:			
Boekwaarde vaste activa VO	- 64.730	Financiering vaste activa VO	Algemene reserve MVA
Boekwaarde vaste activa PO	129.413	Financiering vaste activa PO	Algemene reserve MVA
Boekwaarde vaste activa H3O	- 51.736	Financiering vaste activa H3O	Algemene reserve MVA
Buffer H3O	- 12.947	Buffer H3O	Algemene reserve buffer
Boekwaarde vaste activa Hans Petri	79.374	Financiering vaste activa HP	Algemene reserve MVA
Buffer Praktijkonderwijs Dordrecht	- 79.374	Buffer Praktijkonderwijs Dordrecht	Algemene reserve buffer
Saldo overige mutaties reserves	0		

De publieke bestemmingsreserves voor flexibele bapo worden gemuteerd voor de wijziging in de opgebouwde rechten per ultimo 2021 met een dekking van 90% bij het VO en de Hans Petrischool en 55% bij het PO. De publieke bestemmingsreserve aanvullende bekostiging convenant wordt bij het VO ingezet voor het vormen van een opleidingschool. Het tekort bij de sector VO wordt gedekt vanuit de publieke bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering Insula College. Het tekort van de sector PO wordt gedekt vanuit de publieke bestemmingsreserve aanvullende bekostiging convenant en nadat deze volledig is ingezet uit de publieke bestemmingsreserve kwaliteitsverbetering PO. Daarnaast beschikt het PO over een private bestemmingsreserve voor de verkregen overschrijdingsmiddelen van de gemeente Dordrecht. Voor de niet-bestede middelen vanuit het nationaal programma onderwijs zijn in 2021 bestemmingsreserves gevormd bij het VO en het PO voor besteding in de komende jaren. De private bestemmingsreserves voor de sector peuterwerk & kinderopvang en de SCOD worden gemuteerd met de resultaten van de sector respectievelijk stichting.

Vanwege de toegenomen boekwaarde van de materiële vaste activa is bij H₃O € 0,013 mln (exclusief sector peuterwerk & kinderopvang) meer financiering vanuit de algemene reserve nodig. De buffer van H₃O voor het opvangen van risico's en het financieren van nieuwe investeringen daalt als gevolg van de resultaatbestemming met € 0,127 mln. Per saldo daalt daardoor de buffer binnen het eigen vermogen als gevolg van de resultaatbestemming en de schattingswijziging met - € 0,140 mln naar in totaal € 2,464 mln.

Bij de Hans Petrischool is uit de in het verleden ontvangen ESF/SZW-subsidies in 2020 een bestemmingsreserve gevormd om de geraamde tekorten voor de komende jaren op te kunnen vangen. Het overschot 2021 van de Hans Petrischool (lager dan de ontvangen ESF/SZW-subsidie 2021) wordt toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. De buffer van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht na verrekening van de mutaties voor de financieringsbehoefte materiële vaste activa en de bestemmingsreserve flexibele bapo daalt daardoor per saldo met - € 0,054 mln daalt naar € 0,430 mln.

De resultaatbestemming is verwerkt in de balans. Een gedetailleerd overzicht van de omvang van de reserves na resultaatbestemming is te vinden in bijlage 2.

4.2. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum die van belang zijn voor de gepresenteerde jaarcijfers en de vermogenspositie van H₃O.

4.3. MODELLEN

MODEL E VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming									
Statutaire Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2021	Exploitatieresultaat 2021	Omzet 2021	Valt onder BW 2 artikel 403	Deelnamepercentage	Consolidatie
SCOD	Stichting	Dordrecht	4	1.700.785	- 7.229	- 6.911	Nee	Volledige zeggenschap	Ja
Hans Petri	Stichting	Dordrecht	4	1.907.419	60.212	3.778.079	Nee	Volledige zeggenschap	Ja
FBD	B.V.	Dordrecht	4	- 88.358	7.148	1.035.821	Nee	100%	Nee

Verbonden partij, minderheidsdeelneming				
Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelnamepercentage
Servicepunt Leren	Vereniging	Dordrecht	4	Lid bestuur
Administratiekantoor				
Breedband Drechtsteden	Stichting	Dordrecht	4	Lid ALV
Kien	Coöperatie	Dordrecht	4	15,5%, lid bestuur en ALV
SWV passend VO	Vereniging	Dordrecht	4	Lid ALV
SWV passend PO	Vereniging	Dordrecht	4	Lid ALV
Arcade	Vereniging	Dordrecht	4	Lid ALV

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag				
Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelnamepercentage
Niet van toepassing				

MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidie waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt			
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Doorstroom vmbo-havo	DHAVO19082	28-11-2018	Ja
Doorstroom PO-VO	DPOVO19129	28-08-2019	Ja
Vrijroosteren leraren PO	VRL19026	09-12-2019	Nee
Doorstroom vmbo-mbo	DMBO20084	17-12-2019	Ja
Regionale aanpak lerarentekort PO	RAL20025	30-04/27-07-2020	Nee
Lerarenbeurs 2020/2021 VO	divers	divers	Ja
Lerarenbeurs 2020/2021 PO	divers	divers	Ja
Inhaal-/ondersteuning VO	IOP2-30582-VO	16-10-2020	Ja
Inhaal-/ondersteuning PO	IOP2-30582-PO	16-10-2020	Nee (*)
Doorstroom PO-VO	DPOVO20128	29-10-2020	Nee
Pilot praktijkgericht GL/TL	GLTL20170	30-11-2020	Nee
Extra hulp voor de klas PO	EHK20098	25-03-2021	Ja
Schoolkracht PO	SK20-12AU	15-04-2021	Nee
Onnodig zittenblijven VO	VOZ21073	21-05-2021	Nee
Inhaal-/ondersteuning VO	IOP4-30582-VO	09-06-2021	Nee (*)
Inhaal-/ondersteuning PO	IOP4-30582-PO	09-06-2021	Nee (*)
Inhaal-/ondersteuning VE	IOPVE21-41120110	07-07-2021	Nee (*)
Doorstroom vmbo-havo	DHAVO21060	26-07-2021	Nee
Doorstroom PO-VO	DPOVO21229	29-07-2021	Nee
Extra hulp voor de klas PO	EHK21100	05-08-2021	Ja
Lerarenbeurs 2021/2022 VO	divers	divers	Nee
Lerarenbeurs 2021/2022 PO	divers	divers	Nee
Zij-instromer VO	1189685-1	21-12-2021	Ja

De projecten vrijroosteren leraren (VRL19026), doorstroom PO-VO (DPOVO20128), pilot praktijkgericht GL/TL (GLTL20170), schoolkracht (SK20-12AU), onnodig zittenblijven (VOZ21073) en doorstroom vmbo-havo (DHAVO21060) lopen conform planning door tot in 2022. Ook de lerarenbeurzen VO en PO voor het schooljaar 2021/2022 lopen door tot in 2022. Het project doorstroom PO-VO (DPOVO21229) is gestart in 2022.

H₃O is namens verschillende schoolbesturen in het PO penvoerder voor de projecten regionale aanpak lerarentekort (RAL20025, doorlopend tot in 2022) en extra hulp voor de klas (EHK20098 en EHK21100). Om deze reden worden deze projecten volledig via de balans van H₃O verantwoord en niet via de exploitatie van H₃O. Alleen de subsidies die vanuit deze projecten aan H₃O zelf zijn toegekend, worden in de staat van baten en lasten van H₃O verwerkt. Voor extra hulp voor de klas in het VO ontvangt H₃O de subsidies van de regionale penvoerder, waardoor deze niet zijn opgenomen in het bovenstaande overzicht, maar wel in de exploitatie van H₃O.

Voor de inhaal- en ondersteuningsprogramma's zijn verschillende subsidies ontvangen bij zowel het VO, het PO als de voorschoolse educatie. Een deel van de ontvangen subsidies kon om verschillende redenen niet worden gebruikt. Hiervoor dient per saldo € 122.100 te worden terugbetaald verdeeld over IOP2-30582-PO € 35.100, IOP4-30582-VO € 36.900, IOP4-30582-PO € 49.500 en IOPVE21/41120110 € 600 (*).

G2A Subsidie die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen tm vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten tm vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidieabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
-	-	-	0	0	0	0	0	0	0
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

G2B Subsidie die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen tm vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten tm vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidieabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
Sterk Techniek Onderwijs	STO 19022	01-07-2019	1.823.887	492.942	341.127	151.815	501.516	412.412	240.919
Totaal			1.823.887	492.942	341.127	151.815	501.516	412.412	240.919

H3O is namens verschillende schoolbesturen penvoerder voor het project Sterk Techniek Onderwijs STO19022. Om deze reden wordt dit project volledig via de balans van H3O verantwoord en niet via de exploitatie van H3O. Alleen de subsidies die vanuit dit project aan H3O zelf zijn toegekend, worden in de staat van baten en lasten van H3O verwerkt.

MODEL H WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op stichting H3O van toepassing zijnde regelgeving: Regeling bezoldiging Topfunctionarissen OCW-sectoren. Vanaf 2016 worden de maxima hiervan gebaseerd op bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken. Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor H3O is € 177.000 (2020 € 170.000) gebaseerd op het WNT-maximum voor het onderwijs, klasse E en complexiteitspunten per criterium (6 complexiteitspunten voor 25 tot 75 mln euro gemiddelde totale baten per kalenderjaar, 3 complexiteitspunten voor 2.500 tot 10.000 gemiddeld aantal leerlingen en 5 complexiteitspunten voor 5 en meer onderwijssoorten of sectoren, totaal 14 complexiteitspunten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	J. Ramaker	J.M. Bos
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/07	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	n.v.t.
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	102.805	n.v.t.
Beloning	94.838	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	13.586	0
<i>Subtotaal</i>	108.424	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2021	108.424	0
Verplichte motivering indien overschrijding	Zie hieronder	N.v.t.
Gegevens 2020		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 – 28/02
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,0	0,8
Beloning	148.202	19.690
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	21.190	2.715
Totaal bezoldiging 2020	169.392	22.405

bedragen x € 1	D. van der Bijl	F. Cornet
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/3 - 31/12	1/4 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Individueel WNT-maximum	148.389	133.356
Beloning	112.986	86.460
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	18.744	16.467
<i>Subtotaal</i>	131.730	102.927
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2021	131.730	102.927
Verplichte motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.
Beloning	n.v.t.	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Totaal bezoldiging 2020	0	0

De voormalige voorzitter College van Bestuur van stichting H³O, dhr. J. Ramaker, was in dienst tot en met 31 juli 2021. Per 1 maart 2021 is de nieuwe voorzitter College van Bestuur, dhr. D. van der Bijl, in dienst gekomen. Tevens is per 1 april 2021 een nieuw lid College van Bestuur, dhr. F. Cornet, gestart bij stichting H³O. De oorzaak van de overschrijding van het WNT-maximum over 2021 van dhr. Ramaker is de volledige uitbetaling van de vakantietoeslag over de periode 1 juni 2020 tot en met 31 juli 2021 in het kalenderjaar 2021. In de berekening van WNT-beloning moet immers de uitbetaalde en niet de gereserveerde vakantietoeslag worden meegenomen. De reservering vakantietoeslag van dhr. Ramaker over de periode juni tot en met december 2020 bedroeg € 5.980. Indien bij de berekening van de WNT-beloning wordt uitgegaan van de in 2021 gereserveerde vakantietoeslag, bedraagt de beloning van dhr. Ramaker over 2021 € 88.858 en de totale bezoldiging 2021 € 102.444. Op basis van deze toerekening is geen sprake van een overschrijding van het WNT-maximum van dhr. Ramaker in 2021 en dus ook niet van een onverschuldigde betaling.

Zowel de bestuurder als de Raad van Toezicht van de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht bestaan qualitate qua uit de voorzitter College van Bestuur en Raad van Toezicht van stichting H³O. Stichting H³O ontvangt een vergoeding voor de inzet van de voorzitter College van Bestuur voor de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht. Voor 2020 bedraagt deze vergoeding € 9.155 excl. BTW en voor 2021 € 8.930 excl. BTW voor een inzet van 0,1 fte. De voorzitter College van Bestuur is volledig in dienst bij stichting H³O en zijn beloning bij H³O is niet verhoogd voor zijn inzet voor de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	R.A. van der Wal	R. Brandwijk	N. Stolk
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1 / 31-03	1-1 / 31-08	1-1 / 31-08
Individueel WNT-maximum	6.547	11.784	11.784
Beloning	2.625	4.667	4.650
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	2.625	4.667	4.650
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging 2021	2.625	4.667	4.650
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Beloning	10.500	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2020	10.500	7.000	7.000

bedragen x € 1	J.A.M. Warmels	A. Venus	C. van Randwijk
Functiegegevens	Lid	Lid t/m 31/03, voorzitter per 01/04	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-1 / 31-08	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Individueel WNT-maximum	11.784	24.368	17.700
Beloning	4.667	9.263	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	4.667	9.263	7.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging 2021	4.667	9.263	7.000
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	n.v.t.
Beloning	7.000	7.000	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2020	7.000	7.000	0

bedragen x € 1	J. Klugkist	V. van Dorst	Ö. Ermek – Gümüş
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1-9 / 31-12	1-9 / 31-12	1-10 / 31-12
Individueel WNT-maximum	5.916	5.916	4.461
Beloning	2.333	2.333	1.750
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	2.333	2.333	1.750
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging 2021	2.333	2.333	1.750
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2020	0	0	0

Naast hun vergoeding van H₃O ontvangen de leden van de Raad van Toezicht een vergoeding voor hun inzet bij de Stichting voor Praktijkonderwijs Dordrecht. Deze vergoeding bedraagt voor 2021 € 1.050 excl. BTW voor de voorzitter en € 700 excl. BTW voor een lid.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

5 OVERIGE GEGEVENS

5.1. CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting H3O voor christelijk peuterwerk kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 Stichting H3O voor christelijk peuterwerk kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting H3O voor christelijk peuterwerk kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting H3O voor christelijk peuterwerk kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen,

zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 28 juni 2022

Mazars N.V.

w.g.drs. P.A.J. Hopstaken RA

6. BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – LEERLINGENAANTALLEN VO/PO/HP EN AANTAL GROEPEN PW/KO

Aantal leerlingen	1 okt. 2012	1 okt. 2013	1 okt. 2014	1 okt. 2015	1 okt. 2016	1 okt. 2017	1 okt. 2018	1 okt. 2019	1 okt. 2020	1 okt. 2021
Voortgezet onderwijs										
HAVO/VWO	1.069	1.093	1.108	1.145	1.116	1.138	1.123	1.075	1.093	1.117
MAVO	740	769	774	772	797	751	785	811	777	808
VMBO-beroepsgericht	565	567	597	523	450	424	393	374	387	346
Totaal Insula College	2.374	2.429	2.479	2.440	2.363	2.313	2.301	2.260	2.257	2.271
<i>Mutatie</i>		+ 55	+ 50	- 39	- 77	- 50	- 12	- 41	- 3	+ 14
Primair onderwijs										
De Horizon	244	245	239	231	230	240	231	233	218	218
Dr. H. Bavinkschool	285	298	333	333	343	339	322	337	344	334
Prinses Julianaschool	289	272	262	261	236	213	189	194	210	215
De Repelaer	297	304	276	263	260	268	285	275	264	253
De Fontein	248	244	244	234	251	261	269	258	263	249
De Regenboog	303	309	306	331	308	306	280	242	236	229
EBS Eden	121	141	170	175	182	184	199	201	193	209
Prins Bernhardschool	276	268	271	265	267	256	246	236	216	201
De Sterrekijker	342	350	362	380	412	434	444	435	428	431
Het Kristal	374	384	389	378	380	389	376	384	377	370
SBO Anne Frankschool	68	63	66							
SBO Het Noorderlicht	106	86	86							
SBO De Toekomst				173	163	155	158	167	172	169
Totaal basisonderwijs	2.953	2.964	3.004	3.024	3.032	3.045	2.999	2.962	2.921	2.878
<i>Mutatie</i>		+ 11	+ 40	+ 20	+ 8	+ 13	- 46	- 37	- 41	- 43
Totaal H3O	5.327	5.393	5.483	5.464	5.395	5.358	5.300	5.222	5.178	5.149
<i>Mutatie</i>		+ 66	+ 90	- 19	- 69	- 37	- 58	- 78	- 44	- 29
Hans Petrischool	298	308	279	272	269	249	242	247	215	220
<i>Mutatie</i>		+ 10	- 29	- 7	- 3	- 20	- 7	+ 5	- 32	+ 15

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid zijn bij het VO geen vavo-leerlingen (omdat deze elders onderwijs genieten) en bij het PO voor EBS Eden en SBO Anne Frankschool cijfers van vóór de fusie met H3O meegenomen (per augustus 2013 resp. augustus 2014).

Aantal groepen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Peuteropvang	36	36	36	30	29	29	27	27	22	20
Kinderdagverblijven	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2
Buitenschoolse opvang	16	14	13	15	17	17	19	20	20	17

Elke groep bij de peuteropvang heeft maximaal 16 kindplaatsen. Vanaf 2018 heeft H3O enkel VE-groepen. De daling van het aantal groepen van 2019 naar 2020 is het gevolg van de verminderde bezetting waardoor enkele VE-groepen werden gesloten. Ultimo 2020 zijn de losse locaties (twee peuterspeelzalen en een BSO) afgestoten.

Een groep in de buitenschoolse opvang heeft 20 kindplaatsen en bij de kinderdagopvang 16 kindplaatsen. H3O heeft kinderdagverblijven bij De Repelaer en sinds oktober 2021 bij het Kristal.

BIJLAGE 2 – STAAT VAN RESERVES

	31-12-2020	% van de baten 2020	Resultaat-bestemming	Mutaties reserves	31-12-2021	% van de baten 2021
H₃O						
Buffer H ₃ O	2.604.445	5,3 %	- 127.522	- 12.947	2.463.976	4,5 %
Financiering vaste activa H ₃ O	866.468	1,8 %	0	- 51.736	814.732	1,5 %
<i>subtotaal</i>	<i>3.470.913</i>	<i>7,1 %</i>	<i>- 127.522</i>	<i>- 64.683</i>	<i>3.278.708</i>	<i>6,0 %</i>
Primair onderwijs						
Financiering vaste activa PO	2.417.898	4,9 %	0	129.413	2.547.311	4,7 %
Voortgezet onderwijs						
Financiering vaste activa VO	2.459.021	5,0 %	0	- 64.730	2.394.291	4,4 %
<i>subtotaal H₃O</i>	<i>8.347.832</i>	<i>17,0 %</i>	<i>- 127.522</i>	<i>0</i>	<i>8.220.310</i>	<i>15,1 %</i>
Praktijkonderwijs Dordrecht						
Buffer praktijkonderwijs Dordrecht	483.831	1,0 %	25.343	- 79.374	429.800	0,8 %
Financiering vaste activa Hans Petri	471.816	0,9 %	0	79.374	551.190	1,0 %
<i>subtotaal</i>	<i>955.647</i>	<i>1,9 %</i>	<i>25.343</i>	<i>0</i>	<i>980.990</i>	<i>1,8 %</i>
TOTAAL ALGEMENE RESERVE	9.303.479	18,9 %	- 102.179	0	9.201.300	16,9 %
Primair onderwijs						
Flexibele bapo	59.090	0,1 %	- 28.435	0	30.655	0,1 %
Aanvullende bekostiging convenant	315.000	0,6 %	- 20.000	0	295.000	0,5 %
Nationaal programma onderwijs			678.847	0	678.847	1,2 %
Kwaliteitsverbetering PO			400.000	0	400.000	0,7 %
Privaat kapitaal overschrijdingsregeling	578.638	1,2 %	0	0	578.638	1,1 %
<i>Subtotaal</i>	<i>952.728</i>	<i>1,9 %</i>	<i>1.030.412</i>	<i>0</i>	<i>1.983.140</i>	<i>3,6 %</i>
Voortgezet onderwijs						
Flexibele bapo	82.560	0,2 %	- 59.130	0	23.430	0,1 %
Aanvullende bekostiging convenant	325.149	0,7 %	- 99.320	0	225.829	0,4 %
Nationaal programma onderwijs VO			1.280.448	0	1.280.448	2,3 %
Kwaliteitsverbetering Insula College	1.155.000	2,3 %	- 125.000	0	1.030.000	1,9 %
<i>subtotaal</i>	<i>1.562.709</i>	<i>3,2 %</i>	<i>996.998</i>	<i>0</i>	<i>2.559.707</i>	<i>4,7 %</i>
Peuterwerk / Kinderopvang						
Privaat kapitaal	619.488	1,3 %	260.390	0	879.878	1,6 %
<i>subtotaal H₃O</i>	<i>3.134.925</i>	<i>6,4 %</i>	<i>2.287.800</i>	<i>0</i>	<i>5.422.725</i>	<i>9,9 %</i>
SCOD						
Privaat kapitaal	1.708.014	3,5 %	- 7.229	0	1.700.785	3,1 %
Praktijkonderwijs Dordrecht						
Flexibele bapo	31.860	0,1 %	- 19.620	0	12.240	0,1 %
Aanvullende bekostiging convenant	28.125	0,1 %	- 5.723	0	22.402	0,1 %
Inzet ESF/SZW-middelen	831.575	1,6 %	60.212	0	891.787	1,5 %

<i>subtotaal</i>	891.560	1,8 %	34.869	0	926.429	1,7 %
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	5.734.499	11,7 %	2.315.440	0	8.049.939	14,7 %
TOTAAL GENERAAL RESERVES	15.037.978	30,6 %	2.213.261	0	17.251.239	31,6 %

De resultaatbestemming is toegelicht in paragraaf 4.1.

Tot en met 2006 werd in de toelichting op de algemene reserve binnen het eigen vermogen niet ingegaan op de voor de financiering van materiële vaste activa benodigde middelen, maar op de ontwikkeling van het saldo van de resultaten van de sectoren (gecorrigeerd voor mutaties bij de bestemmingsreserves). Indien deze wijze van toelichting zou zijn gehandhaafd, zou de enkelvoudige algemene reserve voor H₃O als volgt zijn opgebouwd:

	31-12-2020	% van de baten 2020	Resultaat- bestemming	Mutatie reserves	31-12-2021	% van de baten 2021
Primair onderwijs	3.908.441	8,0 %	- 135.353	0	3.773.088	6,9 %
Voortgezet onderwijs	4.439.391	9,0 %	7.831	0	4.447.222	8,2 %
TOTAAL ALGEMENE RESERVE	8.347.832	17,0 %	- 127.522	0	8.220.310	15,1 %

BIJLAGE 3 – VERKLARENDE LIJST VAN AFKORTINGEN

AVG	-	algemene verordening gegevensbescherming
BAPO	-	bevordering arbeidsparticipatie ouderen
BSO	-	buitenschoolse opvang
BTW	-	belasting toegevoegde waarde
BW	-	burgerlijk wetboek
CAO	-	collectieve arbeidsovereenkomst
CVB	-	college van bestuur
FBD	-	facilitair bedrijf Dordrecht
GGD	-	gemeentelijke gezondheidsdienst
GL	-	gemengde leerweg
GPL	-	gemiddelde personeelslast
HAVO	-	hoger algemeen voortgezet onderwijs
HP	-	Hans Petrischool
ICT	-	informatie- en communicatietechnologie
I&B	-	programmagroep ICT en bedrijfsvoering
IHP	-	integraal huisvestingsplan
IKC	-	integraal kindcentra
IPB	-	integraal personeelsbeleid
IVA	-	inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten
K&O	-	programmagroep kwaliteit en onderwijs
KDV	-	kinderdagverblijf
LWOO	-	leerwegondersteunend onderwijs
MAVO	-	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
MFA	-	multi functionele accommodatie
MWC	-	programmagroep medewerkers, waardering en communicatie
NPO	-	nationaal programma onderwijs
OAB	-	onderwijsachterstandenbeleid
OCW	-	onderwijs, cultuur en wetenschap
OOP	-	onderwijsondersteunend personeel
OP	-	onderwijsgevend personeel
POP	-	persoonlijk ontwikkelingsplan
PO	-	primair onderwijs
PW/KO-	-	peuterwerk en kinderopvang
RVT	-	raad van toezicht
SBO	-	speciaal basisonderwijs
SCOD	-	stichting steun christelijk onderwijs Dordrecht
SDL	-	stedelijk dalton lyceum Dordrecht
SKOBA-	-	stichting voor katholiek onderwijs Bernardus Alfrink
SO	-	speciaal basisonderwijs
SZW	-	sociale zaken en werkgelegenheid
SWV	-	samenwerkingsverband passend onderwijs
TMO	-	tussen de middag opvang
VAVO	-	voortgezet algemeen volwassenen onderwijs
VMBO	-	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	-	voortgezet onderwijs
VPB	-	vennootschapsbelasting
VSV	-	voortijdig schoolverlaten
VE	-	voorschoolse educatie
VSO	-	voortgezet speciaal onderwijs
VWO	-	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WGA	-	regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WNT	-	wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector
W&T	-	wetenschap & techniek
WOZ	-	wet waardering onroerende zaken